

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE L I G H T S O F H O M E L A N D

Nr. 15 (2146) 1991 BALANDIS-APRIL 9

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416)275-4672

Ne — akis už aki

“Komunistai sušaudė mano tėvą. Komunistai į Sibirą išvežė brolių ir draugus. Komunistai naktimis slankiojo palangėse. Jie vertė išdavinėti klasės draugus, jie kišo adatas į panages ir daužė galvą revolveriais. Jie uždarinėjo šventoves ir skaudžiai išjuokė senele, atsiklausiusią prie šventoriaus vartų”.

TAIP sąmonėn ir jauco neteisybų, žiaurumų ir sugyulėjimo tikrovė — mitinguose garbinama “naujojo pasaulio” statyba. Kas būtų įstengęs ar norėjęs šitame pasibaisėjime skirstyti komunistų partijos narius į bloguosius ir geruosius? Kas būtų pajėgęs juos atrinkti? Anuomet niekam nė į galvą neatėjo, kad iš viso kokių nors “gerųjų” dar gali būti. Komunistas yra komunistas. Jis priešas. Su juo reikia kovoti arba nuo jo bėgti. Šitai labiausiai išryškėjo 1944-jų vasarą. Apsispręsti nė vienam nebuvo lengva. Nebuvo nė laiko, o už ir prieš motyvų — daug. Viena visiems buvo aišku, kad grįžtantys komunistas neša jau pažįstamą terorą ir vergiją, kerštą, neapykantą, ateizmą ir žudynes. Ne visi norėjo ar galėjo trauktis, ne visi išėjo į miškus. Didžioji tautos dalis nejudėjo. Apsisprendimai išskirstė žmones, sudraskė šeimas, supainiojo kelius. Tapome kažin kiek sykių pasaulyje kartotų smurtų liudininkai, negailingos lenties aukos. Ir dabar, nors ir po tiek daug metų kam galėtų būti lengva traukti širdin jaugusius dyglius. Tiesa, po vieną kitą atsargiai bandome ištraukti, kad lengviau būtų save vesti prie įsitikinimo stebint tėvynėje vykstančią kaitą: dauguma komunistų jau eina su tauta. Bet kažkoks netikrumo šešėlis kartais ima ir pridengia apdaijuojamos vienybės prošvaistes. Į komunistų partijos narius kreipiami klausimų žvilgsniai — kas gi atsitiktų, jei Maskva, nebesikaitydama su Vakarų nuomone, vėl uždėtų kieta diktatūrinę leteną ir žūt būtų mėginti sugrąžinti senąją “tvarkos” sistemą? Kas ir kaip elgtųsi, staiga iš okupanto gavę viliojančių pasiūlymų, išsprendžiančių visus gyvenimo poreikius? Lietuvos komunistų partija pakeitė pavadinimą. Ir gerai padarė, nes daugeliui vis mažiau šurpą keliančių žodžių ir labai skaudžių prisiminimų.

Oštai dabar — atleisti, susitaikyti, pamiršti. Šie žodžiai skambėjo mitinguose, svarstymuose, eterio bangose ir spaudoje. Žodžiai šventi ir prasmingi, nes kaip gi kitaip, kai mūsų ginklas — žmoniškumas. Tokio ginklavimosi jokie politikai, jokios didžiųjų galybių sutartys negali sustabdyti. Pasaulio vada, o ypač mūsų tautai šiandien vadovaujantieji, turi įrašyti savo veiklos programose atleidimo ir žmoniškumo skatinimą. Neapykanta išlieta: nacinė prieš milijonus žydų, komunistinė prieš “liaudies priešus”. Po viso to negi nereikėtų ieškoti permainos daigelių? Tiesa, neapykantos ir vienvaldystės geismo šioje planetoje dar apstu. Vargu ar visa tai kada nors ir pasibaigs. Tačiau posūkiui į šviesesnį žmoniškos rytojų jau ir šiuolaikinių priežasčių užtenka. Gal tik trūksta suvokimo — kaip. O iš tikrųjų tai nėra sudėtinga. Gal net per daug paprasta, per daug arti, kai esame įpratę dairytis į kitus ar į nežinomus tolius. Rimtoms permainoms pradėti nereikia nei naujų politinių partijų, naujų struktūrų ar organizacijų, naujų planų ir išprususių valstybininkų. Tereikia žmogaus, savo artimą mylinčio arba bent jį suprantančio, įstengiančio savuosius užmojus vykdyti be sąžinės priekaištų, be dviveidiškumo ir išpažintų principų laužymo. Reikia atkurti iškoneveiktą žmogaus dvasingumą, kad be jokių abejonių galėtume vieną kartą tarti: nėra nei gery, nei blogų grupuočių; yra tik geri arba blogi žmonės. Ši ar panaši įžvalga gali padėti geriau orientuotis svarstant komunistų (taipgi ir nacių) mūsų tautai padarytas skriaudas. ČS.

Atvyksta Lietuvos ministeris pirmininkas

Gediminas Vagnorius, naujasis Lietuvos ministeris pirmininkas, perėmęs pareigas iš Kazimiero Prunskienės po 1991 m. sausio 13 d. tragiškų įvykių Lietuvoje, lankysis Kanadoje balandžio 16-23 d.d. Kanados Lietuvių Bendruomenės valdyba ir Pagalbos Lietuvai vajuos komitetas jį pakvieta dvejopu tikslu.

Pirma — įjungti Lietuvai į Pagalbos Lietuvai vajuos lėšų teikimo darbą tiesiogiai. PLB vajuos komitetas šią mintį, su KLB valdybos pritarimu, pasiūlė Lietuvos respublikos vyriausybei ir paprašė jos pritarimo bei pasiūlymo asmenis šiam užmojiui. Lietuvos aukščiausioji taryba nutarė atsiųsti Kanadon naująjį ministerį pirmininką — Gediminą Vagnorių.

Antra — sudaryti jam galimybę užmegzti naujus ryšius su Kanados federacine bei provincinėmis valdžiomis, iširti politinės bei ekonominės pagalbos Lietuvai galimybes. Savo laiske mums jis pats pareiškė norą pirmą kartą susitikti su Kanados lietuviais, apie kuriuos girdėjęs tiek daug pozityvių atgarsių.

Gediminas Vagnorius, su 3 asmenų ir asmeninio sargybinio palyda, atvyksta balandžio 16 d. “Aerofloto” lėktuvu į Montrealį. Jis išskrenda atgal į Lietuvą iš Montrealio balandžio 23 d. Per

šią savaitę jis vajuos reikalais aplankys lietuvius: Otavoje, Hamiltone, Toronte, Londone, Kalgaryje, Edmontone ir Montrealyje. Taip pat susitikis su Kanados federacinės valdžios pareigūnais Otavoje: Kanados min. pirmininku Brian Mulrone, užsienio reikalų ministriu Joe Clark, finansų ministriu Michael Wilson, su Canadians in Support of the Baltic People's parlamentary komitetu. Numatyti susitikimai ir su Ontario bei Albertos provincijų valdžijų atstovais. Balandžio 19, penktadienį, Ontario premjeras Bob Rae po privataus posėdžio su min. pirm. G. Vagnorium, ruošia jo garbei pietus. Ruošiami įvairūs susitikimai su Ontario valdžios ministriais bei įvairiais įtakingais verslininkais.

Naujasis Lietuvos respublikos ministeris pirmininkas yra statybos inžinierius ir ekonomistas. Profesorio iki 1990 m. Buvo išrinktas į Lietuvos aukščiausiąją tarybą nuo Plungės rajono. Kandidatavo kaip sąjūdžio remiamas kandidatas. Nepriklausė Lietuvos komunistų partijai. Po sausio 13 d. įvykių Lietuvoje įvykusio valdžios krizėje, po tuometinės min. pirm. K. Prunskienės atsistatydinimo, Aukščiausiosios tarybos išrinktas naujuoju Lietuvos ministeriu pirmininku. G.

Vasario 16 išvakarėse prie televizijos bokšto Vilniuje, kur žuvo Lietuvos kovotojai, buvo matomas šis plakatas su įrašu: “Šiandien žuvot jūs, ryt gal žūsime mes, bet šios šventos auks tautą laisvėn ves!!!” Nuotr. A. Garmutės

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Blaivėja Lietuvos lenkų požiūris

A. LEMBERGAS

Lietuvos aukščiausiosios tarybos narys Česlovas Okinčicas kovo pradžioje lankėsi Stockholme, kur buvo Švedijos lenkų instituto svečias. Ta proga jis kalbėjosi su dienraščio *Dagens Nyheter* korespondentu Michaeliu Viniarskiu apie Lietuvos lenkų kintantį nusistatymą savo krašto nepriklausomybės klausimu. Pokalbis pasirodė laikraštyje kovo 8-ją tokiomis antraštelėmis: “Žudynės suvienijo Lietuvą — Dabar net lenkai nori laisvos respublikos”.

Č. Okinčicas priklauso Lietuvos lenkų mažumai, kurių skaičius siekia apie 300.000 asmenų. Jis pats išrinktas deputatu Vilniaus lenkų ir lietuvių balsais. Stockholmo laikraščio korespondentui jis sakė: “Anksčiau daugelis Lietuvos lenkų buvo skeptiški nepriklausomybės atžvilgiu — tai mažiausia, ką galima pasakyti. Bet šiandien dauguma supranta, kad geriausias būdas savo tautybės teisėms užtikrinti yra nepriklausoma Lietuvos respublika”.

Kai perestroika virto pansarstroika

Sausio 13-ją sovietų karių surengtos žudynės tapo posūkiu, kuris sulaukė visas Lietuvos tautybės prieš Maskvą. Tą naktį, kai “perestroika” pavirto “pansarstroika”, Lietuvos lenkai tarsi išblaivėjo, sakė Okinčicas. Visu aštrumu kilo klausimas: “Arba mes su sovietų tankais, arba su lietuviais”.

Lietuvos žmonių apklausa vasario 9-ją parodė, kad net Vilniuje, kur tik pusę gyventojų sudaro lietuvių tautybės žmonės, aiški dauguma balsavo už nepriklausomybę.

Sausio 13-ją Okinčicas viešėjo Varšuvoje. Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis paprašė jį ten palikti ir pavedė jam pradėti pokalbius dėl diplomatinio ir kitokių ryšių užmezgimo su Lenkija, Vengrija ir Čekoslovakija. Tuo reikalu jis lankėsi Vidurio Europos valstybėse, nors kokio nors diplomatinio pripažinimo negauta. Vis dėlto dabar Vilniuje jau nuolat buvuoja Lenkijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai.

Iki šiol Lietuvą pripažino tiksliai Islandija. Tai buvo drąsus poelgis, sakė Okinčicas. Švedų korespondentui jis pasakojė, kad šiam įvykiui pažymėti viena Vilniaus gatvė buvo pavadinta Islandijos vardu. Vilniuje dar nėra Švedijos gatvės, bet tokia galimybė tebėra, šypsodamasis pridūrė Okinčicas.

KGB naudojasi abiejų pusių klaidomis

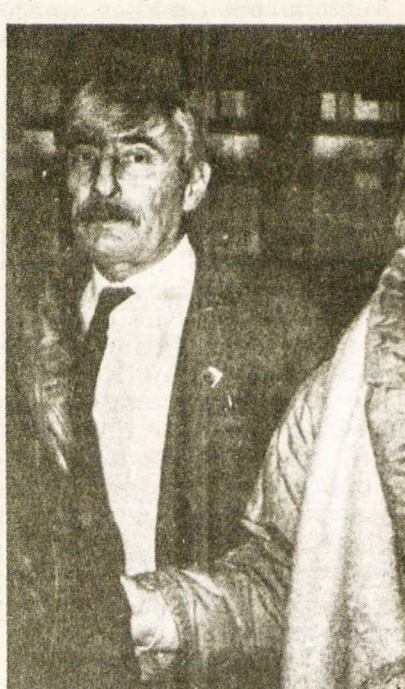
Šalia darbo parlamente ir pavidimų, Č. Okinčicas leidžia Lietuvos lenkų laikraštį *Znad Villi*, nuolatos rūpinasi lenkų ir lietuvių dialogu. Pasak jo, abiejų tautybių prieštaraimų šaknys glūdi daugiaamžėje bendroje istorijoje.

Daugelis lietuvių linkę manyti, kad lenkai siekia vyrąti ir todėl jais nepasitiki. Daugelis Lietuvos lenkų savo ruožtu baiminasi, kad lietuvių tautinis atbudimas sudaro pavojų jų kultūrai ir kalbai. Šią baimę dar pakursto spauda, rašydama, kad Lietuvoje nesą tikrų lenkų, tiksliai sulenkėję lietuviai.

Tokie dalykai labai džiugina KGB dezinformatorius, kurie mėgina visokiais būdais sukskaldyti tautybes, teigia Okinčicas. Pradžioje sovietai nesu-prato vadinamojo “lenkų klausimo” reikšmės, bet dabar jį jau labiau išnaudoja.

Okinčicas nesutinka, kad Sąjūdžio vadovai esą nusiteikę prieš lenkus, bet pripažįsta, kad lietuviai nacionalistai, kaip ir lenkai, pradžioje padarė rimtų klaidų. Sąjūdis, pasak jo, neturėjo aiškios linijos mažumų atžvilgiu ir šaltai skaičiavo, kad pakanka to, jog lietuviai sudaro 80% visų Lietuvos gyventojų. Tokia pažūra silpnino laisvės kovą. Okinčicas vertina optimistiškai dabartinę padėtį, kurią, anot jo, labai pagerino sovietų tankai.

Lietuvos lenkai vienbalsiai pasmerkė sausio 13-sios smurtą ir tuo pačiu laimėjo lietuvių palankumą. Parlamentas nusprendė, kad tose srityse, kur lenkai sudaro daugumą, administracijos reikalai tvarkomi jų kalba. Netrukus ketinama atidaryti daugiau lenkiškų mokyklų, netgi universitetų.

Vytauto Didžiojo universiteto prorektorė ir profesorė amerikietė LIUCIJA BAŠKAUSKAITĖ, pasižymėjusi uolia talka Lietuvos radijui ir televizijai tragiškoms dienoms. Ji anglų kalba informavo pasaulį apie karinius sovietų išpuolius Vilniuje. Nuotr. A. Garmutės

Lietuvių ginklas - teisė, sovietų - tankai

Prancūzijos spaudos balsai, smerkiantys karinius sovietų išpuolius Lietuvoje bei raginantys savo vyriausybę pripažinti Lietuvos nepriklausomybę • Demokratijos, išėjusios kovoti už Kuveito laisvę, privalo kovoti ir už Baltijos valstybių nepriklausomybę

Didžioji Prancūzijos spauda tebesidomi įvykiais Lietuvoje ir kituose Baltijos kraštuose. Joje dažnai pasirodo žinios apie naujausius sovietų išpuolius, žurnalistų pokalbius su Lietuvos vadovais, ministrais, veikėjais ir straipsniai, reiškiantys prancūzų nuomonę.

Banditizmo laikotarpis

“Le Quotidien de Paris” 1991. III. 22 paskelbė žymios žurnalistės Francoise Thom straipsnį “URSS: banditizmo era”. Jame autorė žvelgia į dabartinę būklę Sov. Sąjungoje ir pastebi, kad sovietologams sunku besiorientuoti maskvinėje politikoje, nes ji pasidaro neracionali — neįmanoma pramatyti tolimesnės įvykių raidos. Matydama visą eilę plėšikiškų faktų, ji daro išvadą, kad šiuo metu Sov. Sąjungoje vyrauja banditizmas. Prie tokių faktų ji priskiria: sovietinio premjero Pavlovo įsaką išimti iš apyvartos 50 ir 100 rublių banknotus, kaltinant vakariečių bankus, esą jie siekia sutrikdyti sovietinę bankų sistemą; nusiginklavimo sutarčių pažeidimą; saugumo viršininko pareiškimą, esą vakariečių siunčiamas maistas sovietams užnuodytas; kariuomenės dalinių išpuoliai Vilniuje, kariniai patulimai miestų gatvėse, jų plėšikiškas elgesys ir t.t.

Pasak minėtos autorės, visa tai vyksta dėl to, kad maskvinė valdžia sujungė tris jėgos organizacijas — saugumo, kariuomenės ir vidaus karinius dalinius. Jiems vadovauja KGB. Šios pajėgos vieningai dalyvavo Baltijos kraštų išpuoliuose, kur labiausiai pasireiškė juodaberečiai. Jiems esą vadovauja saugumietis Pugo ir gen. Gromovas.

Esą iš tos trijulės kyla naujos komunistinės valdžios formos, kurios yra ne kas kita, kaip “valdinis banditizmas”. Autorė rašo: “Karinis-politinis Vilniaus užėmimas pasireiškė visa eile plėšikiškų veiksmų (apiplėšimai, grubus elgesys, bereikalingi šaudymai, pagrobimai). Tėvo Mėno nužudymas tik padidino įtariamų žudymų sąrašą, kuris vis ilgėja. Šis banditizmas žemojoje pakopje atspindi viršūnių gangsterizmą...”

Polinkis į valdinį banditizmą esąs būdingiausias bruožas dabartinės Sov. Sąjungos. Jis nesą naujas — buvo praktikuojamas lageriuose, kurių administracija tokiu būdu valdė kalinius.

Baigdama savo straipsnį, autorė kreipiasi į atsakingus prancūzų politikus: ar išmintinga mažinti karinį biudžetą šiuo metu, kai Sov. Sąjunga gali staigiai pakeisti savo politiką; ar verta duoti pagalbos kreditus kraštui, kai toks dosnumas gali paskatinti socialistinį polinkį į plėšikavimą, parazitizmą, sustiprinti priešspaudos vykdytojus, dalinančius gautą pagalbą? “Tokios šalies (Sov. Sąjungos) akivaizdoje būtina atitinkama politika, nes ji dabar labiau nei bet kada sudaro grėsmę Europai. Raminimo politika, kurios mes visi laikomės, rodo ne tik mūsų nenorą veikti, bet ir galvoti apie pavojingą pasaulį, kurio destruktivumą miglotai jaučiame”.

Keturios pasaulio žaidzos

“Le Figaro” 1991. III. 22 išspausdino ilgą Patriko Wajsmanno straipsnį “Ašarų svoris”, kuriame jis komentuoja Kuveito karą ir primate pasaulio politikams, kad dar yra kurti tokie atvejai kaip Kuveitas, būtent: Tibetas, Kurdistanas, Baltijos kraštai ir Libanas.

Jeigu pasaulio demokratijos išėjo į karą prieš agresorius Iraką, pažeidusį tarptautinę teisę, tai jos lygiai turėtų kovoti ir prieš kitus agresorius, nes visų sąsaras vienodos. Esą pasaulio demokratijos, gindamos Kuveitą, pasirašė sutartį su istorija bei pasiryžę ginti teisingumą. Dėl to jos turi ginti jį visu frontu, ypač Baltijos valstybes, kurių stipriausias argumentas ir yra tarptautinė teisė bei teisingumas. Jos esą turi tokią pat teisę į nepriklausomybę, kaip Vengrija, Lenkija, Čekoslovakija.

“Argi neaišku, kad baltiečiai kovoja už mūsų vertybes? Būtu skandalinga, jei mes, buvę pavyzdžiu pavergtom tautom, pasitenkintume paplodami baltiečių kovom tikrai pirštų galais”.

Baigdamas straipsnį, autorius išreiškia viltį, kad atsirastų kilnių balsų tiek kairėje, tiek dešinėje, remiančių teisingumą pasauliniu mastu. Esą laikas įžvelgti, kad geriausias investavimas yra demokratija — nuo Lhasos iki Vilniaus ir nuo Beiruto iki Bagdado”.

“Vilniaus liepsnos”

“France Catholique” 1991. I. 18 atsiliepė į Lietuvos įvykius specialiu vedamuoju “Vilniaus liepsnos”. Jo autorius Robert Masson rašė: “Besirušiant karui Persų įlankoje, jįsai suliepsnojo Vilniuje.

Prieš nedidelę tautą, kuri nieko iš nieko nereikalavo ir negrasino pasauliui savo žaibais. Jai užteko vien teisės, apie kurią tiek daug kalbama Jungtinėse Tautose”. Jos nepriklausomybei esą priešinasi tik tie “raudonkojai” rusai kolonistai, gyvenantys žemėje, kuri jiems nepriklauso.

Paminėjęs Baltijos valstybių okupaciją po Stalino-Hitlerio suokalbčio, autorius pabrėžė, kad ji tebesiautėja ir kad lietuviai, plikomis rankomis gynę savo parlamentą bei televiziją prieš sovietinius tankus. “Ir kai jie ten (...) žuvo, nė vienas JT Saugumo tarybos narys nesijaudino”. Tai esą primena Budapesto įvykius. Autorius netgi spėlioja, esą galimas dalykas, kad Lietuva buvo paaukota už paramą Kuveito kare.

Straipsnį autorius baigia primindamas pacifistų demonstracijas Paryžiuje, kur jų dalyviai šaukė už taiką, bet neturėjo nė vieno plakato, skirto Vilniui. O vilniečiai juk buvo taikos žmonės — jie negrasino ginklais Maskvai, kaip kiti grasino Jeruzalei. Tie vyrai ir moterys buvo apsišarvavę ne jėga, o savo teise. Tikri teisingumo ir taikos liudytojai. Ir tai ne atsitiktinumas, kad jie daugiausia rėmėsi Evangelija”.

Specialūs leidiniai

“Courrier International” 1991. I. 13 išleido specialų priedą, skirtą Lietuvai. Tuo laikraščio redaktoriai, nuvykę į Vilnių, surinko eilę straipsnių, parašytų lietuvių ir lietuvių žurnalistų, ir išspausdino prancūzų kalba. Tie straipsniai aktualūs, gerai paruošti, sklandžiai išversti. Pasak laikraščio redakcijos, jie šiuo metu negali būti spausdinami Baltijos šalyse.

Antrą panašų priedą išleido tas pats laikraštis 1991. I. 31 — II. 6. Tai 8 puslapių leidinys, gausiai iliustruotas nuotraukomis iš tragiškų įvykių Vilniuje, Gorbachio karikatūra (“Išgelbėsime Lietuvą nuo lietuvių”). Įdėtos ryškios vinytės Lietuvos laikraščių “Respublikos” ir “Atgimimo”. Tuo būdu Vakarų Europa daug sužinojo apie karinius sovietų išpuolius Lietuvoje bei gėdinę jų elgesį.

Pokalbis su ministriu

Prancūzų spauda domisi ne tik politine būkle Lietuvoje, bet ir švietimu. “Le Quotidien de Paris” 1991. III. 22 laidoje išspausdino pokalbį su Lietuvos švietimo ministriu Dariumi Kuoliu.

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Ne — akis už aki

Mūsų ginklas — žmoniškumas

Blaivėja Lietuvos lenkų požiūris

Dauguma lenkų dabar nori laisvos Lietuvos

Lietuvių ginklas — teisė, sovietų — tankai

Prancūzijos spaudos balsai, smerkiantys sovietų išpuolius Lietuvoje

Baltiečiai išnykimo grėsmėje

Reikia stiprinti politines, kalbines ir kultūrines pastangas

Dvi jaudinančios šventės Kaune

Kūčių vakaras ligoninėje, Vasario 16-jį buvusioje prezidentūroje

Toronto miestans pagerbė lietuvių

Dr. M. Arštikaitę-Ulečkienę išteiktas Toronto miesto žymuo

Lenkijos lietuvių veikla

Stiprėja ryšiai su Lietuva

Gyvenimo prasmės skleidėjas

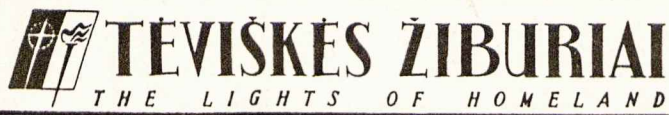
A. a. kun. J. Kubilius, SJ, palikęs žymius pėdsakus išeivijoje

Ramiųjų upių prieglobstyje

Premijuoto romano “Klionė ir Kauną” vertinimas

Opera, atspindinti laisvės kovas

Lietuvių meno jėgos atliks italo kūrinių “I Lituani”

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336. Second class mail reg. nr. 00509 LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai" **REDAGUOJA:** kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$30, pusmetinė – \$16, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoj - JAV dol.), oro paštu - \$100. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalui kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę. **Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550)** is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$30.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Tarp dviejų komunizmo

ALGIMANTAS EIMANTAS

Gorbačiovas, nerasdamas išeities iš sunkios ekonominės padėties, prisivertė paramos ieškoti stalinistų tarpe. Tai patvirtina ir Boriso Pugo pasiskyrimas naujuoju vidaus reikalų ministru.

Vakariečiai buvo susižavėję politiniais Gorbačiovo sugebėjimais. Pagal tai sprendė ir apie vidaus reikalus. Bet juose Gorbačiovas pasirodė esąs silpnas: juo daugiau jis reikalavo, ir jam buvo duota, juo didesniu bejėgiu jis tapo. Į jo paskelbtus dekretus niekas nekreipė dėmesio. Privatizavimo pertvarka dvelkia stalinizmo pušvais, nes stalinistai blokuoja pažangą.

Tačiau vakariečiai vis dar pasitiki Gorbačiovo demokratizavimo bandymais. Visai nekreipia dėmesio į žmonių reikalavimus, į tautų nepriklausomybės siekius. Tiesiog neįtiki, kad jie remia diktatorių, okupantą ir imperialistą. Tikroji pagalba būtų – rimas nepriklausomybės sie-

kiančių respublikų ir pliuralizmas. Bet Gorbačiovas nenori atsisukti nė nuo komunizmo idealo. Sukritikavęs Stalino-Brežnevo laikotarpius, jis nori perreformuoti pačią komunistinę santvarką, bet ne jos atsisakyti. Jis dar tiki kažkokiu "demokratinio socializmu", kuris būtų švelnesnė komunizmo pakaita. Tačiau Sąjungos valdymą mato tik centralizuotos valdžios būdu. Atsidūręs tarp reformininkų ir stalinistų, bėdos atveju jis vis dėlto glaudžiasi prie pastarųjų, nes jie buvo jo auklėtojai.

Sunku betgi bežiūrėti, kad bus grįžtama prie centrinės kontrolės, nes jau per toli nueita. Patekęs į tokią padėtį, Gorbačiovas tiki, kad vienintelė iš jos išeitis – visų galių turėjimas ir naudojimas. Kaip ilgai jis išsilaikys Sovietų Sąjungos priekyje, sunku pasakyti. Spėjama, kad jo dienos suskaičytos. Sovietų Sąjungos žlugimas, kaip mes dabar ją matome, yra neišvengiamas dalykas.

Lietuvių ginklas - teisė, sovietų - tankai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Atsakydamas į pateiktus klausimus, ministeris pareiškė, kad dabar vyksta plati švietimo reforma, visos mokyklos nusovietinamos, nupolitina-mos, kuriama tautinė mokykla. Maskva bombarduojanti instrukcijomis, reikalaujančiomis sustiprinti karinį paruošimą. Tos instrukcijos pasirašytos Sov. Sąjungos švietimo ministerio Jagodino ir gynybos ministerio Jazovo. Lietuva jų nesilaiko – panaikino karinį paruošimą jau prieš vienerius metus. Lietuvos vyriausybė taip pat panaikino visas programas, paremtas melu bei propaganda, pakeitė vadovėlius, uždarė partines organizacijas.

Reforma vykstanti sunkiai, nes trūksta paruoštų mokytojų, vadovėlių. Ypač jaučiama didelė stoka gyvųjų kalbų mokytojų. Rusų kalba neteko privilegijų ir yra dėstoma kaip viena iš svetimų kalbų. Prancūzų kalbos mokosi tik apie 10% mokinių šešiose mokyklose, nors prieš karą prancūzų kalba buvusi pirmoje vietoje – privaloma.

Į klausimą apie Lietuvos ateitį ministeris D. Kuolys taip atsakė: "Ją pramatyti neįmanoma, nes Maskvos laikysena dabar yra neracionali. Mums labai svarbu, kad Vakarai neužmirštų Baltijos valstybių, jų tarpe ir Lietuvos. Mūsų viltys taip pat – demo-

kratinėse Maskvos pajėgose. Šalia to, pasitikime tik savo jėgomis. Vakarai gali daryti spaudimą Maskvai. Mes tikimės, kad derybos įmanomos, nors jos būtų mums ir sunkios". Šį pokalbį paruošė jau minėtoji žurnalistė Francoise Thom.

Pripažinti nepriklausomybę

Minėtasis dienraštis "Le Quotidien de Paris" toje pačioje laidoje paskelbė trumpą pareiškimą senatoriaus Claude Huriet, kuris lankėsi Lietuvoje 1991 m. kovo 10-13 d.d. Jis yra draugijos "France – Pays baltes" pirmininkas. Šiai draugijai priklauso 120 senatorių.

Tame pareiškime jisai sako: "Jau laikas Prancūzijai užimti poziciją, parodyti savo solidarumą su Lietuva, Latvija, Estija ir pripažinti jų nepriklausomybę. Be tokio pripažinimo principinė deklaracija, 'moralinė parama', kurią ji sakosi teikianti, bus tuščios, ir sovietai galės daryti ką nori, laisvajam pasauliui dar kartą rodant savo drovimą ir netgi – kodėl to nepasakyti – savo bailumą. Prancūzų tauta kreipis savo akis į kitas pasaulio sritis, kad nematytų lėto baltiečių demokratijos bėsimos arba sunaikinimo naujų laisvės kankinių". G.

• Spaudai parama būtina: be lietuviškos spaudos nebus nė Tėvynės laisvos.

Naujas lenkų leidinys

Istoriko Petro Lossovskio knygelė apie Baltijos valstybių tragediją

Lenkų istorikas Petras Lossovskis, eilės veikalų apie Lietuvą autorius, išleido naują informacinį leidinį apie Pabaltijo valstybes, norėdamas skaitytojus supažindinti su paskutiniaisiais įvykiais tuose kraštuose, "nes nuo 1988 m. pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į Lietuvą, Latviją ir Estiją". Šios valstybės skirtingai perveneno pertvarką nuo Kaukazo ar Vidurio Azijos kraštų, kuriuose vyko staigūs ir kruvini maištai. Pabaltijo kraštai yra kitokie, skirtingi nuo likusių Sov. Sąjungos šalių. Čia ir visuomenė yra subrendusi, ir politinė kultūra yra aukšta. Ir tai nėra atsitiktinumas.

Ivade autorius primena Hitlerio-Stalino sutartį, Pabaltijo valstybių nepriklausomybės netekimą. Išleisdamas šį 58 psl. leidinėlį, autorius nori skaitytojus supažindinti su prieškariniais įvykiais, kurie kartu įgalins suprasti Pabaltijo kraštų nepriklausomybės siekius.

Informacinį leidinį "Tragedia panstw Baltyckich 1939-1941" (Pabaltijo valstybių tragedija 1939-1941) autorius pradeda trumpa prieškarine apžvalga, daugiau sustodamas ties Estija ir Latvija, nes su jomis Lenkija palaikė glaudžius santykius, primindamas apsilankymus aukštų valdžios pareigūnų Varšuvoje, sezoniniams darbams vykstančius Lenkijos darbininkus (dauguma – iš Vilniaus krašto. K.B.), nes žemės ūkis Latvijoje buvo labai aukšto lygio. Autorius išskiria gyvulininkystę, javų ūkį, pieno gaminius.

Skirtinga padėtis buvo su Lietuva. Priežastis – pastarosios pretenzijos į Vilnių ir Vilniaus kraštą. Tik įteikus Lenkijos ultimatumą ir suregulavus diplomatinis santykius, nauja būklė padarė didelę įtaką Lenkijos laikysenai Pabaltijo kraštuose.

Perėjęs prie Maskvos-Berlyno sutarties, autorius lenkų skaitytojui primena Hitlerio spaudimą Kaunui, kad Lietuva pulktų Lenkiją ir užimtų Vilnių; žadėjo Lietuvai sunkios artilerijos bei karinės aviacijos paramą.

Gaila, kad istorikas P. Lossovskis aplenkė Lenkijos karinio atstovo Kaune Leono Mitkievičiaus prisiminimus, nes Vokietijos pagalba Lietuvai nebuvo reikalinga. Lenkijos plk. L. M. rašo: "Vilnius visiškai be kariuomenės. Keli silpnai ginkluoti KOP (pasienio policijos korpas) batalionai ir keli batalionai I legionų pulko, sudaryto iš pašauktų atsarginių, tačiau vėl visiškai be ginklų. Mane taip pat informavo, kad Vilniuje nėra amunicijos, nėra ginklų. Vilnius negalėjo gintis puolant vokiečiams, negalėtų jis priešintis ir lietuviams, jeigu jie susigundytų jį užimti. Rašau išgirdęs susidariusią padėtį iš plk. Maruševskio bei ten susirinkusių vyresnių Vilniaus igulos dalinių vadų". (L. Mitkievič, "Wspomnienia kowienskie", psl. 244).

Lietuva atsisakė, nes prez. Antanas Smetona nebuvo tikras dėl karo pabaigos, manė, kad santarvininkai bus laimėtojai. Tokiu būdu Lietuvos sąskaita būsimoje taikos konferencijoje būtų labai apsunkinta.

Kai kurių lietuvių autorių teigimu, šis sprendimas buvo klaidingas. P. Lossovskis toliau taip rašo: "Lietuviai manė, kad vokiečių kariuomenės įvygiavimas į Lietuvą iš anksto nuspręstų tolimesnį krašto likimą bent artimiausiems metams.

1939 m. rugsėjo 20 d. Berlyne buvo paruoštas Lietuvos-Vokietijos sutarties projektas (šaltiniai nenurodyti). Lietuva, be jokios savo valstybės nepriklausomybės nuostolio, atsiarstų Reicho apsaugoje (globoje). Autorius sako, kad praktiškai tai turėjo reikšti vokišką Lietuvos protektoratą.

Daug vietos autorius paskiria ultimatumams ir deryboms Maskvoje su Estija, Latvija ir Lietuva, sutarčių pasirašymams, Raudonosios armijos bazėms, Vilniaus atgavimui.

Rašydamas apie Lietuvos pasitarimus, autorius naudoja daugiausia J. Urbšio atsiminimus, tačiau vienoje vietoje pažymi, kad Ribbentropas įsakė Vokietijos pasiuntiniui

Kaune Erichui Zechlinui konfidencialiai painformuoti "lietuvišką pusę", kad jis Maskvoje pasiūlė Lietuvai grąžinti Vilniaus kraštą.

Be reikalo autorius jau ir taip karštus šiandieninius Vilniaus krašto lietuvių-lenkų (tuteišų) santykius iš naujo jautrina, supažindindamas skaitytojus su Vilniaus ir Vilniaus krašto padėtim, grįžus mūsų tėvų žemei į teisėtą Lietuvos rankas. P. Lossovskis rašo, kad Lietuvai atiteko nedidelis plotas su puse milijono gyventojų, kurių 300.000 buvo lenkai (tuteišai!). Esą Lietuvos vyriausybė be jokių svyravimų tuoj pat pradėjo vykdyti lietuvinimo politiką, įsteigdama, gimnazijas, uždarydama 1939 m. gruodžio 15 d. Stepono Batoro u-tą ir jo vietoje įsteigdama lietuvišką aukštąją mokyklą.

Gyventojų tarpe atlikta segregacija, tik mažumai pripažinta Lietuvos pilietybė (ją gavo visi Vilniaus krašto gyventojai, o ne Lenkijos atvykėliai-pabėgėliai, K.B.), neduota pasų dešimtmečius išgyvenusiems Vilniaus gyventojams. Jie visi esą neteko elementarių teisių, darbo. Atleisti 583 mokytojai, 2354 geležinkeliečiai, 506 savivaldybės ir 400 ligonių kasos tarnautojų (visi mokantieji lietuvių kalbą buvo palikti tarnybose, K.B.).

P. Lossovskis pripažįsta, kad Vilniaus krašto lenkų padėtis buvo žymiai geresnė už sovietinę ar vokišką okupaciją. Lenkai Vilniuje galėjo ir toliau puoselėti kultūrinį savo gyvenimą, buvo leidžiami lenkiški laikraščiai, lenkiškai skelbiamos radijo žinios, lenkiškos pamaldos visose šventovėse.

Autorius daro tokią bendrą išvadą: "Lietuvos valstybė tik per pusmetį spėjo parodyti Vilniaus krašto lenkų (tuteišų) tautybės gyventojams, ką reiškia būti spaudžiama tautinė grupė diktatūrinėje, nacionalistinėje, policinėje valstybėje. 1939-40 m. lenkų tautybės gyventojams liko kaip patys blogiausi prisiminimai. Tai skaudus lapas lietuvių-lenkų santykiuose, kurių negalima užmiršti".

Spėju, kad dalį "kaltinamosios medžiagos" Lietuvai istorikas paėmė iš plk. L. Mitkievičiaus atsiminimų, nes ir Lenkijos karinis atstovas Lietuvoje rašė: "Tuo tarpu Lietuvoje vyriausybė ir tauta pilna pasitikėjimo, kad Lietuvos ir kt. Pabaltijos valstybių ateitis yra apsaugota. Įžygiavę 1939 m. lapkričio mėnesį lietuvių į Vilnių (klaida - spalio 28 d., K.B.), čia rado daugiausia lenkų ir žydų tautybės gyventojus. Lietuvių buvo nežymus nuosimtis. Apgailestauti tenka ne užginčijamą faktą, kad Lietuvos valdžia pritaikė labai klaidingą politiką Vilniaus lenkų gyventojams. Lietuviai, kaip matyti iš gaunamų pranešimų Paryžiuje, veda Vilniuje ir Žečpospolitos žemėse eksterminacinę, šovininistinę politiką lenkų atžvilgiu, manydami, kad ir karui pasibaigus šios žemės paliks jų valdžioje" (L. Mitkievič, "Wspomnienia kowienskie", psl. 282).

Iš savo pusės norėčiau labai trumpai atsakyti į tokį abiejų lenkų kaltinimą: jokia pasaulio valstybių vyriausybė neleis tamsiems gaivalams knaisiotis po valstybės pamatais. Manding, sulenkę Vilniaus gyventojai bei Lenkijos atbėgėliai jau Vilnių dieną Rasų kapinėse prie Pilsudskio kapo surengė demonstraciją, žygiuodami vėliau su priešlietuviškais šūkais į miestą (tą demonstraciją mačiau, kadangi dirbau vertėju karinėje policijoje. Jau po kelių mėnesių pasirodė slapsti lenkų laikraščiai (juos teko taip pat skaityti), po kelių mėnesių – užuomazgos slapto organizacijų ir net rėmai "Armji Krajovej". Tai buvo lenkų-tuteišų padėka už iškeistus bevečius zlotus, apgyvendintus vasarnamiuose lenkų karius, atvežta maistą, išlaikomas lenkiškas mokyklas ir t.t. Viso to abu lenkai nematė, juo labiau L. Mitkievič, gyvendamas jau Paryžiuje, to lenkų "persekiojimo" tikrai nematė!

Neužmiršo P. Lossovskis karo Suomijoje. Jis sukėlė daug vilčių ir Pabaltijo valstybėse, ypač giminingoje Estijoje. Įtemptai buvo klausoma Hel-

KAZYS BARONAS

sinkio radijo kreipimosi į šias valstybes: estai, latviai, lietuviai! Suomiškas pasipriešinimas prieš besiveržiantį priešą, tebūnie ir jums sukilimo ženklų kovoje už laisvę ir tautinės nepriklausomybės garbę. Ir jūs turite išeiti į laisvės kovą, idant ateityje galėtumėte gyventi kaip nepriklausomos tautos".

Pabaltijo vyriausybės, matydamos labai sunkią savo padėtį (Sov. Sąjungos kariuomenės bazės) neatsiliepė į Suomijos šūkius. Lietuva, Latvija, Estija buvo paskelbusios neutralumą ir tvirtai jo laikėsi. Draudžiama net buvo savanoriams vykti į Suomiją. Prof. Seppo Myllyniemi teigimu, tarptautinės brigados eilėse buvo 58 estų tautybės kariai. P. Lossovskis rašo, kad Suomijos konsulate Kaune užsiregistravo 209 savanoriai, kurių tarpe buvo 30 lietuvių, likusieji – lenkų tautybės.

Tamsūs debesys virš Lietuvos ir kitų dviejų Pabaltijo valstybių – pirmas ultimatumas Lietuvai, po jos Latvijai ir Estijai. Čia autoriaus vėl naudojosi daugiausia J. Urbšio atsiminimais, kiek papildydamas kitais šaltiniais.

Seka mums žinomi įvykiai – Pabaltijo okupacija, sovietinimas, trėmimai, kariuomenės likvidavimas, įjungiant jas į Raudonosios armijos eiles. Lietuvos kariuomenei prisiegtas 29 korpuso nr., Latvijai 24 nr., Estijai 22 nr.

Žymiai pablogėjo lenkų padėtis, nes "kauniškėje Lietuvoje" buvo uždarytos lenkų organizacijos, lenkų laikraščiai, jų vietoje leidžiami ant sovietinio kurpalio užtempta spauda. Slapti lenkiški laikraščiai taip nušvietė tuometinę lenkų padėtį Lietuvoje: "Daugumas tikėjo (ir toliau tiki) į galutinę Anglijos pergalę, tačiau kiekvienas lenkas įvykių plėtotę Vakaruose priėmė kaip milžinišką smūgį. Lenkija, padalinta tarp Sov. Sąjungos ir Vokietijos negreitai galės prisikelti. Tik su Lietuvos okupacija, vidiniais pasikeitimais, lenkai pastebėjo visą baisią padėtį. Lietuva lenkam buvo kaip prieglauda (lenkas rašo "azyl" – asylių), palyginus su vokiška ar sovietine okupacija. Šis globos kraštas, kuriame buvo numatyta išsilaikyti iki santarvininkų laimėjimo, baigėsi!

Trėmimai pakėlė lenkus, nes jau 1941 m. birželio mėn. iš Lietuvos buvo išvežta 34.000 gyventojų, kurių tarpe žymų nušimtį sudarė lenkai.

Informacinį leidinį P. Lossovskis baigia dar kartą primindamas Hitlerio-Stalino sandėrį, kuriuo Pabaltijo valstybės buvo primesta nauja, politinė, visuomeninė ir ūkinė santvarka, atnešusi skurdą, dezorganizaciją, ekonominio gyvenimo nuosmukį. Jis dar kartą pažymi, kad iš aprašytų istorinių įvykių lenkams bus lengviau suprasti šiandieninį Pabaltijo valstybių nepriklausomybės siekį.

Autorius 10 psl. paskyrė nuotraukoms, įdėjo ir trijų paskutiniųjų Baltijos respublikų prezidentus, pirmą Pabaltijo užsienio reikalų ministerių konferenciją Kaune 1924 m. gegužės mėn., Lietuvos kariuomenės įžygiavimą į Vilnių, paskutiniųjų užsienio reikalų ministerių nuotraukas, Pabaltijo valstybių prieškarinį žemėlapi, į Maskvą vykstančius Lietuvos atstovus ir kt.

Leidinio viršelį puošia Rytų Europos žemėlapis. Raudona spalva dengia Estiją, Latviją, Lenkiją, Lietuvą, dalį Rumunijos. Fone matyti Molotovo, Stalino, Ribbentropo veidai.

Piotr Lossovski, Tragedia Panstw Baltyckich 1939-1941. Instytut Prasy i Wydawnictwa "Novum", Warszawa 1990. Tiražas – 30.000 egz. Kaina – 4.500 zlotų.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal susitarimą

Telefonas 532-7115 Susitarus prima pacientus ir vakarais

A+
BRONIUI ŽEKUI

mirus,

jo žmonai MARIJAI, Lietuvoje broliams – MATUI, SERGEJUI ir seserims – IEVAI, LEVAI su šeimomis bei artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia –

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

MYLIMAM TĖVELIUI

A+
PRANUI PRANAČIUI

mirus, sūnų RIMĄ su šeima, ilgametį mūsų mokyklos komiteto narį, žmoną ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto Maironio mokykla

A+
MONIKAI BALTRUKONIENEI

mirus,

JANINĄ BUBULIENĘ ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame –

Drešerių šeima

A+
BRONIUI SENDŽIKUI

mirus Lietuvoje,

jo brolių JUOŽĄ su žmona SOFIJA ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

V.V. Nausėdai

Z.O. Girdauskai

A.J. Pūkai

A+
MYLIMAI MAMAI

mirus,

sūnui BRONIUI PAKŠTUI ir šeimai reiškiamė nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Genė ir Juozas Bakšai
Elena Jasiūnienė
Petras StepanauskasA+
ALGIUI ŠUKIUI

mirus,

motinai ONAI, žmonai VIDAI, dukrai JULIJAI, sūnui PAULIUI, seserims su šeimomis, uošvienei ir giminėms reiškiamė gilią užuojautą bei kartu liūdime –

A. Aperavičienė

V.V. Paškų šeima

A+
ALGIUI ŠUKIUI

mirus,

jo mamytę, seseris – JOANĄ ir BIRUTĘ su vyrais, šeimas bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

M. A. Gverzdžiai

O. A. Pamataičiai

P. J. Kalainiai

S. J. Sendžikai

E. A. Kuraičiai

J. J. Šarūnai

S. I. Tauteriai

St Catharines

PRANEŠIMAS

A+
STASYS MACIAUSKAS

mirė 1991 m. kovo 18 d. Vankuveryje, B.C., būdamas 87 m.

Liko nuliūdę: brolis JONAS su šeima, seserys – MARCELĖ ir ELENA su šeimomis Lietuvoje, sesuo ONA, gyvenanti Sibire, su šeima ir velionies brolio Kazio vaikai Lietuvoje.

Jonas Maciauskas
16459 – 88th Ave.
Surrey B.C. V3S 2V5

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 600,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tikslai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išsilvijoje!"**

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 73-oji sukaktis buvo plačiai paminėta JAV atstovų rūmuose 1991.11.20 — kalbėjo 41 atstovas. Nuotraukoje iš kairės: atstovas FRANK ANNUNZIO, vadovavęs minėjimui, atstovų rūmų pirm. TOM FOLEY, prel. DOMININKAS POCIUS, sukalbėjęs invokaciją, ALTos atstovas dr. J. GENYS

Baltiečiai išnykimo grėsmėje

Stiprinti ne tik bendras politines pastangas, bet ir kultūrinės bei kalbinės, įvesti savų kalbų mokymą mokyklose, atsakyti rusų kalbos vyrvimo

ALGIRDAS GUSTAITIS

JAV leidžiama ELTA paskelbė: „Amerikos latvių sąjunga ir Amerikos estų taryba pareiškė, kad jų vyriausybės šiuo metu nesiekia nepriklausomybės pripažinimo. Dokumentų datos yra 1991 m. sausio 31 d. ir 1991 m. vasario 1 d. Tuo reikalu jie padarė pareiškimus JAV kongrese ir JAV vyriausybėje“ „Draugas“ 1991.II.8.

Ar dėl to Lietuvos nepriklausomybės pilnas pripažinimas palengvės, ar pasunkės — galime tik spėlioti. Estija ir Latvija kaip nepriklausomos valstybės pradėjo gyvuoti tik 1918 m., kai Lietuva jau buvo paskelbusi ir sudariusi atstatomos Lietuvos vyriausybę. Lietuviai daug talkino Latvijai kovose dėl Latvijos nepriklausomybės.

Latviai yra aisčiai (baltai), kaip ir lietuviai. Maždaug iki XIII š. latviai kalbėjo panašiai, kaip lietuviai. Tada lietuviai su latviais galėjo lengvai susikalbėti. Latvių žemes paglemžusios okupacijos pakeitė latvių kalbą tiek, kad XX š. latviai jau negalėjo susikalbėti su lietuviais.

Šiuo metu Sov. Sąjungos tebegniuždinamoje Lietuvoje, kuri 1990 m. kovo 11 d. pasiskelbė nepriklausoma valstybe, yra apie 80% lietuvių. Tokia dauguma užtikrina valstybingumą.

Latvijoje (ir Estijoje) padėtis daug blogesnė, nes tuos kraštuose žymiai daugiau kolonistų rusų ir kitokių slavų. Apie šiuolaikinę Latviją įdomų straipsnį išspausdino „Romovė“ II knygoje (Vilnius, 1989 m.). Žurnalą leidžia Lietuvos kultūros tyrimo bendrija prie Lietuvos kultūros fondo.

Tame 120 psl. leidinyje įdomus Ilmars Mežs straipsnis „Latvijos etninė situacija ir procesai“. Jame rašoma, kad 1935 m. Latvijoje latvių buvo 77%, o 1941 m. net 82,9%. 1979 m. latviai Latvijoje tesudarė 53,4%. Siemet turėtų rodyti 50,1%. Pagrindinės priežastys: iš svetur žmonių įvežimas, vietinių gyventojų trėmimai ir emigracijos bangos. Miestuose latvių tiktai 45%, kaimuose 72%. Mažesniuose miestuose latvių 66%. 1979 m. Durbėje latvių buvo 95,5%, o Daugpilyje 12,6%.

Vienalytė latvių aplinka yra trijose apygardose, kur latvių yra per 90%. Tai Kuržemės šiaurė ir vidurys — Talsų, Ventspilio ir Liepojas rajonai.

Visose Latvijos didžiuosiuose miestuose vyrauja rusų kalba. Latvijoje 2,2% latvių laiko rusų kalbą savo gimtąja kalba, o 1,0% rusų gimtąja kalba laiko latvių kalbą. 1979 m. buvo maždaug 30.000 asimiliuotų latvių Latvijoje, daugiausia Daugpi-

lyje (24%), Kraslavoje (26%), Žilupėje (27%). 1989 m. perskaičiavimai liudija, kad dabar Žilupėje yra asimiliuota daugiau negu 40% latvių, be to, pastebimi skirtumai tarp amžiaus grupių. Iš latvių vaikų ir jaunuolių (jaunesnių nei 20 metų) Žilupėje tiktai 1/4 savo gimtąja kalba laiko latvių kalbą, 20-50 m. amžiaus tokių jau yra maždaug pusė, o vyresnio negu 60 m. amžiaus tokių yra per 80%. Žilupė yra ryškus latvių asimiliacijos pavyzdys, asimiliacijos vystymosi modelis ir likusios Latvijos latviams.

Apie latvių kalbos nykimą tame straipsnyje rašoma:

„Mažėjant latvių lyginamajam svoriui Latvijoje, atitinkamai mažėja ir latvių kalbos mokinių mokymo lyginamasis svoris. Tačiau daugelyje rajonų tai vyksta stulbinančiai greitai, ypač Latgalioje, kur latvių asimiliacijos procesas labai išplitęs. Čia norima, kad latvių vaikai pradėtų mokytis rusų kalbą. Nuo 1970 iki 1987 m. latvių mokinių lyginamasis svoris Kraslavos rajone sumažėjo dvigubai. 1979 m. rajone latviškai mokėsi tik 33% visų mokinių, nors latvių lyginamasis svoris buvo per 45%. 1988 m. latviškai mokėsi tik 26%. Dabartinė administracija nereguliuoja migracijos, todėl jau po 25-30 metų latvių mokyklų Kraslavos rajone nebus reikalingos. 1986 m. Ludzos rajono Rundenų vidurinėje mokykloje vyko paskutinės latvių išleistuvės, nors šiame kaime jų yra 30%. Tiktai nedaugelis tėvų ryžtasi siųsti savo vaikus mokytis į gretimus kaimus ar net toliau į latvių ar mišrią mokyklą, kad vaikas galėtų turėti išsilavinimą gimtąja kalba. Deja, šios galimybės latvių vaikams Latgalioje yra labai ribotos“.

Rašinys baigiamas taip: „Palyginus Pabaltijo respublikas, Latvijoje pagrindinės nacijos etninė situacija yra kritiškiausia, todėl čia yra reikalingos kardinaliausios priemonės, kurios galėtų sutrukditi asimiliacijos vystymąsi“.

Šio rašinio pradžioje pažymėtas latvių ir estų pareiškimas šiuo metu nesiekti jų valstybių nepriklausomybių pripažinimo yra negatyvus reiškinys. Ar galės būti patogesnės sąlygos ir galimybės tų valstybių nepriklausomybei ateityje, tenka abejoti. Ar padėtis pagerės po mėnesio, po kelių mėnesių, po metų, galima spėlioti, bet ji gali ir pablogėti. Būtų geresnė padėtis, jei latviai jungtųsi su lietuviais, ir bendrai abi tautos lietuviai ir latviai, kartu balsuotų apklausų ar kitokių tautinių apsisprendimų atvejais. Lietuviai tautoje esanti dauguma at-

svertų, palyginti, silpną latvių ir Latvijoje gyvenančių skaičių. Tuo būtų apsaugota latvių tauta, latviams būtų lengviau atgauti savo nepriklausomybę.

Latvių mokyklose turėtų būti įvedamos lietuvių kalbos pamokos, bent kai kuriose mokyklose, gimnazijose. Taip pat ir kai kuriose Lietuvos mokyklose bei gimnazijose — latvių kalbos pamokos. Tolygiai Estijos mokyklose — lietuvių kalbos pamokos. Kai kuriose lietuvių mokyklose, gimnazijose, jei atsirastų užtenkamai norinčių, įvesti estų kalbos pamokas. Svarbu toms valstybėms suartėti.

Šiuo metu susitikę lietuviai su latviais, estais kalbasi rusiškai, nors nė vieni nenori rusų kalbos. Kadangi Pabaltijų gyventojų daugumą sudaro lietuviai, tai būtų logiška ir demokratiška, jei valstybinė baltiečių kalba būtų lietuvių kalba. Pradžioje toksai sumanymas gali atrodyti keistas ar sunkiai įgyvendinamas. Naujos mintys, iki tol negirdėti sumanymai visad būna keisti, kol tampa realybe. Čia ne keistumo reikalas, bet tautų gelbėjimo klausimas. Tiek estai, tiek latviai nori išlikti nepriklausomomis valstybėmis. Būtų lengviau, jei rastume bendrą kalbą, bendrautume ne okupanto brukama rusų kalba, bet baltiečių kalba. Reikėtų ruošti atitinkamus vadovėlius.

Taisyklina anglų kalba parašytas tekstas sąmoningai trumpas, tinkamas ir tikslus. Džiugu, kad išvengta dažnai

Lietuvos katalikų menraštis „Katalikų pasaulis“ vežamas iš spaustuves arkliai traukiamu vežimu, nes neturi autovežimo. Ši nuotrauka buvo įdėta tarptautinės organizacijos „Kirche in Not“ žiniaraštyje „Mirror“ 1991 m. 2 nr.

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Įvairūs patarnavimai Lietuvoje.

- **Pervežam** palaikus, palikimus ■ **Priziūrim** kapus ■ **Perduodam** paramą giminėms ■ **Nuperkam** automobilius, elektronikos aparatus ■ **Pristatom** gėles ■ **Per trumpiausią laiką** išrūpinam iškvietimus apsilankyti Lietuvoje. ■ **Iškviečiam** gimes ir Kanadą
- **Parūpinam** jiems draudimą ir pervežimą iš Montreilio
- **„Aeroflote“** patvirtinam arba pakeičiam grįžimo datas ir t.t.

Visais reikalais kreipkitės į **Stefą ar Algį Medelius**, vakarais tel. 1 - 416 - 434-1847. Reikalui esant, atvažiuojam į namus.

ALGIS MEDELIS

Tel. 1 - 416 - 593-0600

Kennedy Travel Bureau Ltd.,

296 Queen Street West,
Toronto, Ontario M5V 2A1

KELIONĖS Į LIETUVĄ

TORONTAS-KOPENHAGA-RYGA

(Skandinavų oro linija — SAS)

Tiesioginių skrydžių į Vilnių kol kas nesant, tai yra pats patogiausias susisiektis su Lietuva. Išskrendam penktadieniais ir grįžtam sekmadieniais, nežiūrint, kaip ilgai tenai viešėjumėte. Turim dar vietų liepos 12 d. kelionei su „Volunge“. Norintiems parūpinam iškvietimus, vizas, apsisistojimo vietą (pagal pageidavimą, viešbutyje arba privačiuose butuose). Besidomintieji prašomi kreiptis į **ALGĮ MEDELĮ** asmeniškai nurodytu telefonu.

MEDJUGORJE! — 1991 m. gegužės 22 d. maldininkų kelionė į Jugoslavijos šventą vietą. Galim sujungti su kelione į Lietuvą!

Vilniaus įvykiai specialiaame leidinyje

Sukrečiantys vaizdai su paaiškinimais anglų kalba

ARVYDAS BARZDUKAS

— Aitrus pro perskeltą lango stiklą minios parlamento pastato kieme vaizdas.

— Bevilčiška beginklių žmonių ir tanke sėdinčių kareivių akistata. Giesmė, vėliava ir iškeltos rankos pergalės „V“ ženklas prieš patrankos vamzdį.

— Du maži vaikučiai, pasislėpę po pastato sienos nuosvyra ir šalia jų, lyg maldai, į juodą tanką rankas ištiesus senutė.

— Tankų vikšrų triuškinimai automobiliai ir gyvi žmonės, kruvini aukų kūnai ant gatvės grindinio ir ligoninėje.

— Brekštanti pilka žiemos diena, gėlių puokštė šaligatvy ir žmonių pastangos atitverti parlamento rūmus nuo tolimiesnių puolimų.

— Barikados, „papoštos“ sovietiniais medaliais ir „nepaklusniais“ šūkais. Žuvusių laidotuvių vaizdai.

Tai „Vilniaus dovana“

Į aštuoniasdešimties puslapių leidinį sukaupti ir šurpą keliantys, ir ašarą spaudžiantys 1991 m. sausio 13-tos nakties, dienos ir po to įvykių Vilniuje vaizdai. Gerai parinktos juodai-baltos, daugumoj dar kitur nematytos, nuotraukos ryškiai atspindi tų dienų nuotaką ir purvinai grubią tikrovę. Jeigu vienas vaizdas vertas tūkstančio žodžių, tai JAV lietuvių bendruomenės Visuomeninių reikalų tarybos išleistas dokumentinių nuotraukų leidinys „Vilniaus dovana“ prabyla nepaprastai iškaltin-gai.

Tai knyga, kurią visi turėtume įsigyti bent po dvi kopijas: vieną pasilikti sau, kad visada primintų tos nakties sovietų smurtą, o kitą padovanoti kaimynui, bendradarbiui, vietinio laikraščio redaktoriui ar valdžios pareigūnui. Šis leidinys ypač intensyviai ir ryškiai į vieną vietą surenka neišdildomus vaizdus, liudinčius sovietinių tankų ir specialiųjų karinių dalinių žiaurumą ir beatodairiškumą, jų padarytą žalą, griuvėsius, nužudytų lavonus ir sužeistų žaizdas, Lietuvos žmonių reakciją, saugant bei ginant užpultą ir galop stipresnės jėgos užimtą Vilniaus televizijos bokštą.

Taisyklina anglų kalba parašytas tekstas sąmoningai trumpas, tinkamas ir tikslus. Džiugu, kad išvengta dažnai

įprasto „kitos“ informacijos „apie Lietuvą“ įdėjimo. Vaizdai čia kalba už save ir nieko daugiau nereikia. Labai vietoj, tačiau, išspausdintos kelios užsienio korespondentų straipsnių ir laikraščių vedamųjų ištraukos, Česlovo Milašiaus „The New York Times“ pasirodžiusi skiltis, trijų poetų (Tomo Venclovos, Joseph Brodsky ir Milašiaus) paskelbtas pasakymas už Lietuvą ir jautri William Butler Yeats 1916 m. parašytos „Velykų“ poemos ištrauka. Pabaigoje duodama Lietuvos sveikatos ministerio dr. Juozo Oleko liudijamojo dokumento apie per užpuolimą sužeistus ir užsienio reikalų ministerijos pareigūno A. Garmaus pateiktą žuvusiųjų sąrašą teleksu fotostatinių nuotraukos.

Kas tuo pasirūpino?

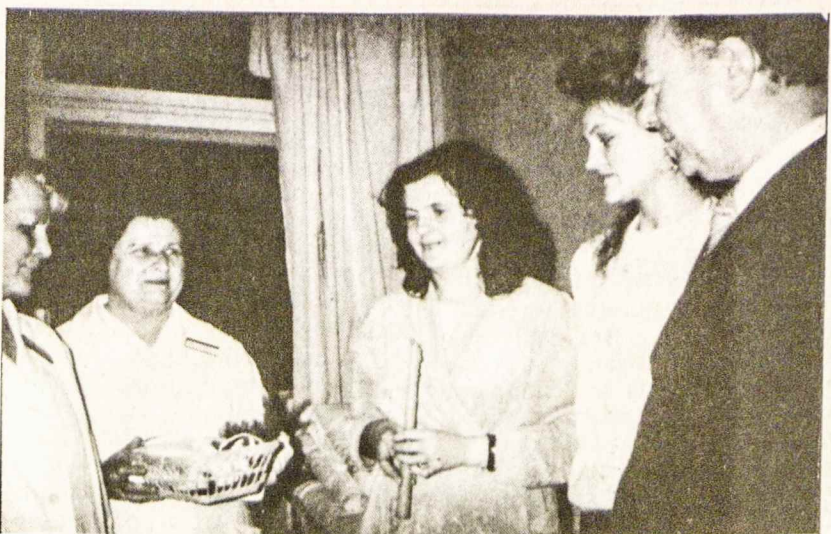
Leidinį redagavo Arūnas Liulevičius ir JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas Tomas Remeikis. Meninė priežiūra — Jono Kuprio, bendradarbiai — Rimas Dirvonis, Vincas Korkutis (daug nuotraukų), Algirdas Kuprys (tiesioginiai liudijimai) ir Aušrelė Liulevičienė. Išspausdino „Draugo“ spaustuve.

Įvaizdžių realumu ir intensyvumu šis leidinys drąsiai statytinas šalia plačiai paskleistų 1956 m. Vengrijos ir 1968 m. Čekoslovakijos laisvės kovų nuotraukų. Kanados lietuviai kviečiami knygą užsisakyti Amerikos lietuvių bendruomenės krašto valdyboje, 2713 West 71st Street, Chicago, IL 60629. Už leidinį prašoma tik \$10 aukos, tačiau Kanadai ir doleris, ir persiuntimas šiek tiek brangesnis.

Reikia ir mūsų dalies

Leidinyje buvo parengtas ir išleistas pačiu laiku, ir jo tikslas ypač svarbus. Tai tikrai naudingai panaudotos mūsų Bendruomenės suaukotos lėšos, kurias reikia vėl papildyti, ypač kad apie tūkstantį knygos egzempliorių tenka išdalinti nemokamai. LB Vašingtono įstaiga ją su atitinkamu lydraščiu įteikė visiems JAV kongreso nariams. Tad, pagal išgales, prie šio gerai atlikto darbo bent auka kviečiami prisidėti visi.

● **Parentkite „Tėviškės žiburių“ auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi — „TŽ“ leidėjai**

Kūčios Kauno klinikoje. Į palatą atėjo „Caritas“ atstovės: iš kairės — gydytoja pediatrė MEILUTĖ BERTAŠIENĖ ir gailastingoji seselė MOTIEJŲNIENĖ; viduryje — pacientė BIRUTĖ JONELIENĖ, „TŽ“ bendradarbė. Nuotr. A. Garmutės

Dvi jaudinančios šventės Kaune

Kūčių vakaras ligoninėje ir Vasario 16-oji buvusioje Lietuvos prezidentūroje

BIRUTĖ JONELIENĖ

Dar visai neseni tie laikai, kai žmonės Kūčias švęsdavo užsidangstę langus. Jau trečias Kūčias žmonės šventė laisvai. Man jas teko sutikti Kauno klinikinės ligoninės palatoje. Visoms ligonėms namiškai atnešė Kalėdų pyragus — plotkeles, daugelis pasidėjo po eglutės šaką ant spintelės šalia lovos. Languose uždegėm žvakes. Ši tradicija nauja — taip daryti prieš trejus metus pakvietė Vytautas Landsbergis — tada dar Sąjūdžio seimo pirmininkas.

Vakare į palatą atėjo dvi klini-
kų darbuotojos — „Caritas“ atstovės. Jos pasveikino su šv. Kalėdom, palinkėjo geros sveikatos ir visoms ligonėms davė laužti plotkele. Trumpą minutę pasijutom lyg būtime namuose su savo šeima. Pajutom, kad į vaistais kvepiančią palatą atėjo graži ir šviesi šventė — Kalėdos...

Prieš Vasario 16-ąją, lyg dovana Nepriklausomybės šventei iš spaudos išėjo Antaninos Garmutės apybraižų apie rezistencijos kovotojus knygą „Išėjo broliai“. Knyga išėjo sunkiomis vėl suaktyvintos okupacijos sąlygomis, aplink mourojant tankams. Tai dar kartą įrodė, kad kelias į Laisvę tikrai neužtenkiamas. Lietuva tvirtai juo eina.

Vasario 16-ąją, po minėjimo prie Laisvės paminklo Kaune ir po šv. Mišių, į buvusios prezidentūros salę susirinko buvę rezistencijos dalyviai. Čia

„Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda“

**The
Loughheed & Barnard**
šėimos ir tarnautojai

„Žmonės, kurie atjaučia kitus“

Sudbury, Ontario

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOME TAX

2290 Bloor street W.(at Durie) Toronto, 252-4566 (or 769-4558)

KOVOKIME SU GOBŠIA MOKESČIŲ SISTEMA!

Remdamiesi šiuo šūkiu, mes patikriname savo klientų kiekvieną atvejį, žiūrime tikras ir užslėptas galimybes, kaip sumažinti mokesčius jūsų naudai. Tokie situacijos, kaip nuo kuklaus \$28,275 uždario, reikia mokėti 42%(!) nuo kiekvieno uždirto dolerio. Esant sudėtingom mokesčių taisyklėm, kiekvienais metais milijonai mokesčių mokėtojų permoka jau ir taip aukštus mokesčius (atminkite Kanados mokesčių įstaiga nežiūrės, kad jums būtų geriau), bet mūsų TAX-PRO kompiuterinė sistema lengvai apskaičiuos jūsų naudai.

Naudodami šią programą, mes garantuojame, kad mūsų mokesčių apskaičiavimai yra naudingi jums ir daromi kaip galima daugiau sumažinti jūsų mokesčius, ir tai atliekama su moraliniu įsipareigojimu.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje, 2290 Bloor St. W., mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalba apskaičiavimo rezultatus. Mes **garantuojame**, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi.

Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimam jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome \$20.00 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

VIENTAKMINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Mūsų atlyginimo dydis remiasi jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumu ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Nežiūrint didelių pakeitimų ir pridėtinų mokesčių formos sudėtingumui, praktiškai savo atlyginimą laikome praeitų metų lygyje. Kompiuterio dėka ne tiktai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitų kompanijų — „chartered accounting companies“ — naudojami mūsų patarnavimų), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas — \$26.00, statistinių lapų užpildymo vidurkis — tarp \$29.00 ir \$39.00). Be to mes teikiame **AUTOMATIŠKĄ 25% NUOLAIDĄ** jūsų sutuoktiniui(ei).

Atlyginiman taipgi įeina:

- Ištisy metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Vienkartinis patarimas pradedant arba parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimas, arba
- nuomojimo nuosavybės pajamų patarimas.
- Investuoto pastato nuomojimo pajamų patarimas.

DĖL PLATESNIŲ INFORMACIJŲ SKAMBINKITE tel. 769-4558.

DĖMESIO VERSLININKAI! Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų „BUSINESS 1“ programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą: ● knygvėdyboje, ● pajamų ir išlaidų lapuose, ● balanso lapų paruošime.

[staiga atidaryta darbo dienomis nuo 10 v.r. — 19.30 v.v., šeštadieniais nuo 10 v.r. — 16 v.v.]

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka **TAUTOS FONDUI** garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radio žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE

**Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:
310 Rathburn Road, Etobicoke, Ont. M9B 2L8**

Norint pasinaudoti prieštine 10% nuolaida, atneškite apskaičiuoto atlyginimo šį kuponą į gausite

LAISVĖJANČIOJ TĖVYNĖJ

MAŽUMŲ TEISĖS

Lietuvos aukščiausioji taryba pakeitė anksčiau priimtą tautinių mažumų įstatymą. Naujasis įstatymas sustiprina tautinių mažumų teises Lietuvoje. Administraciniuose teritoriniuose vienetuose informacinius lietuviškus užrašus leidžiama papildyti vietine tautinės mažumos kalba. Kitus pakeitimus atskleidžia "Tiesos" korespondentui Bernardui Šakniui vasario 1 d. laidoje paskelbtas pasikalbėjimas su Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos tautinių mažumų mokymų skyriaus vadovu Danute Kolesnikova, jam pasakojusia: "Įstatymas praplečia tautinių mažumų teises. Ypač svarbi nuostata, kad sudaromos sąlygos turėti grupes, fakultetus ir filialus aukštosiose mokyklose, rengiančiose auklėtojus, mokytojus bei kitus tautinių mažumų bendrijų poreikiams tenkinti reikalingus specialistus. Taip pat reikšminga pataisa, kad tautinių mažumų visuomeninės ir kultūros organizacijos savo lėšomis gali steigti kultūros ir švietimo įstaigas. Valstybės remia organizacijas bei įstaigas, skirtas piliečių kultūros ir švietimo poreikiams tenkinti". D. Kolesnikova džiaugiasi atgyjančiomis tautinėmis mažumomis Lietuvoje.

UŽDARĖ KARINĘ KATEDRĄ

Vilniaus universiteto vadovybė nutarė nuo š. m. vasario 1 d. likviduoti karinę katedrą. Iš tikrųjų universiteto studentai jau nuo 1991 m. sausio 1 d. nesimokė karinių dalykų. Karinės katedros viršininkas Jonas Andriuskevičius šio nutarimo laukė jau seniai, bet jo nesitikėjo mokslo metų viduryje. Studentams buvo išduotas pažymėjimas, kad klausėsi atitinkamo karinio kurso. J. Andriuskevičius nežino savo ir su juo dirbusių 25 karinės katedros narių ateities. Jų viršininkai yra Rygoje, nes jie priklauso Pabaltijo karinės apygardos karinio mokymo grupei. Telefoniniame pokalbyje su "Tiesos" korespondentu Bernardu Šakniu uždaromos katedros vadovas J. Andriuskevičius apie savo viršininkams daiktams pasiimti buvo duota apie pusvalandį. Lyg ir nemažai. Bet juk daugelį metų redaktoriaus įsakymą. Žinią jie sutiko natūraliai, suprato situaciją. Ten dirba nemažai išsilavinusių, realiai mąstančių, supratingų kariškių, kurie nėra, kaip kartais įsivaizduojame, mūsų priešai. Karinės instancijos ruošia atitinkamus potvarkius dėl mūsų katedros likdavimo. Manau, dėstytojai neliks be darbo".

BE POPIERIAUS IR DAŽŲ

Laikraščinio popieriaus ir spaustuvinių dažų atsargas Vilniuje buvo sutelkęs centriniam "Spaudos" įmonės sandėlyje, kurį sausio 23 d. užėmė automatai ginkluoti sovietų kariai. Užėmimui vadovavo karininkas ir du civiliai su kaukėmis, atvažiavę registracijos ženklų neturintį automobilį. Veidą po kauke slepantis karininkas protestuojantiems sandėlio darbuotojams patarė kreiptis į Lietuvos komunistų centro komitetą. Jis kalbėjo apie Maskvą tar naujančius M. Burokevičiaus grupės partiečius, nes tikroji

Lietuvos komunistų partija dabar jau yra tapusi Lietuvos demokratine darbo partija. Laisvoji Lietuvos spauda, parašutinių išguita iš Spaudos rūmų, dabar neteko popieriaus ir dažų. Užgrobtame sandėlyje laikytas popierius buvo pirkas ne už Sovietų Sąjungos komunistų partijos lėšas. Be to, ten savo popierių laikė ir kitos Lietuvos organizacijos. Atvirą protesto laišką M. Burokevičiui "Tiesos" sausio 29 d. laidoje paskelbė "Moters" žurnalo kolektyvas: "Netikim, kad dar kas galėtų sujaudinti jūsų širdį. Tebepinate savo juodų darbų virvę. Užgrobtę spaudai priklausančius sandėlius, kuriuose buvo ir spaustuviniai dažai. Sustoję "Moters", "Mokslėvio", kitų žurnalo gamyba. Paklaustume, kuo kaltos Lietuvos moterys ir vaikai? Bet to jau klausėme po klaikiosios nakties. Atsakymas? Deja... Ko dar laukti?" Automatai ginkluoti sovietų kariai saugo ne tik savo grobiu tapusį popieriaus bei dažų sandėlį, bet ir geležinkelio atšaką, kuria gabenamos spaustuvei reikalingos žaliavos.

SPAUDOS RŪMUOSE

I sovietų parašutinių Vilniuje užimtus Spaudos rūmus sausio 21 d. buvo įsileisti kai kurių redakcijų darbuotojai ir dalis spaustuvininkų. Tarp jų buvo ir "Tiesos" redakcijos narių, savo įspūdžius pasakojančių sekančią dieną kitur išleistoje "Tiesoje": "Kareiviai šį kartą buvo ramūs ir mandagūs. Kadangi liftų tarnyba išvaikta, teko lipti laiptais. Pergvenę tiek skausmo, nekrepimę dėmesio į smulkmenas: iš kabinėtų dingę televizoriai, diktofonai, fotoaparatai, telefonų aparatai, pinigai, porcelianinis servizas, pagamintas laikraščio 70-mečiui, moteriški kvapai ir t.t., ir t.t. Popieriai sujaukti, tačiau, kaip neturį vertės, dauguma palikti. Labiausiai nusiaubtos visos trys fotolaboratorijos. Dingę fotoaparatai, objektyvai, viskas sutrypta... Laiko asmeniniams daiktams pasiimti buvo duota apie pusvalandį. Lyg ir nemažai. Bet juk daugelį metų redaktoriaus įsakymą. Žinią jie sutiko natūraliai, suprato situaciją. Ten dirba nemažai išsilavinusių, realiai mąstančių, supratingų kariškių, kurie nėra, kaip kartais įsivaizduojame, mūsų priešai. Karinės instancijos ruošia atitinkamus potvarkius dėl mūsų katedros likdavimo. Manau, dėstytojai neliks be darbo".

Kanados lietuvių šaulių suvažiavimo proga
š.m. balandžio 20, šeštadienį, 7 v.v.,
Hamiltono Jaunimo centre, 48 Dundurn St. N., rengiamas

BALIUS-ŠOKIAI

MENINĘ PROGRAMĄ atliks *Montrealio vyrų oktetas, vadovaujamas muziko Aleksandro Stankevičiaus.*

Šilta vakarienė su vynu, veiks baras, vertingų laimikių loterija, šokiams gros K. Deksnio vadovaujamas orkestras "Žagarai".

Stalai numeruoti. Kaina – \$17 asmeniui.

Balandžio 21, sekmadienį, 10.30 v.r., Aušros Vartų parapijos šventovėje iškilmingos Mišios šaulių intencija.

Pamaldose visi skiriai dalyvauja su savo vėliavomis.

Suvažiavimą globoja ir visus kviečia dalyvauti –

DLK Algirdo šaulių kuopa Hamiltone

Hamilton, Ontario

MEDŽIOTOJŲ-ŽŪKLAUTOJŲ KLUBO "GIEDRAITIS", rengiamas tradicinis žuikių balius, įvyks š.m. balandžio 27, šeštadienį, Jaunimo centro salėje, Hamiltone. Meninę programą dalį atliks Londono "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. Reginos Audet. Prieš programą geriausias šauliams bei žvejams bus įteiktos laurės. Visi turės progos pasivašinti karšta žvėrienos vakariene. Bus laimės staliukų loterija, veiks įvairių gėrimų baras. Šokiams pirmą kartą Hamiltone gros Vaelevo Povilionio orkestras iš Toronto. Baliaus pradžia 6.30 v.v. Įėjimas tik \$6. Klubu valdyba kviečia visus lietuvius iš arti ir toli atvykti į šį tradicinį žuikių balių. J.P.

London, Ontario

LIETUVOS MINISTERIS PIRMININKAS GEDIMINAS VAGNORIUS čia lankysis balandžio 20, šeštadienį, 7.30 v.v. Visi Londono ir apylinkės lietuviai renkasi į parapijos salę su vėliavomis, tautiniais drabužiais, geleimis. Bus svečio priėmimas, po pranešimas ir vėjau rinkiava Lietuvos pagalba. Dalyvaukime patys ir raginkime visus savo pažįstamus atvykti. Gražiai priimkime šį garbingą svečią, kovotąją už Lietuvos nepriklausomybę.

KLB Londono apylinkės valdyba

Ottawa, Ontario

KUN. DR. V. SKILANDŽIŪNAS, Otavos lietuvių kapelionas, praėjusios Gavėnios metu vadovavo lietuvių rekolekcijoms Floridos St. Petersburgo ir Ontario Mississaugos Lietuvos kankinių parapijoje. Šią vasarą rugpjūtį jis vadovaus N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolių rekolekcijoms Putname. Jos truks devynias dienas.

VIETINĖJE KANADIEČIŲ SPAUDOJE iškilo ginčas dėl Lietuvos nepriklausomybės. Į dr. Mildos Danytės laišką, išspausdintą "The Ottawa Citizen" dienraštyje atsiliepė Michael Peters (1991. II.19), tvirtindamas, kad Baltijos valstybės esančios istorinės raidos aukos, per ilgą laiką tapusios Rusijos ir Sov. Sąjungos dalimi, tad neturintys teisės į nepriklausomybę. Prezidentas Landsbergis esą veda lietuvių tautą į pražūtį. Keistus bei klaidingus jo tvirtinimus paneigė net du skaitytojų laiška – esto Edvino Talback'o 1991.III.6 ir latvio Aivarso Pone 1991.II.28. Ypač įtikinantis pastarojo laiškas, pabrėžiantis mintį, kad Sov. Sąjunga neturi jokios teisės pavergti Baltijos valstybes. Net ir ilga okupacija tokios teisės neduoda.

TAUTIEČIAI gauna nemažai laiškų iš Lietuvos. Viename laiške iš Panevėžio rašoma apie Lietuvos šaulių sąjungos suvažiavimą kovo 10 d. Dalyvavo V. Landsbergis su žmona ir Toronto šaulių kuopos pirmininkas Savickas. V. Landsbergis buvo apdovanotas aukščiausiu žymeniu, Šaulių žvaigždės ordinu, išrinktas garbės nariu ir LŠS globėju. Lietuvoje parlamento pastato gynėjams išduoti specialūs pažymėjimai su krašto apsaugos ir vidaus reikalų komisijos pirmininko Z. Vaišvilos parašu ir komisijos antspaudu. Kor.

Winnipeg miesto burmistras WILLIAM NORRIE (dešinėje), paskelbęs Vasario 16-tąją Lietuvos dieną, įteikia atsišaukimą KLB atstovui EGIDIJUI BUGAILŠKIUI

St. Catharines, Ontario

"THE CATHOLIC REGISTER" kovo 2 d. laidoje paskyrė visą puslapį aprašyti mūsų parapijos veiklai. Įdėjo keturias nuotraukas: bendrą misijos pastatų vaizdą iš lauko, didįjį altorių, Šiluvos Dievo Motinos paveikslą, tapytą dailininko Bagdono ir maždaug 8 x 8 pėdų didumo paveikslą-miuralą, tapytą S. Šetkaus. Straipsnis rašytojas Ed Billet, gyvenantis Thoroldo.

BEVEIK VIENU METU atsiskyrė su šiuo pasauliu trys mūsų bendruomenės tautiečiai: Konstancija Ramonienė, Marija-Cari Prunskienė ir Zigmars Labuckas. Visi geri ir brangūs lietuviai, visi uolūs parapijiečiai, visi labai gražiai išlydėti į amžino poilsio vietas.

JONO LIANGOS RAŠINYS vėl pasirodė dienraštyje "The Standard". Dabar šio laikraščio redaktorius spausdina ilgesnius tokius rašinius, ko anksčiau nedarė. Lietuviškos minties žodis vis labiau įsitvirtina šio krašto spaudoje. Kor.

Rodney, Ontario

RODNEY LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS APYLINKĖ apima gana didelį plotą: Rodney, West Lorne, Dutton, Bothwell ir Wardsville vietoves. Čia daugiausia atvyko lietuvių 1949-1952 m., nes buvo geros sąlygos įsikurti tabako ūkiuose ir prisigventi. Taip daugelis ir padarė. Iš pradžių dirbo ir nuomojo tabako ūkius, paskui juos pirkė ir plėtė. Buvo 28 lietuvių tabako augintojai. Jiems sekėsi gana gerai. Bet pasikeitus tabako auginimo sąlygom, tabako supirkimui, pabrangus darbo jėgai, daugelis pardavė savo teisę auginti tabaką kitiem už gerą kainą. Dabartinį metu liko tik keletas tabako augintojų. Ūkininkai dabar augina kukurūzus, kviečius, pupeles ir kt. Apylinkėje yra 3 agromamai, kurie augina įvairias daržoves ir sėklas. Turime ir šilnamį, kuriuose auginame daržoves, gėles ir medelius kiemų papuošimui. Yra besiverčiančių prekyba, o taip pat ir tarnautojų bei

profesionalų. Iš viso apylinkėje gyvena 38 šeimos. Iš jų dalis senų ateivių. Netruksta ir pensininkų, kurių yra 36. Veikia apylinkės bendruomenė ir West Elgin lietuvių kanadiečių klubas. Kas mėnesį į apylinkę atvyksta kun. K. Kaknevičius iš Londono, atlaiko pamaldas West Lorno šventovėje, ir po to visi vyksta į lietuvių klubą kavutei ir pasikalbėjimui bei aptarimui einamų reikalų. Didelė dalis jaunimo, baigusiu mokslus, išvykę dirbti į didžiuosius miestus, kaip Toronto, Hamiltoną, Otavą ir kitur. Tik maža dalis pasiliko ūkiuose dirbti savo specialybeje.

Z. Mockus

Buffalo, New York

PAULIUS SLAVĖNAS, profesorius Julius ir Gražinos Slavėnų, gyvenančių Buffalo mieste, sūnus praėjusį rudenį pradėjo studijuoti mediciną Buffalo valstybiniame universitete. Šiame universitete Paulius studijavo psichologiją. Studijas baigė magna cum laude, gaudamas B.A. (bakaluro) laipsnį. Studijuodamas dirbo ir tyrimų srityje (multidisciplinariam geriatriniam centre). Vienoje konferencijoje iš savo tyrimų padarė pranešimą, laimėdamas premiją. Medicinos studijoms buvo priimtas keliose žymiuose universitetuose, bet pasirinko Buffalo universitetą, nes buvo suteiktos palankiausios sąlygos. Paulius yra skautas-vytis-akademikas. Skautijai jis priklauso nuo mažens. Priklauso taipogi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai. Paulius pasiekimais džiaugiasi jo močiutė Valerija Anysienė, gyvenanti Toronte. Jo senelis mažiečių veikėjas ir visuomenininkas dr. Martynas Ansysas mirė 1974 m. Toronte.

PROF. JULIUS SLAVĖNAS š.m. sausio mėnesį lankėsi Lietuvoje. Grįžęs apie krūvinuosius įvykius Vilniuje ir Lietuvą kalbėjo per Buffalo valstybinio universiteto radijo programą, turėjo keletą pokalbių su laikraščio korespondentais. Skaite taipogi paskaitas Buffalo ir Ročesterio universitetuose. K.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. inž. Mikalojus Ivanauskas, gimęs Kaune 1909 m. gruodžio 1 d., mirė Floridos St. Petersburg 1990 m. gruodžio 15 d. Gedulines Mišias Šv. Vardo bažnyčioje atnašavo kun. V. Zakaras ir kun. M. Čyvas. Atsiveikimui su velioniu vadovavo Lietuvių klubo St. Petersburg pirm. A. Gudonis. Palaidotas St. Petersburg, Memorial Park kapinių mauzoliejuje. Liko liūdinti žmona Elena, sūnus Eugenijus su šeima, giminės JAV ir Lietuvoje. Velionis, baigęs Kauno aukštesniąją technikos mokyklą, studijavo Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultete. Parnuše ir įvykdė Aleksoto kulturo konstruktinius planus, laimėjo Kauno kapinių planavimo ir kelis kitus architektūrinius konkursus. Iš DP stovyklų pokariene Vokietijoje buvo emigravęs Brazilijon, į JAV persikėlė 1958 m. Velionis labiausiai pasižymėjo savo išrastos liepsnos tapybos kūrinių.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Niujorko skyrius savo reikalavimais narių susirinkime sausio 31 d. Kultūros židinyje. Anksčiau Niujorkas turėjo du skyrius, kurie buvo sujungti, o dabar tas sujungimas jau yra įteisintas. Į naują skyrių perėjo ir Elizabethė, N. J., gyvenanti Amerikos lietuvių tautinės sąjungos nariai. Išrinkta nauja valdyba, kurią sudarė: pirm. Aleksandras Vakselis, vicepirm. Apolinaras Vebeliūnas, sekr. Juozas Bagdonas ir ižd. Giedrė Stravinskienė. Po organizacinės susirinkimo dalies įspūdžiais iš Lietuvos dalijosi ten viešėjęs dr. Bronius Nemickas, turėjęs progą susipažinti su tautiečių gyvenimu ir politiniais įvykiais.

"Dainavos" stovyklavietės direktorių taryba, vadovaujama pirm. Vytauto Petrulio, savo posėdyje vasario 23 d. naujuoju administratoriumi patvirtino Marių Gražulį. Jis apsigyvens "Dainavoje" ir savo pareigas pradės gegužės pabaigoje. Tarybos posėdyje taipgi buvo aptarti šios vasaros renginiai ir metinė šventė su "Dainavos" rėmėjų suvažiavimu liepos 21 d. Mat šiomet "Dainava" švęs trisdešimt penktuosius veiklos metus. Ši sukaktis bus prisiminta metinėje šventėje ir specialiaje leidinyje "Dainava 35", kurį paruos redaktoriumi pakviestas Juozas Baužys. Ižd. Stepas Smalinskas atkreipė posėdžio dalyvių dėmesį į smarkiai sumažėjusias aukas "Dainavos" stovyklavietei: 1989 m. jos virėjo \$20.000, o pernai sumažėjo iki \$5.220. Pagrindine priežastimi laikomos pagausėjusios įvairios rinkliavos laisvėjančios Lietuvos reikalams. Klivlande sudarytas "Dainavos" rėmėjų komitetas, vadovaujamas dr. Marius Laniauskas, organizuoja loteriją su vertingais laimikiais. Laimėtojai paaikšs metinėje "Dainavos" šventėje liepos 21 d. Posėdžio dalyviai taipgi nutarė pagaminti marškinėlius su "Dainavos" įrašu, atspausdinti padėkos korteles mecenatams ir rėmėjams. Kortelių apipavidalinimu rūpinis Bronius Polikaitis.

Brazilija
A. a. inž. Algirdas Mošinskis mirė vasario 8 d. Sao Paulo mieste. Velionis, gimęs Kaune 1905 m. gegužės 16 d., baigė Berlyno aukštąją technikos mokyklą 1933 m., studijavo Sorbonos universitetą Paryžiuje. Lietuvoje dirbo inžinieriumi Raudonajame kry-

žiuje, architektūros dėstytoju Vilniaus dailės institute 1941-44 m. Šeimą sukūrė su Panevėžio gimnazijos mokytoja Halina Didžiulyte. Brazilijon atvyko 1947 m. iš Austrijos, kur buvo radęs laikinę globą nuo Lietuvon grįžtančių sovietų. Pradžioje gyveno Rio de Žaneire, bet įsikūrė didesnė lietuvių koloniją turinčiame Sao Paulyje ir iki pensijos dirbo belgų Solver firmos chemijos gamykloje "Elclor". Velionis savo bibliotekoje turėjo vertingų knygų rinkinį, kurio nemaža dalis buvo susieta su Lietuva. Palaidotas Getsemanio kapinėse Sao Paulyje. Giliaime liūdesyje liko žmona Halina, sūnūs Antanas ir Jurgis, dukros Liudvika ir Janina su šeimomis.

Britanija

A. a. Jonas Žigulis, gimęs 1915 m. ūkininko šeimoje Joniškio valsčiuje, po sunkios ligos mirė sausio 13 d. Leicesterio ligoninėje Royal Infirmary. Velionis buvo paimtas vokiečių kariuomenėn 1945 m. ir Anglijon atvyko 1947 m. Pradžioje dirbo žemės ūkyje, o vėliau iki pensijos – Leicesterio inžinerinių reikmenų gamykloje. Palaidotas vietinėse Saffron Hill kapinėse, dalyvaujant būreliui lietuvių ir kitataučių bičiulių, apeigas atlikus kun. dr. S. Matuliu, MIC.

Lietuvišką vakarą tarptautinis Gloucesterio klubas surengė sausio 21 d. Renginiui vadovavo tarptautiniam klubui priklausanči DBLS Gloucesterio ir Struodo skyriaus pirm. Marija Gelvinauskienė, su O. Pukiene paruošė lietuviškų patiekalų vakaro dalyvams. Apie dabartinius įvykius nepriklausomybės siekiančioje Lietuvoje ir jos garbingą praeitį kalbėjo DBLS centro valdybos narys E. Šova. "Kalvelį", "Suktinį" ir "Subatėlę" pasoko M. Gelvinauskienės vadovaujami "Baltijos" šokėjai.

Italija

Socialistinės linkmės dienraštis "Avanti" vasario 24-25 d.d. laidoje išspausdino platų pasikalbėjimą su Italijos lietuvių bendruomenės valdybos pirm. mons. V. Mincevičiumi ir įdėjo jo nuotrauką. Atsakydamas į dienraščio klausimus, mons. V. Mincevičius tiksliai nušvietė dabartinę politinę Lietuvos būklę, nepriklausomybės atstatymo deklaraciją, vasario 9 d. balsavimu prastą Lietuvos piliečių apklausą, santykius su Maskva praityje ir dabar, moralinę Vatikano pagalbą Lietuvai.

Lenkija

Lietuviškų mokyklų problemą gildeno Punsko lietuvių gimnazijoje 1990 m. spalio 13 d. surengta lietuvių mokytojų konferencija, susilaukusi 37 dalyvių. Birutė Stokseliūnaitė kalbėjo apie naują požiūrį į lietuvių literatūrą, Daiva Remeikaitė – apie Lietuvoje planuojamą tautinę mokyklą. Visi pasigedo iš Varšuvos negalėjusio atvykti dr. Broniaus Makausko, turėjusio padaryti pranešimą apie tautiškumą ir universalumą. Iš jų kylanči sociologinė filosofija dabar duoda pagrindą Europos tautų santykiams. Konferencijos dalyviai į buvusį metodinį mokytojo postą išrinko Romą Siderytę, Vidugirių mokyklos lituanistę, Vilniaus universitetą absolventę. Ji dabar bus vadinama lietuvių kalbos mokytojų patarėja.

Dantų gydytojas

Dr. Robert Wardrope, D.D.S.

Westcliffe Mall, Hamilton, Ontario

Telefonas 575-3611

Priimama dantų drauda. Nuolaida pensininkams.

NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1

(Windermere – Bloor kampas)

Tel. (416) 767-9000

Fax (416) 767-0382

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel. 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 34 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki... 7.5%
santapus 6%
kasd.pal.taupymo s-ta 5.5%
90 dienų indėlius 9%
1 m. term. indėlius 9.5%
1 m. term.ind.mėn.pal.9%
3 m. term.indėlius 9.5%
RRSP ir RRIIF (pensijos)...7%
RRSP ir RRIIF 1 m. 9.5%
RRSP ind. 3 m. 9.5%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 15%
neklm. turto pask. 1 m.....11%
neklm.turto pask. 3 m. .. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriskas darbas, puikus lietuviški projektai
ESTU PAMINKLŲ BENDROVĖ

MOTERŲ ŽIBURIAI

Redaguoja RAMŪNĖ SAKALAITĖ-JONAITIENĖ
116 Humbervale Blvd., Toronto, Ontario M8Y 3P7, Canada

Toronto miestas pagerbė lietuvę

Dr. Marijai Arštikaitytei-Uleckienei 1991 m. kovo 6 d. įteiktas aukščiausias Toronto miesto žymuo už nuopelnus visuomenei "City of Toronto Award of Merit"

Kasmet, minėdama Toronto miesto gimtadienį, miesto taryba pažymi laimėjimus tų žmonių bei organizacijų, kurie ypatingu būdu yra pasižymėję įvairiose srityse. Tas ypatingas žymuo yra "City of Toronto Award of Merit".

Šiais metais (1991) tarp devynių Toronto gyventojų išrinkta dr. Marija Arštikaitytė-Uleckienė. Ji buvo pagerbta už pasiekimus laimėjimus medicinos srityje ir jos dosnumą bei veiklą Kanados lietuvių visuomenėje.

Dr. Marija Arštikaitytė baigė medicinos studijas Innsbruke, Austrijoje, ir pusantrų metų studijavo biochemiją Paryžiuje. Toronte ji turi pediatriškos oftalmologijos praktiką ir dėsto klinikinę oftalmologiją vaikų ligoninėje. Be to, ji dėsto oftalmologiją Toronto universitete. Ji yra išspausdinusi daug profesinių straipsnių ir yra viena iš autorių knygos "The Eye in Childhood". Būdama oftalmologė, dr. Marija yra padėjusi tūkstančiams pacientų, dažnai neimdama jokio atlyginimo iš tų, kurie yra nepasiturintys.

Turbūt nėra tokios vietos bendruomenėje, kur dr. Marija Arštikaitytė nebūtų prisidėjusi savo dosnumu, patarimais ir profesine patirtimi. Ji kartu su vyru dr. Juozu Ulecku yra nuolatiniai aukotojai įvairioms organizacijoms.

1978 m. ji įsteigė Kanados lietuvių komitetą žmogaus teisoms ginti: "Lithuanian Canadian Committee for Human Rights". Ji organizavo pagalbą politiniams kalinams, siųsdama laiškus, siuntinius bei juos remdama morališkai ir finansiškai. Ji paukojo ne tik daug laiko, bet ir lėšų, remdama Pietų Amerikos lietuvių nepasiturinčius jaunuolius, siekiančius mokslo, organizuodama stipendijas ir kitokią paramą. Remia taip pat pasaulio jaunimo suvažiavimus ir Vasario 16 gimnaziją.

Dr. Arštikaitytė veikliai reiškiasi Kanados lietuvių bendruomenėje, Kanados baltiečių federacijoje ir Labdaros fonde, kuris rūpinasi slaugos namų statyba.

Miesto žymens įteikimo proga "MŽ" redakcija pateikė Daktereilei klausimą. Į juos atsiliiepdamas ji atsuntė šį rašinį. RED.

Kai pasižiūri į savo praeitį, pamatai, kaip svarbu turėti gerus tėvus, kurie viskam duoda pamatą: ir gerą sveikatą, ir emocinę pusiausvyrą. Jie taip-

ANTANINA GARMUTĖ

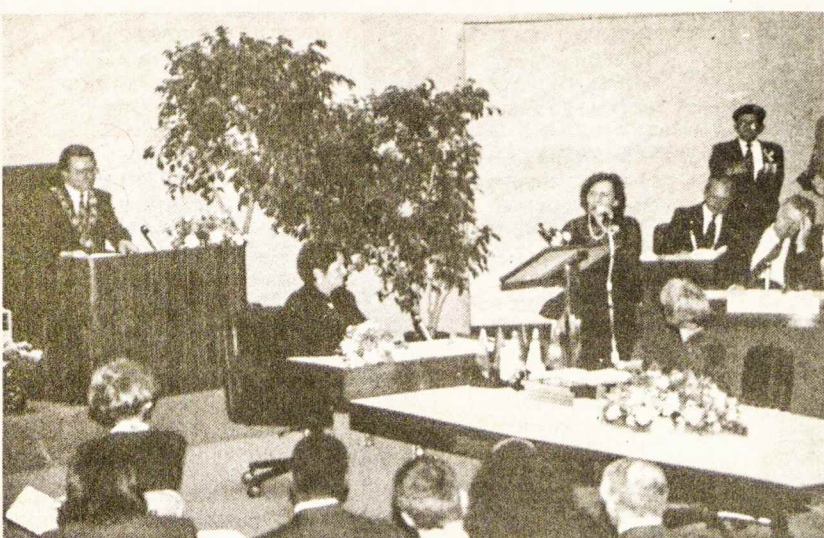
Chameleonai

Krito ledo ašaros prie Lenos.
Mirėme ašgalio speiguos.
Vežėmės į Sibirą ne vienas
Lietuvą vagonuos užkalts!

O kiti – raudonai nusidažę,
Džiaugėsi partiniais bilietais, –
Kad galėtų einantiems į lažą
Ant sprandų sėdėt – viršininkais!

Skamba himnai laisvės bastionuos,
Puošia kryžiai tėviškes kelius, –
Keičia komunistiniai grobuonys
Kailius iš raudonų – į žalius!

Krito ledo ašaros prie Lenos,
Mirėme ašgalio speiguos –
Argi tam, kad kruvinos hienos
Vėl laikytų Lietuvą naguos? ...

Gavusi Toronto miesto Nuopelnų žymenį, DR. M. ARŠTIKAITYTĖ-ULECKIENĖ (dešinėje prie pulpito) taria padėkos žodį. Iškilmei pirmininkauja miesto burmistras ART EGGLETON (kairėje)

DR. MARIJA ARŠTIKAITYTĖ-ULECKIENĖ, gavusi Toronto miesto Nuopelnų žymenį (City Award of Merit), su miesto burmistru ART EGGLETON

gi išmoko nepamesti kelio dėl takelio ...

Gimiau Lietuvos kaime, sveikoje, normalioje 5 vaikų šeimoje. Jau nuo 7 metų visi laikėmės pasninko penktadieniais, taip pat gavėnios metu. O kaip laukdavome Didįjį šeštadienį šventovėje užgiedant Aleliu, nes po to jau buvo galima paragauti visų velykinių skanumynų, kuriais kvėpėjo visas namas. Aš manau, kad tokie dalykai labai padėjo išugdyti tvirtą valią. O jos visą laiką reikėjo, einant per pasaulį karo ir pokario metais be šeimos ...

Dirbti netingėjau, nes taip jau buvau įpratusi nuo mažų dienų.

Iš Lietuvos mes išbėgome 4 tos pačios klasės draugės iš gimnazijos laikų. Tai mums visoms atstojo šeima. Visos stojome studijuoti medicinos, ir tik viena jos nebaigė dėl sunkios ligos.

Karas man pasibaigė Austrijoje, Innsbruke. Prasidėjo prancūzų okupacija. Lietuviai studentai turėjome savo organizaciją ir palaikėme ryšius su prancūzais: ruošdavome priėmimus, koncertus, tautinių šokių vakarus, gaudavome maisto davinius. Tos draugystės dėka man su drauge pavyko gauti leidimus išvažiuoti į Prancūziją. Šiaip jau mūsų benamių joks kraštas nenorėjo, kol prasidėjo masinė emigracija į kitus kraštus.

Su Austrijos studentais mes nesusidraugavome, nes krašte buvo kalbama, kad švėtimtaučiai suvalgo jų duoną, tuo tarpu prancūzai buvo mums draugiški. Nieko daug nedavė, bet visur šiltai priėmė.

Paryžiuje buvo galima rasti ir darbo, slaugant turtingus ligonius jų namuose, o ir gyvenimas buvo įdomus; pro Pary-

žių pravažiudavo daug įdomių žmonių, emigruojančių į Ameriką. Susitikome ir su keliais iš Lietuvos per Švediją atbėgusiu partizanų Juozu Lukša. Prancūzijoje beveik jau ir įsigyvenome, bet po metų atėjo ir man dokumentai važiuoti į Kanadą.

Čia jau rimtai reikėjo pradėti naują gyvenimą: išmokti anglų kalbą, išsitraukti Innsbruke gautą medicinos daktarės diplomą, pradėti internatės stažą ligoninėse ir perlaikyti egzaminus. Visa taiėjo sklandžiai, bet reikėjo atsisukti nuo lietuviško gyvenimo.

Pradėjau specializuotis akių ligų srityje. Tai vėl truko dar trejus metus. Turėjau laimę patekti į geras ligonines. Darbas buvo įdomus, bet laisvo laiko nebuvo, nes įsijungiau į akademinį gyvenimą. Po kurio laiko dar prisidėjo šeima, taip kad nuobodžiauti niekada neįteko.

Kai vaikai kiek paaugo, galėjau prisidėti prie lietuviško gyvenimo Toronte. Per pirmąjį apsilankymą Lietuvoje 1978 m. savo akimis pamaciau ir pajutau sovietų okupacijos baisumą. Nuo to laiko ir pradėjau dirbti bei organizuoti politinių kalinių pagalbą. Kartu su gražiu būriu Toronto aktyvių lietuvių buvo įsteigta Kanados lietuvių žmogaus teisių ginti komitetas. Susiršome su "Amnesty International", ypač Lithuanian Catholic Religious Aid įstaiga, vadovaujama kun. K. Pūgevičiaus Bruklne. Iš ten gaudavome visą Lietuvos pogrindžio spaudą bei sąrašus mūsų politinių kalinių.

Laikui bėgant pradėjome bendradarbiauti su latviais, estais, ukrainiečiais ir žydais per jų organizaciją, vadinamą "Interreligious Task Force". Visų mūsų buvo vienas tikslas: garsinti ir padėti visais įmanomais būdais politiniams kalinams Sovietų Sąjungoje.

1986 m. buvau išrinkta į Kanados lietuvių bendruomenės valdybą. Tuo pačiu metu tęsiau darbą su politiniais kaliniais. Šiuo metu, jie jau visi grįžo į Lietuvą, vis dar palaikau ryšį su tremtiniais.

Mūsų jaunimui šiame krašte patarčiau nors vienerius metus iš savo studijų paaukoti Lietuvai. Nuvažiuokite į Lietuvą, kad ją tikrai pamiltumėte. Dirbkite bet kur ir bet kokią darbą su meile ir pasidavimu. Tie metai jums daugiau duos, negu vieneri metai universitete ar kolegijoje. Jei neturite pinigų, pasikolinkite, bet važiuokite.

Vaikų teisių gynėja

Susitikti su Elena Kubiliene reiškia pajusti jos aršų norą padėti vaikams. Neužtenka pasakyti, kad ji rūpinasi našlaičiais. Jos gyvenimo tikslas yra gelbėti visokius Lietuvos nelaimingus vaikus — pamestinukus, nesveikus ir nukriausuosius. Pati tapusi našlaite, būdama 11 metų, ji žino ką reiškia turėti ir netekti tėvų, užjaucia visus vaikus, augančius be šeimos meilės ir jaukumo.

Norėdama pagerinti vaikų būklę Lietuvoje, Elena Kubiliene įsteigė draugiją "SOS vaikai", kuri stengiasi ne tik šelpiti vaikus, gyvenančius našlaitynuose ir internatuose, bet ir šeimas, kurioms sunku vaikus išlaikyti. Šalia to, dirbdama švietimo ir kultūros ministerijoje, ji siekia perorganizuoti vaikų globos institucijų sistemą, pakelti jų lygį, jas pritaikyti vaikų sveikatos ir padėties reikalavimams.

Išėivijos lietuviai Bostone, susirūpinę Lietuvos našlaičių būkle ir norintys susipažinti su "SOS vaikai" organizacijos tikslais, š. m. pradžioje pasikvietė Eleną Kubiliene atvykti į Šiaurės Ameriką. Jai taip pat teko lankytis Čikagoje ir Toronte. Toronte ją globojo Prisikėlimo parapijos labdaros sekcija (pirmininkė dr. Judita Čuplinskienė), ir sudarė jai galimybes susitikti su socialiniais darbuotojais bei aplankyti įvairias globos institucijas. Tokiu būdu ji galėjo suprasti, kaip veikia socialinės globos sistema Vakaruose, ir surinkti kiek galint daugiau žinių savo darbui Lietuvoje.

Elena Kubiliene susitiko su išėivijos lietuviukais Toron-

to Maironio mokykloje ir jaunučių ateitininkų susirinkime. Ji jiems aiškino apie našlaičius, kaip jie gyvena, kaip jiems galima padėti. Skatino vaikus susirašinėti, užmegzti ryšį su bendraamžiais Lietuvoje.

Toronto Lietuvių namuose ji padarė išsamų pranešimą visuomenei apie našlaitynus bei internatus, papasakodama, kaip vaikai juose skirstomi, ko jiems daugiausia trūksta. Nors vaikai apmęti ir pamaitinti, tačiau didelėse institucijose, atskirti nuo šeimų ir net nuo savo brolių ir seserų, kur vienas prižiūrėtojas globoja mažiausiai 20, — vaikai dvasiškai skursta.

Vienas jos pagrindinių siekių yra sutelkti vaikus į 5 arba 6 vaikų "šeimas", su motiną globėja, kad nebereikėtų didžiųjų institucijų, ir vaikai nebūtų kilnojami. Taip pat draugijai yra labai svarbu šelpiti šeimas ir neištekėjusias moteris, kad vaikai nebūtų atiduodami į globos namus.

Elenos Kubilienės darbas su "SOS vaikai" sudomino ir kanadiškąją spaudą. Katalikų savaitraštis "The Catholic Register" kovo pradžioje išspausdino straipsnį Tonios Desiato, kuri apibūdino E. Kubilienės veiklą šioje srityje.

Jos apsilankymo dėka Toronte įsteigė "SOS vaikai" skyrius, kurį globoja Julija Ruslienė (tel. 625-8964), Roma Sapijonienė (241-0753) ir Laimutė Gaiztutienė (233-9144). Šiuo metu yra paskelbtas vaizdas (iki balandžio 15 d.): renkami vaikiški drabužiai bei reikmenys ir vitaminai vaikams Lietuvoje. Visuomenė skatinama prie šio vajeaus prisidėti. RSJ

MEDICINOS SESERS PATARIMAI

Nepamirškime mankštos!

Jau pavasaris, saulės spinduliai vilioja mus į lauką. Norisi išjudinti per žiemą sustingusius kaulus. Mažai laiko praleidome lauke, bijodamos šalčio arba slidaus ledo ... Raudame visokių priežasčių išvengti mankštos įvedimo į savo kasdieninį gyvenimą.

Dauguma moterų virš 35, 45 ar 55 metų amžiaus nesimankština kiek reikėtų. Nėra laiko, nėra noro, būti širdies priepuolio arba šnarių pertempimo. Kanados 1981 ir 1988 m. "Fitness Survey" rado, kad kai pradame senti, po 40 metų amžiaus, daugelis mūsų negalėtų išlaikyti pagrindinio "fitness" tyrinėjimo, atliekant mankštos judesius be uždusimo. Jaunystėje kūnas buvo mikslenis, prie mankštos įpratęs. Laikui bėgant, įsipareigojimai darbai ir šeimai pirmąja. Tačiau, norint išlaikyti sveiką kūną, svarbu kasdieną mankštintis.

Priežiūra mūsų pačių sveikatos turėtų būti pirmoje vietoje. Daug sąžiningų, geros valios moterų, kurios nuolat rūpinasi kitais, pamiršta save. Bet tas atsidavimas kitiems dažnai gali sukelti rimtą įtampą, kuri pasirodo skirtingais "veidais". Įtampa paveikia mūsų jausmus: atsiranda nervingumas, liūdnumas, dažnas verkimas, savęs bei kitų kritikavimas; pasidaro sunku atlikti net lengvus darbus. Įtampa paveikia mūsų elgesį: pradedama dažnesnis rūkymas arba vartojimas alkoholi-

nių gėrimų, apetito padidėjimas arba sumažėjimas.

Įtampa paveikia mūsų kūną: pajuntame kaklo, nugaros, net ir smako raumenų įtempimą; galvos skausmus, pilvo negalavimus, odos išbėrimus; dažną nuovargį, sirgimą slogomis bei gripais; mėnesinių pasikeitimų, negalėjimą ar sutrukdytą miegą.

Po ilgesnio laiko nuo įtampų gali išsivystyti migrenos, pilvo žaidos, aukštas kraujospaudimas, net ir širdies ligos.

Ką bendro turi mankšta su įtampa? Mankšta pralaužo mūsų galvojimą, atgaivina kūno lasteles deguonimi, įgalina raumenis atsipalaiduoti, priverčia kūną gaminti nuotaišką pakeliančius hormonus ir, kartu su tinkamu valgymu, nuveda svorį. Tyrinėjimai rodo, kad mankšta sustiprina kaulus ir lėtina jų suminkštėjimą (osteoporosis). Aplačiai, mankšta sumažina ir net panaikina įtampas "veidus".

Apie kokią mankštą kalbame? Pasirinkimas nemažas. Kai šalta lauke, smagiau namuose mankštintis. Galima susirasti mankštos programą televizijoje (pvz., 11 stotyje 9.30 v.r. "Good Morning Workout"). Susipažinkite su dabartine mankšta. Jos tikslas — švelniai patempti raumenis, sustiprinti širdį ir pagerinti kraujotaką. Visa tai atliekama su atitinkamu kvėpavimu, greičiu ir judesiu. Prieš pradėdami, yra svarbu su gydytoju pasitarti, ar šitos rūšies mankšta jums tinkama, ar ne. Jeigu dirbate

ELENA KUBILIENE su RAMŪNE JONAITIENE Toronte 1991 m. vasario 3 d.

Kodėl ugdome lietuviškas šeimas?

Šiame straipsnyje norisi pasidalinti mintimis ir išgyvenimais ugdant lietuvišką šeimą. Tikslas — ne tiek pasidžiaugti ar pasiskųsti, kiek pradėti viešą dialogą. Juk ne vienas turbūt stovime prieš tuos pačius klausimus, panašias kliūtis ir ieškome teisingiausių atsakymų, kurie užtikrintų lietuviškos šeimos gyvastumą.

Ne per seniai klausyta radijo programa apie rašytoją S. Beckett priminė gimnazijos laikais matytą jo pjesę "En Attendant Godot". Šiame kūrinyje, kaip ir savo kūryboje, S. Beckett dažnai kelia absurdišką žmonių egzistenciją. Jis satyriškai gvildena žmogaus buitį, savotišką nežinotumą, kodėl jis atėjo į šį pasaulį ir kodėl jis egzistuoja šioje žemėje. Paliekant tolimesnį S. Beckett'o literatūrinį aiškinimą šios srities specialistams, norisi iškelti tuos pačius klausimus savo gvildinamoje temoje: kodėl esame lietuviai? Kodėl kuriame lietuviškas šeimas? Kodėl ugdome lietuviškas naujose kartose? O gal kelkime klausimus taisyklingiau: kodėl lietuviškas išlaikymas ir gyvastumas yra būtinybė kiekvienam lietuvių kilmės žmogui? Paprastai atsakius: nepasirinkai atėjimo į šį pasaulį, tačiau paveldėjai atsakomybę gyventi, nepasirinkai savo tautiškumo, tačiau paveldėjai atsakomybę jį išlaikyti ir puoselėti. Lietuviybė yra dalis kiekvieno, kuris turi lietu-

viškas šaknis. Tad ir lietuviybė turi būti dalis mūsų asmenybės, dalis mūsų šeimos, dalis mūsų visuomenės. Pasakymai kaip: "Šiuo metu neturiu laiko lietuviybei, nes atsiuočiu savo šeimai", "mano profesinis gyvenimas atima per daug jėgų ir negaliu skirti laiko lietuviybei" ... negalioja. Lietuviybė yra neišskiriama lietuvių kilmės žmogaus dalis.

Drįstame teigti, kad daug lietuvių kilmės žmonių atsakė savo tautiškumo, nes jiems lietuviybė niekad nebuvo atsakomybė. Kiti, kaip ir daugelio kitų atsakomybių, nusprendė nepaisyti ir atsakomybės lietuviybei. Gimsta vaikai, neša džiaugsmą, rūpesčius, laimę ... Bet daugumai tai ne sąlygos juos mylėti, jais rūpintis, už juos atsakyti. Yra žmonių šiame pasaulyje, kurie nepaiso tos atsakomybės. Ar ne panašiai su lietuviybe?

Ar ne tiesa, kad kai kurie galvojame, jog lietuviybė davė didelį kultūrinį įnašą mūsų gyvenime, sudarė galimybę išmokyti vadovavimo meno, kuriuo naudojames visose savo gyvenimo srityse. Sutinkame, kad lietuvių kalbos mokėjimas teikia mūsų asmenybei autentiškumo, ją praturtina. Iš kitos pusės, kai kurie iš mūsų neturime tokių gerų prisiminimų, susijusių su lietuviybe: jiems lietuviybė yra našta, nesėkmė, kai kurie iš mūsų kaip tik dėl šių priežasčių atitolo nuo lietuviybės.

Kaip ten bebūtų, ar šie išgyvenimai teigiamai ar neigiamai pasireiškia mūsų gyvenime, lietuviybė lieka atsakomybė. O atsakomybės jausmas pirmoje vietoje ugdomas šeimoje.

Nelengva turbūt auginti lietuvišką šeimą surusintoje Lietuvoje. Nelengva ir išėivijoje, nemažius Lietuvos, neturint idealių sąlygų padaryti lietuvių kasdieninį išgyvenimą.

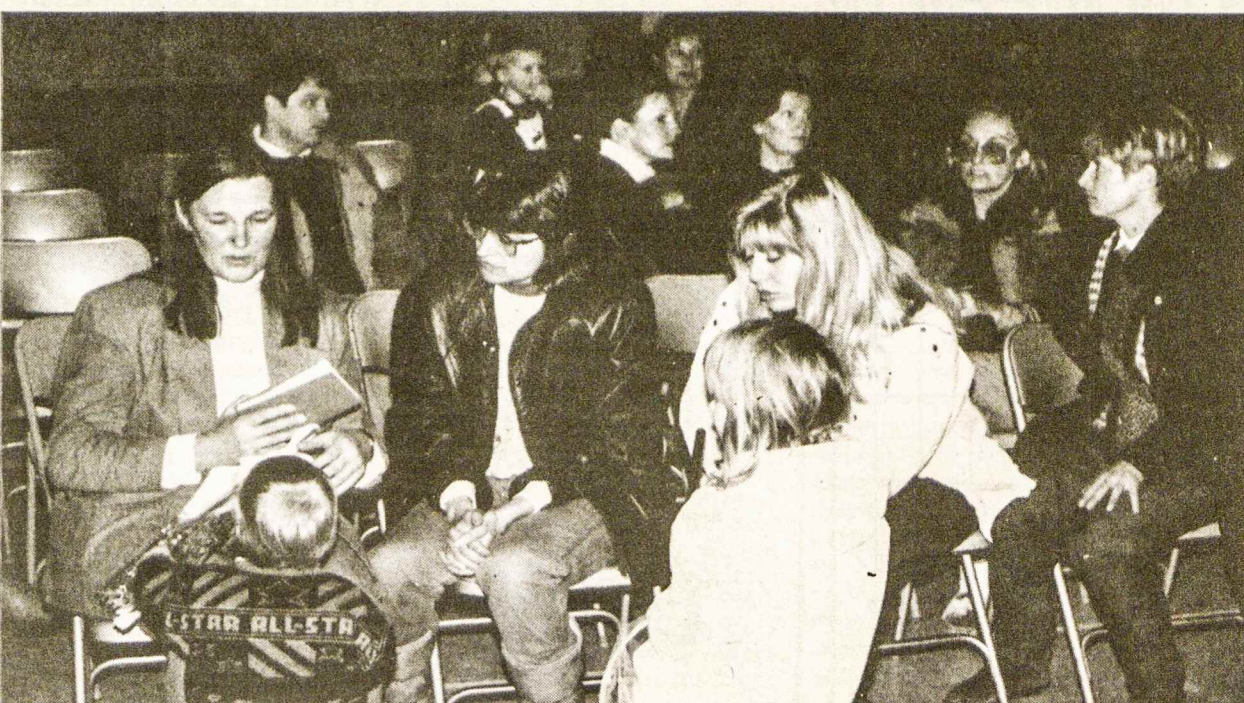
Tačiau tie sunkumai nesunaikino laisvės troškimo jaunuosiuose, kurie žuvo kovoję prieš tankus sausio 13, nepristabdė Sąjūdžio veikėjų kandidatuoti į Lietuvos parlamentą, neatiolino veikėjų, gimusių išėivijoje veikti lietuvių bendruomenėje, nesumažino mokinių ar mokytojų skaičiaus lietuviškose mokyklose. Kodėl tad kiti nepajėgia matyti lietuvių bėsmų kaitaliojimo vertybės savo gyvenime? Dėl to, kad lietuviybė pareikalauja didelės aukos, tvirto apsisprendimo, ištvermės, įsitikinimo, kaip ir kiekviena gyvenimiška atsakomybė.

Tokios išvados akivaizdoje nebegalioja pasisakymai: "Aš neturėjau tokių tėvų kaip tu", "Manęs niekas nemokė lietuviškai kalbėti", "Mūsų aplinkoje nebuvo lietuviškų institucijų", "Esu kilęs iš mišrios šeimos" ... Yra ir teigiamų išgyvenimų: "Nenorėjau pakartoti savo šeimoje to, ką pats turėjau išgyventi", "Sarmatinuos, bet kartą per savaitę mokausi su kitais suaugusiais lietuvių kalbos", "Važiudavau net visą valandą į lietuvišką mokyklą ar į lietuviškas Mišias", "Su mama kalbėdavom lietuviškai, o su tėčiu angliškai ...".

Tiesa, vieni susidarom palankias sąlygas ugdyti lietuviybei, kiti — mažiau palankias. Kai kurių gyvenimo sąlygos apsunkina šios atsakomybės ugdymą, bet apsisprendimas glūdi tik mumyse, dabar, ne praityje ar ateityje, neverčiant kaltės ant vieno ar ant kito artimo, šeimos nario, aplinkos ar visuomenės.

Augti lietuviškoje šeimoje, ugdyti naują kartą lietuviybės principais nėra lengvi uždaviniai. Tačiau kokią teisę turime atsisakyti savo tautiškumo, o svarbiausia — jį atimti iš kitų?

Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė

ELENA KUBILIENE su jaunomis šeimomis Toronto Maironio mokykloje 1991 m. vasario 1 d.

Lenkijos lietuvių veikla

Stiprėja ryšiai su Lietuva. Pirmieji skuba su pagalba sovietų teritorijai tėvynei • Meno sambūriai – vietiniai ir iš Lietuvos • „Aušra“ atšventė trisdešimtmetį Punske • Apie visa tai rašo „TŽ“ bendradarbis iš Lenkijos

„Tėviškės žiburių“ skiltyje „Lietuviai pasaulyje“ būna mažiau žinių iš Lenkijos negu iš kitų pasaulio kraštų, kur gyvena lietuviai. Yra kelios priežastys, dėl kurių taip atsitinka. Pirmą, ir bene svarbiausią, nėra greitų ir pilnų informacijų. Kita priežastis, kad Lenkijos valstybėje gyvenantieji lietuviai neturėjo tokių palankių sąlygų, kaip gyvenantieji laisvajame pasaulyje, kur visuomeninis ir kultūrinis tautinių mažumų gyvenimas yra išsiskojęs, gyvenimo lygis daug aukštesnis, susisiekimas, ryšiai, informacijos nepalyginamai geresni.

Iki 1990 m. Lenkijos lietuviai turėjo tik vieną savo organizaciją, dabar yra dvi: Seinų-Punsko krašte atgaivinta Šv. Kazimiero draugija. Reikia tikėtis, kad netrukus susikurs jaunimo, mokslo, žemės ūkio ir kitos organizacijos.

Bet ir anksčiau, iki Lenkijos išsilaivimo iš komunistinės globos, lietuviškas Suvalkų trikampis prie pat sienos buvo aktyvus lietuviško gyvenimo centras. Neatsilikdavo, pagal savo išgales, LVKD skyrė Lenkijos gilumojė.

Per pastaruosius kelerius metus užmegztį platesnį ryšį su Lietuva. Išaugo apsiikeitimas mėgėjų ir profesionalų meno ansamblių, daugėja bendrų renginių, jau yra ūkio ryšių.

Lenkijos lietuviai, tiek savo etnografiniame plote, nelemtai atskirtame nuo Lietuvos, tiek kitose Lenkijos vietose, džiaugsmingai pergyvena tautos laimėjimus kovoje už laisvę ir nepriklausomybę, skausmingiau atjaucia prieš šantažus, sukėlimus, pinkles, Lietuvos beginklį gynėjų žudynes. Ne vieną kartą jie pirmieji atsukė su pagalba kovojančiai ir kenčiančiai tėvynei. Medžiaginėmis ir piniginėmis rinkliavomis, išmaningais veiksmais greit perteikti pagalbą per sieną ties Aradnykais (netoli Seinų) – Lazdijais Lietuvoje.

Vienintelis Lenkijoje lietuvių periodinis leidinis „Aušra“ pagaliau tapo mėnraščiu. Dar su sunkumais, bet jau išeina ir plačius lietuvių spaudos vandenius. Naujai pastatytuose valsties rūmose Punske, kurie tiek ištaigūs, kad punskiečiai ir svečiai iš Lietuvos vadina juos „Baltaisiais rūmais“, „Aušros“ redakcija gavo naujas patalpas padidėjusiam darbuotojų kolektyvui ir augančioms redakcinio darbo priemonėms.

„Tėviškės žiburių“ 1990 m. 49 nr. skiltyje „Lietuviai pasaulyje“ yra tik viena žinutė – apie Dušnyčios etnografinį ansamblį ir jo pasirodymą Vilniuje gegužės 25-26 d.d. Paminėtina, kad birželio 23 d. įvyko Lietuvos visuomeninės kultūros draugijos neeilinis suvažiavimas. Tą pačią dieną suvažiavimo daly-

viams ir Punsko visuomenei davė koncertą puikus Klaipėdos ansamblis „Uostamiesčio muzikantai“. Birželio 24 d. prie Galadusio ežero Seinijoje įvyko stambus metinis renginys – dainų šventė visų Seinų-Punsko krašto ansamblių ir svečių iš Lietuvos. Dviejų mėnesių laikotarpyje įvykę renginiai, sudėti kartu, būtų jau platesnė korespondencija iš Lenkijos lietuvių gyvenimo; galėtų lygiuotis su tautiečių žiniomis iš Australijos ar Kanados.

Žinoma, labiausiai sutelktas kultūrinis ir visuomeninis gyvenimas yra Punske ir Seinuose, bet iš ten žinios pas tautiečius, gyvenančius toliau Lenkijoje, net už 600-800 km. ateina pavėluotai. Tiesioginiai perduodamos jos žymiai greičiau patektų už vandenynų.

Rašantis šią korespondenciją kalbėjosi su „Aušros“ redakcija, kad pradėtų glaudų bendradarbiavimą su „Tėviškės žiburiais“ – keistųsi leidiniais ir naujausiomis informacijomis. Dar nebuvo progos patikrinti „Aušros“ redakcijoje, ar kitaip sužinoti, kiek padaryta ta linkme.

LVKD centro taryba Seinuose pradėjo leisti mėnesinį biuletenį „Sūdūviai“. 1990 m. gruodžio 4 d. nr. surašytos ne visos paskutinio dviejų mėnesių žinios. Tenka paminėti iškilmingą „Aušros“ 30-mečio minėjimą. Išlėmės prasidėjo pamaldomis Punske šventovėje, į kurias atėjo per miestelį eiseną su transparantu: visas laikraščio redakcijos kolektyvas, bendradarbiai, atvykę iš kitų vietovių Lenkijoje, uoliausi „Aušros“ skaitytojai ir dosniausi rėmėjai. Dalyvavo ir svečiai iš Lietuvos: Robertas Gadilionis iš Švietimo ir kultūros ministerijos, Alfonsas Augulis – „Tėviškės“ draugijos vicepirmininkas, Lenkijos gudų ir ukrainiečių redakcijų atstovai.

30-mečio akademija vyko lietuvių vidurinės mokyklos didžiojoje salėje. Po vyr. redaktorės Alicijos Sitarskienės pranešimo, sveikinimų, apdovanojimų, bendradarbių ir svečių pasisakymų bei prisiminimų Punske ansamblių ir Dušnyčios etnografinis ansamblis atliko didelį koncertą. (Nuo 1990 m. liepos mėnesio Punske ansamblis prie Kultūros namų moko du profesionalai iš Lietuvos – Bronius Mūras iš Klaipėdos, garšaus „Uostamiesčio muzikantų“ ansamblio kūrėjas ir vadovas, aukštųjų muzikos mokyklų dėstytojas, ir muzikas Bubiliauskas). Vakare „Rūtos“ restorane įvyko baigiamoji išlėmės dalis su įdomia sudėtinės vakaronės programa.

Lenkijos lietuviai arti tėvynės, panašiai, kaip Gudijos, Latvijos, Estijos ir byrančios Sov. Sąjungos plotuose gyvenantieji lietuviai. Visi jie – viena didžioji pasaulio lietuvių šeima.

Kanados lietuvių kunigų vienybės suvažiavime 1983 m. Montrealio lietuvių Aušros Vartų parapijoje. Iš kairės: kun. Saint Cyr, kun. J. Kubilius, SJ, kun. Pr. Gaida, arkiv. P. Gregoire

Gyvenimo prasmės skleidėjas

A. a. kunigas Jonas Kubilius, SJ, palikęs žymius pėdsakus Europoje ir Šiaurės Amerikoje

IRENA LUKOŠEVIČIENĖ

Kai mirtis pasibels į tavo duris, Ką tu jai pasiūlysi? Aš atnešiu šiai viešniai pilną taure savo gyvenimo, Aš jos jokių būdu neišleisiu tuščioms rankoms.

RABINDRANATH TAGORE

A. a. kun. Jonas Kubilius, SJ, miręs Montrealyje 1991. III. 3, buvo Žemaitijos sūnus, gimęs 1906 m. birželio 25 d. Šerkšnių kaime, Mosėdžio valsčiuje, Kretingos apskrityje. Jaunas neteko motinos ir augo savo tėvo bei vyresniosios sesers globoje. Turėjo du brolius ir keturias seses. Kaip jis pats mini savo užrašuose, nuo mažens buvęs silpnas sveikatos, ir šeima nemanė, kad jis ilgai gyvens.

Broliams ir seserims besimokant, jis išmokęs „slebizavoti“ ir pradėjęs skaityti užrašus po paveikslėlių, maldaknyges ir visokias senas knygas, kurios buvo namuose. Velionis baigė keturmetį Mosėdžio pradžios mokyklą per dvejus metus su pagyrimu. Tada išlaikė egzaminus į Skuodo progimnazijos trečiąją klasę ir ją baigė visais penketukais su vienu ketvertu iš lietuvių kalbos.

Savarankišką gyvenimą jis pradėjo Telšiuose atidarys mėsinę. Vėliau ėmė prekiauti arkliais. Susitaukęs pinigų, įstojo į Telšių gimnaziją. Čia kažkuriais metais kun. Andriuska, SJ, vedė rekolekcijas. J. Kubilius pirmą kartą išgirdo minint jėzuitus, susidomėjo ir 1927 m. nuvyko į Kauną apie juos smulkiau pasiteirauti. Čia jį savo tėviškon globon priėmė Tėvai jėzuitai – Fengeris ir Kipas.

Pasirodymą vienuoliškam gyvenimui J. Kubilius atliko Olandijoje. 1933 m. dėl blogos sveikatos turėjo studijas nutraukti ir grįžti Lietuvon, kur mokytojavo jėzuitų gimnazijoje Kaune, o vasaras praleisdavo jėzuitų vasarvietėse, prižiūradamas ten stovyklaujančių neturtinų mokinių. 1937 m. išvyko Prancūzijon, į Lyoną, teologijos studijom. Kunigo buvo įšventintas 1940 m. liepos 9 d. Lalouvec šventovėje, pačiame vokiečių okupacijos įkarštyje, maršalo Petaino valdymo metu. Prancūzijoje vyravo maišatis ir tautos pasipriešinimas, kuris veikė ir kun. J. Kubiliaus gyvenimą bei orientaciją.

Pirmieji kunigo žingsniai

Pilnai baigęs teologijos studijas, 1943 m., kun. J. Kubilius išijungė į sielovados darbą Prancūzijoje, kur vyravo antiklerikalizmo dvasia. Pirmieji jo žingsniai tame darbe primena Aaro klebono išgyvenimus. Velionis apie tą savo gyvenimo

laikotarpį rašo:

Kai nuvažiauvau į man skirtą parapiją, kokių šešių šimtų bažnytkaimių, pirmą sekmadienį susiradau pas vieną senelį bažnyčios raktą. Atidarys bažnyčią, pradėjau skambinti varpu. Bažnyčia tuščia, aplaista ir savotiškai šalta, senos statybos, mūrinė, jaukioje kiemelio aikštėje. Mano skambinimo varpas paklausė tik dvi senutės, bet niekas kitas daugiau neatėjo. Pradėjau laikyti šv. Mišias. Buvo savotiškai graudu ir keista. Diena buvo tokia graži, oras persunktas žiedų kvapais. Žmonės būreliais sėdė ant suolų ir slenkėčių. Priėjau prie jų, pasveikinau, pristaciau esantis kunigui. Vienas kitas atsakė. Pasisakiau esantis lietuvis; atsakė: „todėl ir nemoki mūsų kalbos. Ką manai čia daryti?“ Atsakiau, kad noriu kiekvieną sekmadienį čia laikyti šv. Mišias. Gavau atsakymą, kad be reikalo, nes niekas neatėis.

Ir ateityje panašiose sąlygose bei nuotaikose kun. J. Kubilius laužė ledus sielovados darbe. 1950 m. atvykęs Montrealin su tuščiom kisenėm ir kiaurais batais įtikinėjo kardinolą steigti naują parapiją, lankė senųjų Montrelio lietuvių namus, kurie užtrenkdavo duris. Vėliau Čikagoje įtikinėjo kaimyninių lietuvių parapijų klebonus, kad nesugrįšiantys jų parapijų Jaunimo centre laikomomis pamaldomis.

Audringomis dienomis

Tarp įvairių išgyvenimų jaunimo sielovados darbe vienas svarbesnių patyrimų buvo „Action populaire“ institute (Prancūzijoje), kurio tikslas buvo religinis auklėjimas bei švietimas: rekolekcijos, socialiniai, religiniai, ekonominiai klausimų nagrinėjimas, studijų savačių organizavimas, knygų bei laikraščių leidimas. Čia kun. J. Kubilius administravo „Renouveau“ laikraštį. Parasęs šiam laikraščiui vedamąjį „Dievo žodis negali būti suvaržytas“ (La parole de Dieu n'est point enchainee) pateko painiavon. Laikraštis buvo uždarytas, pašalpa katalikų mokykloms ir organizacijoms nutraukta. Iš kitos pusės, visa eilė parapijų ir katalikų centrų citavo ir perspausdino to straipsnio mintis, o jo autorius jautėsi lyg ir savotišku herojumi, turėjo slaptystis nuo vokiečių slaptosios policijos. Jis buvo taip pat sekamas dėl pagalbos žydams – išduodamas žydų vaikams krikšto dokumentus. Dėl to turėjo keisti net pavardę, slaptystis kalnuose, buvo sumintas ir tardomas, pažino nacių okupacijos šurksėjimus.

Po karo, Šv. Tėvo įgaliojimu, padedant nuncijui Roncalli (vėliau popiežius Jonas XXIII) kun. J. Kubilius lankė DP stovyklas Vokietijoje ir lietuvių belaisvius Prancūzijoje. Tada galėjo teikti visokeriopą pagalbą.

Century 21 OFFORD REALTY LTD. Member Broker

1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovę. Ji mielai jums patars. Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

Po II D. karo kun. J. Kubilius atsiveikino su Lyonu ir atvyko Paryžium, kur įsteigė Prancūzijos lietuvių katalikų misiją Grenelle gatvėje. Visa eilė Prancūzijoje gyvenusių lietuvių gerai prisimena pokario metais lietuvišką veiklą Paryžiuje ir Grenelle gatvėje kun. Kubiliaus butą, kaip Paryžiaus lietuvių būstinę.

Kanadoje ir Amerikoje

1950 m. pradžioje kun. J. Kubilius pasiekė Amerikos žemyną. Tų pačių metų rudenį atvyko į Montrealį ir ten pradėjo sėti sielovadinio bei kultūrinio gyvenimo sėklas. Jam pavyko gauti paskolą iš Montrealio arkivyskupijos ir iš vieno prancūzų jėzuito tėvo ir pradėjo organizuoti Aušros Vartų parapiją. Tada Montrealyje vyko pokario išeivių kūrimasis, įvairių organizacijų, draugijų, kultūrinių vienetų steigimas. Aušros Vartų parapija tapo beveik viso lietuviško gyvenimo Montrealyje centru.

Antrasis kun. J. Kubiliaus buvimo laikotarpis Montrealyje tęsėsi nuo 1972 m. iki jo mirties 1991 m. Pablogėjęs sveikatai, tapo klebonu emeritu ir pagal savo jėgas talkino įvairiuose parapijos darbuose. Per 40 metų užaugo ir trečioji karta, kuri pagėidavo kun. Kubiliaus pataravimui. Atrodė natūralu ir būtina, kad savo sutuoktinių vaikus jis krikštytų, tuoktų ir krikštytų jų vaikaičius.

Čikagoje kun. J. Kubilius buvo Jaunimo centro direktoriumi net 15 metų. Čia vėl jis pradėjo nuo tuščių sienų ir patalpų. Išaugo centras pasaulio lietuvių sostinėje, kurio didžiausia charakteristika buvo – visiems jte buvo savi namai. Labai greitai tai teko namus didinti ir plėsti. Kun. J. Kubilius apie tai rašo:

Kiekvienas atėjęs į Jaunimo centrą jausdavosi čia lietuvišką aplinkoje, savo namuose. Tą dvasią pajusdavosi ir iš kitų miestų atvažiuojant lietuviai. Tam ir buvo pastatytas Jaunimo centras, kad lietuviai jame galėtų ugdyti savo kultūrinės vertybes. Ir to mes troškome visi. Todėl aš nesigailiu nemiegotų naktų ir paliktos sveikatos dėl šio lietuviškos paminklo.

Proto ir širdies žmogus

Neįmanoma išvardinti ir surašyti visus darbus, dvasinius ir tautinius paminklus, kurie pripildė kun. J. Kubiliaus gyvenimo taure. Jis buvo didelio intelekto ir gilios erudicijos žmogus. Jėzuitų šeimoje jis perėjo visas intelektualinio ir dvasinio lavinimosi pakopas, buvo gavęs du doktoratus.

Buvo socialus žmogus, mylėjo žmogų įvairiose žmogiško gyvenimo situacijose. Sielovados darbe nebijojo naudotis rizikingomis ir ne visiems dvasiškai priimtinosiomis priemonėmis, kad pasiektų žmogų ir jį patrauktų ieškoti dvasingumo Dievo apraiškose. Kai Prancūzijoje varpą gaudimas nepasiekė žmonių ausų, jis ėjo jų ieškoti karčiomose. Kai jauni žmonės slankiojo pasimetę gatvėse, jis mėgino juos pasiekti ir surasti narotikų rinkose. Kai abejojantys intelektualai ir akademikai nebuvo tikri, o gal ir netikėjo į Dievą, velionis jų nesmerkė ir neatstūmė. Jis dalyvaudavo įvairiose socialinio gyvenimo apraiškose, atradavo būdus nutiesti kelią ir į menkiausias prasiveriančią širdį. Todėl ir jo vedamos rekolekcijos būdavo giliai sekamos jį klausančiųjų. Ne be pagrindo visa eilė akademikų atskrisdavo Montrealin krikštyti savo vaikų, susituokti, pasiguosti ir išspręsti kai ku-

rias asmenines problemas. Velionis buvo vienas tų retų dvasiškių, nuosirdžiai integravęs žmogiškas ir dvasines vertybes.

Prasmės problema

Kun. J. Kubilius giliai tikėjo į Dievą ir jo galią, bet taip pat tikėjo žmogui ir jam Dievo duota galia save formuoti. Jėzuitų vienuolijoje sutiktas Pierre Teilhard de Chardin ir jo krikščioniška evoliucijos teorija rūpėjo jam visą jo gyvenimą. Nietzsche filosofija buvo jo antrojo doktorato tezė, kuri sudėgė Manso kolegijoje 1949 m. Velionis giliai tikėjo, jog pats Kūrėjas pavedė žmogui pasaulį, kad jis sukurtų jame sau ir kitiems geresnį gyvenimą. Šis rūpestis giliai atsidirdi jo vestose radijo valandėse Čikagoje, lietuvių parapijoje vestose misijose ir ypatingom progom sakytuose pamokluose. Štai ką jis rašo savo atsiminimuose.

Tvėrėjas davė žmogui kuriamosios dvasios, kad tas žmogus būtų kūrėjas, kaip jis pats yra. Kada stebiu žmonijos istoriją ir skaitau didžiųjų žmonių gyvenimus ir, iš kitos pusės, stebiu tuos žmones, kurie nemato jokios prasmės gyvenime, tada aiškiai matau kūrybingų pastangų vaisius. Viena dalis žmonijos neša pasauliui begalybes medžiaginių, dvasinių ir kultūrinių vertybių ir tuo būdu kuria save didingais žmonėmis, tautų genijais. Kiti gi, nematydami gyvenimo vertės ir nežinodami ką su tuo gyvenimu daryti, paniekia Tvėrėjo duotą kūrybinę galią, skleidžia pesimizmą, dvasinę suirutę, kur gimsta niekšai, nes veiksmo atoveikio jie tokiais save sukuria. Prieš vie-

nus pasaulio buvimas ir žmogaus gyvenimas atsiveria kaip begalybė naujų galimybių, šviesus pasaulis. Kitiems gi gyvenimas yra tik galimybė mirčiai, buities beprasmybei. Gyvenimo prasmės problema mane nuo jaunų dienų sekiojo ir kankino. Ir šiandien aiškiai matau kodėl. Jeigu žmogus negalėtų racionaliai sau išsiaiškinti gyvenimo prasmės, nedaug jam padėtų ir religinis tikėjimas, jis atsiderėtų aklagatvyje. Ir tikrai, kam tada būtų reikalingas žmogus ir pasaulis? Ar kad pasi juokytų Tvėrėjas iš žmogaus, jam duodamas norą gyventi, kurti, džiaugtis, mylėti ir būti laimingu? Tikrai, gyvenimas ir pasaulis pasidarytų protui absurdas. Būtų geriau nebūti, negu egzistuoti, ir vienintelis išganymas tokio egzistavimo – tai dingimas tuštumoje. Taip betgi nėra. Pati žmogaus sąmonė tam prieštarauja.

Jeigu dar per tą laiką, kiek man liko gyventi, sugebėčiau pasakyti apie gyvenimo prasmę, jausčiausi, kad ir tuos savo psichinius metus praleidau ne visiškai niekais.

Taip, Tėve Kubiliau, Jūs išėjote greičiausiai nespėjęs parašyti savo minčių apie gyvenimo prasmę. Palikote mus neramus ir susirūpinusius savo gyvenimo kūrimu bei įprasminimu. Nelengva rasti tinkamiausias rodykles, užtikrinančias, kad pasirinktas kelias nenuves aklagatvį. Jūs pasitikitote mirtį su pilna taure savo gyvenimo. Neišleidote šios viešnios tuščiom rankom. Būkite ir toliau iš anapus Kelrodžių tiems, kurie turėjo laimės Jus pažinti ir Jūsų meilę patirti.

A.A. kun. JONAS KUBILIUS, SJ, buvęs Montrealio lietuvių Aušros Vartų klebonas ir Jaunimo centro direktorius Čikagoje, dėsto savo mintis viename susirinkime 1985 metais

	AMERICAN EXPORT-IMPORT INC. Chicago, Ill. 60441, U.S.A.	
Canadian European Export-Import Co.		
Centrinė įstaiga – 597A Annette St., Toronto, Ont. M6S 2C3 Canada.		
Tel. (416) 604-4602, FAX (416) 604-7361.		
404 Roncesvalles Ave., Toronto, Canada M6R 2M9		
Tel. (416) 534-3860, FAX (416) 533-4910.		

Siunčiame siuntinius į Ukrainą, Lietuvą, Latviją, Estiją, Gudiją, Moldaviją, Krymą, Leningradą, Maskvą
Tikra naujiena – niekad nebuvo taip daroma

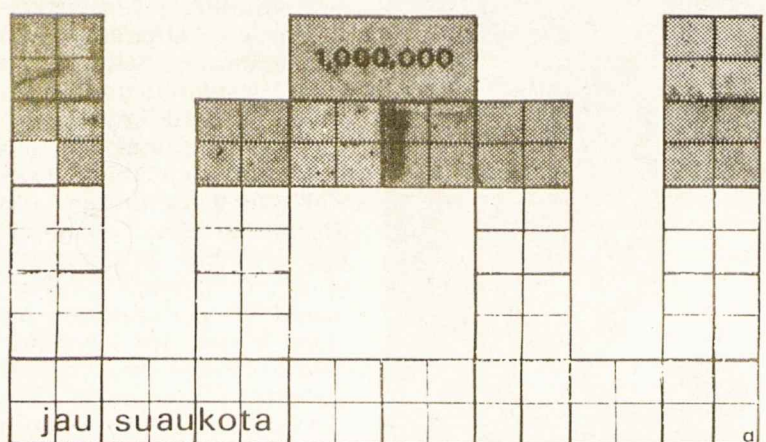
- Garantuoti žemiausios kainos, siuntinius pristatome į namus – patikimas, patikrintas patarnavimas.
- Visos kainos įskaitomos į persiuntimą, gavėjas nieko nemoka.
- Siunčiame naujų ar senų drabužių siuntinius, nemažesnius 5 kg ar 12 svarų.
- Siunčiame maisto siuntinius – reguliariai ar skubiai, pristatoma per 2-3 savaites.
- Persiunčiame pinigų – tiesiog iš rankų ir rankas jūsų norimam asmeniui.
- Pasiunčiame gėles.
- Besilankantiems Kanadoje duodame sveikatos draudą (\$121.50 trims mėnesiams).
- Pardudame automobilius visoje Rusijoje.

Esant blogai padėčiai jūsų gimtuose kraštuose, mes mažiname persiuntimo ir patarnavimo kainas JAV, kiek sąlygos leidžia.

NAUJOVĖ – UŽ ONTARIO RIBŲ SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NEMOKAMAS TEL. 1-800-661-0210 už Ontario ribų.
Siųskite į 597A Annette St., Toronto, Ont. M6S 2C3.

Mūsų patvirtinti prekybininkai			
JAV	R&R INTERPOSTMIR CO. 1055 Broadway, Buffalo NY 14212 Tel. (716) 894-9880	PIAST ENTERPRISES LTD. 121 Roncesvalles Ave. Toronto, Ontario M6R 2K9 Tel. (416) 531-8786	
	UKRAINIAN GIFT SHOP 11758 Mitchell, Hamtramck MI 48212, Detroit Tel. (313) 892-6563	ARKA LONDON 680 Dundas St. E. Tel. (519) 438-5271	
	BOMAR INC. 4754 1/2 W. Belmont Ave. Chicago 60641 (ILL) Tel. (312) 736-3136	BIG WIN CENTER 760 Brant St. Burlington, Ontario Tel. (416) 639-7547	
	UNIPOL TRAVEL 8831 49th St., Pinellas Park Florida 34656 Tel. (813) 544-8700	KAZAN TRADING CO. 83 Shanley St. Kitchener, Ont. Tel. (519) 743-7653	
KANADA	UNIVERSAL TRAVEL 4117 Bee Ridge Rd., Sarasota Florida 34233 Tel. (813) 377-9025	SILESIA CO. 37 Helms Ave., Welland, Ontario Tel. (416) 734-4487	

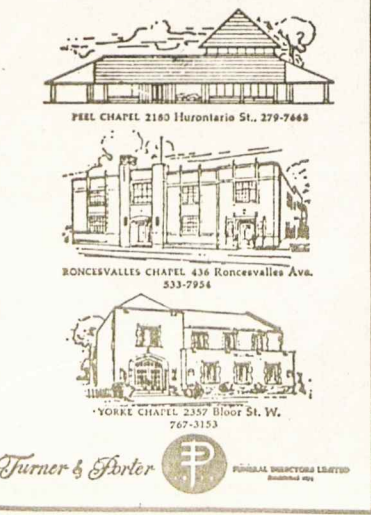
MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

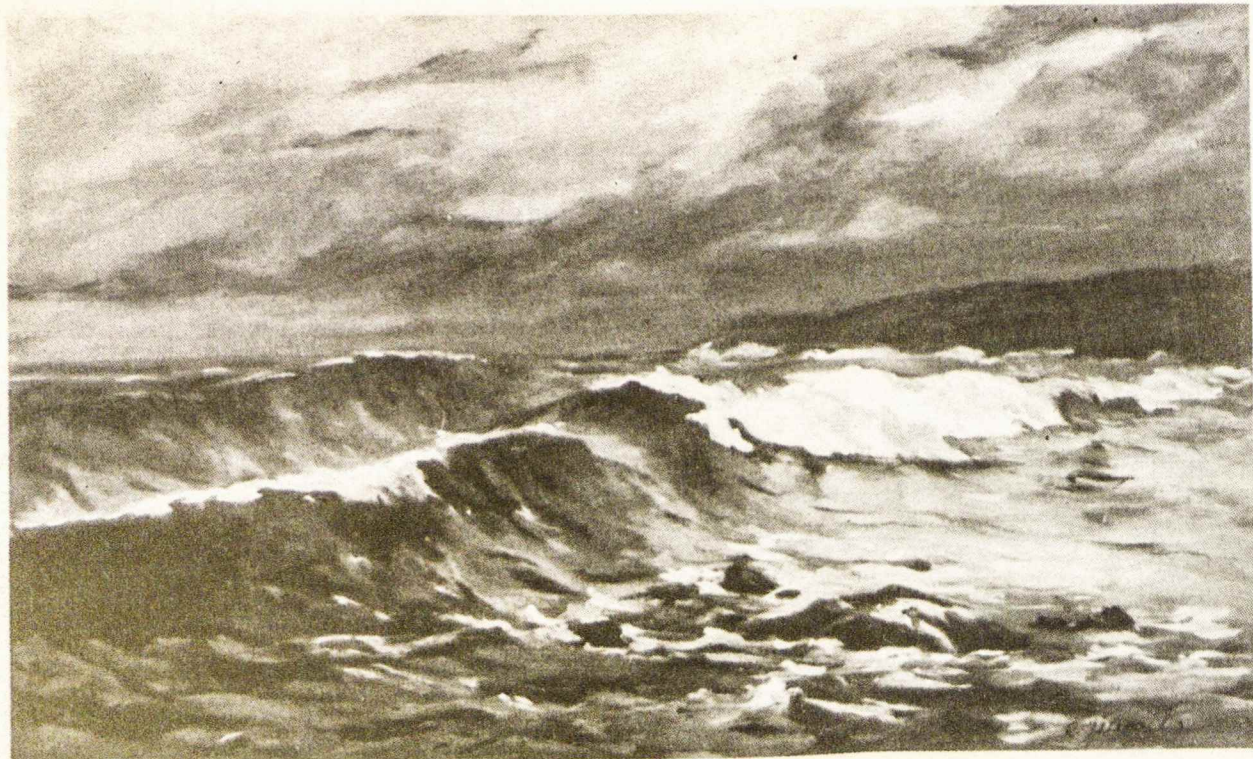

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė – PLV
Aukos siųsti: Pagalbos Lietuvai vajus (PLV),
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

Dail. REGINOS ŽIŪRAITIENĖS kūrinys "Neramūs vandenys", aliejinė tapyba. Jos darbų paroda vyks š.m. balandžio 28 – gegužės 17 d.d. MacLaren-Barnes Gallery patalpose, 133 Reynolds Street, Oakville, Ont. .

Ramiųjų upių prieglobstyje

Apie knygą, kurioje: atostogos, nuotykių, trėmimai, tėvų netekimas, karas

Č. SENKEVIČIUS

Andriaus Norimo (Mirono) 1985 m. PLB švietimo komisijos premijuotas jaunimui romanas "Kelionė į Kauną" paties autoriaus iniciatyva ir sudėtinėmis organizacijų bei pavienių asmenų lėšomis išleistas tik šiais 1990 metais Čikagoje 750 egz. tiražu. Todėl ši knyga kaip koks pamestas ir atrastas daiktas gali ne vieną pradžiuoti: juk tikrai nedaug jaunimui skirtų skaitinių turime, ypač tokių, kaip šis premijuotasis 168 psl. kelionių ir nuotykių pasakojimas.

Tėvas

Kaip miela, gražu ir prasminga, kai šeima gali būti visur drauge. "Audris Ramonis atidžiu tėvišku žvilgsniu apžiūri apie stalą susėdusius vaikus", — pradėdamas pasakojimą. Po dviejų dienų — atostogos. Visa šeima važiuoja. Tėvas liepia visiems pasirošti. Bet vyriausias berniukas Almantas svyruoja: jam kaip tik labai svarbios krepšinio pirmenybių rungtynės. Bė jo komanda galinti pralaimėti. Ką dabar daryti? Alanto kompromisiniai siūlymai neprimtini. Tėvui dingteli — reikia papasakoti, reikia parodyti, kokia laimė šeimai būti kartu, ir kas su tais, kurie tėvų neteko. "Tai viena baisiausių istorijų mano gyvenime", — taria tėvas. Vaikai susėda. Indus sutvarkiusi ateina ir motina. Tokiu idiliniu prologu pradėdamas romanas, kurio turinį sudaro tėvo vaikystės nuotykių ir pergyvenimų, pradėjus vasaros atostogas prieš pat sovietų-vokiečių karą. Nors laikai neramūs ir Lietuva okupuota, bet paauglių gimnazistų gyvenimas dar vis bėgo sena, įprasta vaga, perpintas svajonėmis, žaidžiamomis ekspedicijomis, "naujų žemių užkariavimais" ramių upių, žalių laukų ir atostogaujančių draugų apsuptyje.

Važiuojam!

Pasakojime Audris Ramonis su jaunesne sesute Asta palieka Kauną ir, gimnazijos direktoriui leidus viena savaite anksčiau baigti mokslą, keliauja į kaimą atostogų. "Tuo metu niekam nerūpėjo mokslas, o tik išsilaukimas bolševikų valdomoj Lietuvoj". Atsišveikinę, pasigraudinę vaikai patys vieni važiuoja traukiniu — plačiuoju, paskui siauroju. Prabėga Jonava, Kėdainiai, Baisogala, Radviliškis. Skapiškėje persėda į siaurojo geležinkelio vagoną. Pasiekia Panemunio miestelį. Stotyje jų laukia iš Linksmučių kaimo atvažiuavęs jų pusbrolis Jeronimas, būsimasis Rokiškio gimnazijos aštuntokas. Parsiveža, parkrato vežimu namo, apgyvendina. Ir prasideda linksmos nerūpestingos dienos su rytmečių gaidžio giedojimu, vyturėlių balsais, žasų gagenimu. O maudymasis šaltame Nemunėlio vandenyje — juk tai vienas malonumas! Žirniniai blynai su kukulienė — tetos Konstancijos stebuklas!

Pusbroliai — "Ramoniados" valdovai

Vieną dieną Audris, eidamas paupį su pusbroliu, suranda seną peržiuvusį laivą, ištrauktą į krantą, nebereikalingą. Bet jiems — tai laimikis.

Sutaria jį susitaisyti, sukalinėti, išsmaluoti. Kaip sutarta, taip ir padaryta. Prisikaitęs apie Kartageną, Cezarį, Audris pasiūlo Jeronimui įsteigti "valstybę". Po trumpo pasitarimo ir vardas atsirado — "Ramoniada", nes tai Ramonių žemės. Bet jų neužtenka, reikia plaukti ir naujų ieškoti, jas užkariauti. Sugulvoti valdovų titulai, pakrikštytas "Raganos" vardu laivas, pasiruošta kelionė ir nežinomas ir neištirtas šalis. Nors Asta ir labai pradžė, kad ją kartu kelionėn priimtų, bet "valdovai" nutarė, kad moterims į tokius pavojingus žygius leistos netinka. Pasiėmę maisto, jaunuoliai dingsta už upės posūkio. Iki Kvetkų apie 20 km. Ten kažkas Jeronimą traukia. Paslaptis netrukus išaiškėja — tenai jam patinkanti mergaitė. Sustoja poilsinti pas bendramokslę Julę. Mergaitė draugus pavaišina šviežiomis braškėmis su cukrumi. Toliau — smagūs pokaliai, upės vingiai, susiaurėjimai, stumiamasi ir kurtimai. Bet vis pirmyn pasroviui į Kvetkus.

Baigi tikrovė

Bet prie miestelio jau sutemus staiga dingsta ekspedicijos žaidimas. Pasigirsta sunkvežimių dūzgimas, o čia pat senukas, įsibridęs upėn, išpėja miestelin neiti: "Balšavikai! Gaudo! Veža!". Ir nuo čia jiems prasideda tikrojo gyvenimo nuotykių. Pasistumia po gluosnių laivelį ir laukia. Kaip užsakyta atsiranda nuo teroro pasprukusi Sana Valonytė, Jeronimo nužiūrėtoji klasės draugė. Tėvus suėmė, išvežė. Veža visus — viršaitį, pašto viršininką, pieninės vedėją. Išgąsdinti "naujųjų žemių užkariautojai" ir nebeturinti tėvų Sana plaukia atgal į Linksmučius. Nujautimas blogas. Ten tas pats. Rado tik vieną Astą. Neareštavo, nes viešnia. O kas Kaune? Kur Audrio ir Astos tėvai?

Atgal į Kauną

Nutarta tuo pačiu laiveliu iirtis upėmis į Kauną. Taip būsią saugiau. Atsiveria ilgoka kelionė rytinės Lietuvos upėmis, ežerais. Reikėjo ir sausuma pakeliauti. Smulkūs nuotykių, sumaišyta nuotaika. Viskas baigiasi prie Ukmergės, kur juos sulauko milicininkai. Nuovados viršininkas (kaip vėliau paaiškėjo, Audrio tėvo klasės draugas) parūpina visai ketveriukei geležinkelio bilietus ir pasiūnčia į Kauną. Audrio tėvai neišvežti. Džiaugsmingas visų susitikimas. Bet tuoj pat — karas. Vokiečiai bombarduoja. Jeronimas spėjęs įsijungti į laisvės kovotojų eiles. Pačią pirmą karo pradžios valandą neria į gatvę. Sana, norėdama jį sulaukyti, vejasi. Ir žūsta susišaudymo pakirsta. Vėliau sužinota, kad penkeriems metams prasinčius, partizanas Jeronimas taipgi žuvo, susisprogdinęs granata.

Po šitokio tėvo pasakojimo visa šeima išvažiuo atostogų. Ir Almukas. Šeimos buvimui drauge skiriama pirmenybė, nes tai didelė laimė, kurios niekada neturėjo bolševikų išsklaidyti tremtiniai.

Vietovardžiai ir žymūnai

Idėjinė knygos prasmė išdėstoma. Pasakojimas patrauklus, neperkrautas šalu-

tiniais išsišakojimais ar personąžų charakteristikomis. Tiesus ir aiškus taip, kad, rodos, tie jaunuoliai išsodina skaitytoją į laivelį, ir kartu visi plaukia. Mąstyti čia nėra laiko. Juk to paaugliai "žemių užkariautojai" niekada nedaro. Veiksmas uždega, tikslas magneitinis — tik pirmyn. Apie baimę ar drąsą jokio svarstymo. Labai vertinga visuose veiksmuose ir nuotykiuose įsipynti Lietuvos geografinė-istorinė gija. Tai tikrųjų vietovių glaustas apibūdinimas, Lietuvos žymūnų iškilimas nostalgijos rėmuose. Autorius šitą "nekalta" įpintą mokomąją medžiagą dėstyti pavėdė vyriausiajam to pasakojimo veikėjui Jeronimui. Skaitytojui gali net įtarimas kilti, iš kur tas būsimasis aštuntokas tiek daug ir apie viską žino, berdamas kaip iš vadovėlio. Gali net atrodyti, kad rūpestingas "sufferio" pareigas stropiai eina pats autorius. Tačiau smagu skaityti apie Šetekšnos, Vaduvos upes, apie Svėdasus ir Vaižgantą, Jaro ežerą ir upę, apie Androniškį, kur gyveno poetas kun. Antanas Strazdas-Strazdelis; apie Šventąją, Anykščius, A. Baranaušką, A. Žukauską-Vienuolį, Joną Biliūną; toliau apie garsiąją Deltuvą, Devenį Leonpolio (ne Levampolio) dvarą, Jonavą, piliakalnių ir jų istorikų.

Bendros pastabos

Romanas skirtas jaunimui. Čia užaugusiam, išsiviešėjusiam, be papildomo aiškinimų, bus sunkiau atpažinti prieš 50 metų tėvų ar senelių krašte atostogavusius jaunuolius ir kartu išgyventi keliones ir nuotykius. Na, bet jau buvusiam jaunimui — tai puikiai prisiminimai. Kas gi nesmalavo persekusių laivelį, kas nedalyvavo ekspedicijose, kurie berniukai nezaidė valstybėmis, nevaidino istorinių karžygių? Pagaliau patraukliai atskleista anų brangių dienų rytinė Lietuva.

Netrumpoje Andriaus Norimo kūrybinės produkcijos eilėje ir ši knyga liudija autoriaus talentą pasakojimuose sijoti įvykių detales. Suromanta platesnių apmetimų apybraiža maždaug trijų savačių pasakojamąjį laikotarpį lengva slinkinti paverčia prasidėjusių permainų miniatiūrine epocha. Pasakotojų-tėvų leidžiamą būti ir šaltam. "Mergaitės, žinoma, apsiašarojo". Tasai "žinoma" išankstinis nustatymas, kaip reikia tokius įvykius pergyventi, sukelia šiek tiek dirbtinumo įspūdį. Yra ir kelios kitos panašios vietos. Kai kurie kalbiniai bei korektūriniai neapsižiūrėjimai netrukdo pasakyti, kad knygelė gera.

Andrius Norimas, **KELIONĖ Į KAUNĄ**. Išeilido Literatūros mylėtojų talsa. Premijuotas jaunimui romanas 1990 m. Visos teisės paliekamos autoriui. Spausdino "Draugo" spaustuve. Tiražas 750 egz. Kaina — \$10, kietais viršeliais — \$12.

Knygų rišykla

"SAMOGITIA"

meniška įrša

knygas bei žurnalus.

A. Plėnys

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

Opera, atspindinti laisvės kovas

Ponchielli kūrinys "I Lituani", kuris išvys rampos šviesą Čikagoje š.m. gegužės 19 ir 24 dienomis. Operą stato Lietuvos ir išeivijos meno pajėgos

Ponchielli "I Lituani" operos premjera Amerikoje įvyko 1981 m. birželio 13, Čikagoje. Operą statė Čikagos lietuvių opera, minėdama savo 25 metų veiklos sukaktį.

"I Lituani" pagrindinė mintis — Lietuvos laisvės siekimas, kovojant prieš kryžiuočius XIV š. Čikagos lietuvių opera, pasirinkdama šį veiklą, norėjo parodyti, kad laisvės troškimas Lietuvoje dar yra ne tik gyvas, bet ir tvirtai jaučiamas lietuvių, išsisklaidžiusių po visą pasaulį.

Dabar, po 10 metų, Lietuva ir toliau siekia laisvės — šį kartą priešindamas Maskvai. Čikagos lietuvių opera, kartu su Lietuvos operos choru vėl statys Ponchielli "I Lituani" operą, siekdama priminti pasauliui, kad Lietuva dar vis tebekovoja dėl laisvės ir nepriklausomybės. Lietuvių jausmai išreiškiami per maldą prologą:

"Mes meldžiam, o Dieve, išgelbėk mūsų pavergtą tautą — mes milžino laukiam žynių pranašauto... tebūna tėvynė per amžius laisva".

Pirmą kartą Čikagos lietuvių opera ir Lietuvos operos bei baletu teatrą taip glaudžiai bendradarbiauja. Kai kurie Lietuvos operos solistai yra dainavę ankstyvesniuose Čikagos lietuvių operos spektakliuose, bet bendradarbiavimas nevyko tokiu plačiu mastu, kaip dabar. Lietuvos respublikos operos ir baletu teatrą atvažiuoja su 100 asmenų: režisierius, dirigentas, chormeisteris, dailininkė, choristai, solistai, šokėjai ir 50 asmenų orkestras.

Solistų tarpe girdėsime garsųj tenorą Virgilijų Noreiką, Konrado Valenrodo vaidmenyje, baritoną Arvydą Markauską Erdvilio vaidmenyje, sopraną Ireną Milkevičiūtę Aldonos (Erdvilio sesers) vaidmenyje, bosą Vincentą Kuprį (visi iš Lietuvos) Viltėnio vaidmenyje. Taip pat girdėsime ir Joną Vaznelį (Viltėnio) bei Margaritą Momkienę (Vilnius), kurie atliks tuos pačius vaidmenis, kaip ir prieš 10 metų.

"I Lituani" yra trijų veiksmų opera su prologu. Prologas vyksta Lietuvoje XIV š. Be jau minėtų solistų, čia dalyvaus lietuvių moterys, kariai, seniai. Prologe Virgilijus Norei-

ka dainuos Kerniaus vaidmenį. Po 10 metų I, II ir III veiksmas vyksta Marienburgo pilyje, Kryžiuočių ordino centre. Čia reiškiasi riteriai, lietuvių ir vokiečių kariai, ordino teišėjai, dainiai, vienuoliai, Marienburgo arkivyskupas, Vokietijos kunigaikštis, vaidlėsvelės ir minia. Minią sudarys Čikagos lietuvių operos ir Lietuvos respublikos operos bei baletu teatro chorai. Dekoracijos ir apranga iš Lietuvos, suprojektuoti dail. Janinos Malinauskienės. Koncertmeisteriai abiem spektakliams — Manigirdas Motekaitis, Audronė Gaižiūnienė (abu iš Čikagos) ir Česlovas Radžiūnas iš Lietuvos.

Premjeros spektaklį, kuris įvyks gegužės 19 d. Morton auditorijoje Cicero mieste, diriguos muz. Vytautas Viržionis, Lietuvos respublikos operos vyr. dirigentas. Antras "I Lituani" operos spektaklis bus gegužės 24 d. Jį diriguos Čikagos lietuvių operos dirigentas muz. Alvydas Vasaitis. Operos režisierius — Eligijus Domarkas iš Lietuvos. Tai pirmas lietuvis režisierius Čikagos lietuvių operos spektakliui.

Bilietai gaunami Vaznelių "Gifts International" prekyboje, 2501 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA. Telefonas (312)-471-1424. Inf.

ANTANINA GARMUTĖ

Okupantai neturi namų!

Iš raudonojo slibino žemės, Iš pusvilčių — klaidių, tolimų Atsibastę Tėvynėn — Tarsi žvėrys laukiniai — Okupantai neturi namų!

Okupantus ne motina gimdė, — Tikrai stepių bedalis akmuo, — Jei turėtų jie širdį — Būt šauksmą išgirdę: "Okupantai, keliaukit namo!"

Nežudyti, netraiškyti tankais Jie geriesių vaikų Lietuvos! — Čia ne jų rūtos žalios, Ir padangė ne jų — virš galvos!

Oi lapoja vargelis Tėvynėj — Kas įveiks, ir prašvis gražum? Okupantai neturi, Okupantai neturi, Okupantai neturi namų 1991.03.20, Kaunas

Muzikos, atlikusios meninę programą metinėje Prisikėlimo parapijos vakarienėje 1991.III.17. Iš kairės: akompaniatorė Danguolė Radtke, pianistė Jolanta Vaicytė, pianistė Vitalija Paulauskaitė (abi iš Lietuvos), dainininkė Eugenija Ambrozaitytė. Nuotr. St. Dabkaus

Atsiųsta paminėti

Vytautas-Antanas Dambrava, **LAS SIETE PALABRAS DESDE LA CRUZ** (Septyni žodžiai nuo Kryžiaus). Tai antroji laida, išleista Venezuelos sostinėje Caracas 1991 m., 64 psl. Leidėjas — Ediciones Paulinas.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAŽIAVIMO DARBAI, XIII t. Redagavo A. Liutma, S.J. Išeilido Lietuvių katalikų mokslo akademija, Piazza della Pilotta 4, Roma, 1990.

LIETUVIŲ VASARIO 16 GIMNAZIJOS METRAŠTIS 1989-90. Išeilido Vasario 16 gimnazija, D-6840 Lambertheim-Huettenfeld 4, Germany, Paruošė — Bronė Lipšienė, Ona Šiugždinienė, Marija Šmitienė, Andrius Šmitas. Viršelis — Alfonso Krivicko. Spausdino Elterio spaustuve Schwetzingene, 70 psl.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dr. Juozas Jakštas, paskutinis nepriklausomos Lietuvos istorikas, gimęs 1900 m. rugsėjo 9 d. dabartinio Ukmergės rajono Slabadoje, profesorius Kauno ir Vilniaus universitetuose, mirė 1989 m. liepos 31 d. JAV lietuvių kolonijoje Klivlande, Ohajo valstybėje. Velionis paliko apie 900 mokslinių knygų ir rankraščių turintį archyvą, kurį jo našlė dr. Wilhelmine T. Jakštas padovanojo valstybiniam Kento universitetui. Mokslinį archyvą ten prieš Kalėdas padėjo nugabanti Pranas Joga. Jis patalpintas Kento universiteto bibliotekoje ir bus prieinamas visiems studijuojantiems Lietuvos istorijai.

JAV lietuvių fondo tarybos posėdyje sausio 31 d. Čikagoje su dideliu dėmesiu buvo išklaustas Lietuvių dailiojo meno instituto pirm. dr. Gedimino Baluko pranešimas apie Klaipėdon pasiūstus dail. Prano Domšaio tapybos darbus. Iš dailėtyrininko Romualdo Budrio jau gautas pranešimas, kad dail. P. Domšaio 159 paveikslų siunta laimingai pasiekė Klaipėdos muziejų. Dabar Lietuvoje jau yra 181 jo kūriny. Dail. P. Domšaitis mirė 1965 m. lapkričio 14 d. Johannesburge, P. Afrikos respublikoje. Lietuvių dailiojo meno institutas su beprocentine JAV lietuvių fondo paskola įsigijo 760 velionies paveikslų. Tad Čikagoje liko didžiulis jų rinkinys, nepraradęs savo vertės dėl Klaipėdon išsiųstų paveikslų. Panašiu būdu Lietuvių dailiojo meno institutas yra įsigijęs ir grafikų M. Dobužinskio, V. Petravičiaus kūrinių. Fondo tarybos posėdyje buvo pasiūlyta pakeisti istatus ir panaikinti beprocentinę paskolą kūriniams įsigyti. Tie Lietuvių dailiojo meno instituto sutelkti dailininkų kūriniai tada būtų laikomi JAV lietuvių fondo kapitalo investavimu.

Metinės lietuvių dailininkų darbų parodos Vasario 16 proga Čikagoje surengia fotomenininkas Algimantas Kezys su M. K. Čiurlionio galerija Jaunimo centre. Šimetinę jau penktąją parodą "Dailė 91" buvo skirta dviem istorinėm datom — Vasario šešiolikštajai ir Kovo vienuolikštajai. Tad ji ir veikė vasario 16 — kovo 11 d.d. Parodon "Dailė 91" įsijungė 75 lietuviai dailininkai iš viso pasaulio su daugiau kaip 400 kūrinių. Jiem nebuvo nustatytos specialios temos, tik buvo norima, kad jie, išdėstyti chronologine tvarka, atspindėtų dalyvaujančio dailininko kūrybinę raidą. Šiai tradicinei parodai buvo panaudotos dvi salės: M. K. Čiurlionio galerijos Čikagoje ir Lietuvių dailės muziejaus Lemonte. Paroda M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre buvo atidaryta vasario 15 d. vakarą. Atidarymo dalyvių pasveikino M. K. Čiurlionio galerijos valdybos pirm. A. Janušas, su atidroma paroda supažindino Algimantas Kezys. Iš jo pranešimo paaiškėjo, kad garbės svečiu parodon "Dailė 91" yra pakviestas žymusis dail. Vytautas Kazimieras Jonynas, parodai atsiuntęs pirmuosius savo medžio raizinius, lietuviškus pašto ženklus, skulptūrų, mozaikų, vitražų nuotraukas. M. K. Čiurlionio galerijoje taipgi buvo sutelkti ir kitų dailės veteranų — Alfonso Dargio, Irenos Gričės, Antano Tamšaio, Viktoro Vizgirdos šiai parodai skirti kūrinių.

Parodos "Dailė 91" dalyvių ir svečių, sekantią dieną susirinkusius į jos atidarymą Lietuvių dailės muziejų, sutiko jo direktorė D. Šlenienė. A. Kezys džiaugėsi šiai parodai panaudota jau beveik baigta įrengti foto galerija Pasaulio lietuvių centre. Joje dabar buvo išstatyti kitų parodos "Dailė 91" dalyvių kūrinių, leidžiantys susidaryti bendrą lietuvių dailininkų kūrybos vaizdą. Jis betgi nebuvo išsamus, nes šion tradicinė parodon įsijungė ne visi aktyvūs išeivijos dailininkai. Susirinkusius į parodos atidarymą pasveikino JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučienienė, o Dalia Šlenienė pranešė, kad šios tarybos 1990 m. dailės premija yra paskirta fotomenininkui ir parodų organizatoriui Algimantui Keziui. Premiją jam paskyrė D. Šlenienė vadovaujama vertintojų komisija, kurion įsijungė V. Ignas, R. Mozilauskas, A. Sutkuvienė ir A. Trinkūnas. Premija Algimantui Keziui su kitais laureatais bus įteikta JAV LB kultūros tarybos XI-tojoje premijų šventėje Čikagoje gegužės 18 d. Ja bus pradėti kiti lietuvių muzikos šventės renginiai gegužės 18-19 d.d.

Parodos "Dailė 91" dalyvių ir svečių, sekantią dieną susirinkusius į jos atidarymą Lietuvių dailės muziejų, sutiko jo direktorė D. Šlenienė. A. Kezys džiaugėsi šiai parodai panaudota jau beveik baigta įrengti foto galerija Pasaulio lietuvių centre. Joje dabar buvo išstatyti kitų parodos "Dailė 91" dalyvių kūrinių, leidžiantys susidaryti bendrą lietuvių dailininkų kūrybos vaizdą. Jis betgi nebuvo išsamus, nes šion tradicinė parodon įsijungė ne visi aktyvūs išeivijos dailininkai. Susirinkusius į parodos atidarymą pasveikino JAV LB kultūros tarybos pirm. Dalia Kučienienė, o Dalia Šlenienė pranešė, kad šios tarybos 1990 m. dailės premija yra paskirta fotomenininkui ir parodų organizatoriui Algimantui Keziui. Premiją jam paskyrė D. Šlenienė vadovaujama vertintojų komisija, kurion įsijungė V. Ignas, R. Mozilauskas, A. Sutkuvienė ir A. Trinkūnas. Premija Algimantui Keziui su kitais laureatais bus įteikta JAV LB kultūros tarybos XI-tojoje premijų šventėje Čikagoje gegužės 18 d. Ja bus pradėti kiti lietuvių muzikos šventės renginiai gegužės 18-19 d.d.

Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija panaikintą Revoliucijos muziejaus skyrių Vilniaus Paneriuose atidavė žydams. Paneriuose muziejus dabar taps valstybiniu Lietuvos žydų muziejumi, su sietu su jų tautinės žydų kultūros ugdymu atgimstančioje Lietuvoje.

Poetas Vytautas Mačernis (1921-1944) lig šiol skaitytojams buvo žinomas iš 1970 m. išleisto poezijos rinkinio "Žmogaus apnuoginta širdis". Dabar jį pažinti su tragiškai žuvusiu poetu praturtins išsamus "Vagos" leidinys "Po ūkanotu nežinios dangum", taip pat paruoštas literatūrologu vadinamo filologijos dr. Vytauto Kubiliaus. Šį kartą jis dail. Taidos Balčiūnaitės iliustruotą knygą įjungė ne tik V. Mačernio eilėraščius, bet ir jo prozas, kritikos raštus bei laiškus. Su naujos V. Mačernio knygos pavadinimu "Po ūkanotu nežinios dangum" gražiai derinasi savaitraščio "Literatūra ir menas" skyriuje "Septynios dienos" cituojama jo laiško ištrauka: "Todėl mokėkim gyventi nors ir dūžtančiose formose. Mes patys esam šviesa, mes patys esam saulė, todėl neaimanuokime, jei aplinkui tamsu, nes nemokam sau kelio nušviesti. Kiekvienas nešam sielą lyg žibintą".

Mažosios Lietuvos kultūros fondo steigia religinės bendruomenės, visuomeninės ir valstybinės organizacijos: Lietuvių kūrinių bendrija, lietuvių jaunimo bendrija "Lituanica", Romuvos, Vydūno, Kraštotyros, Vokiečių-lietuvių ir Lietuvos-Vokietijos draugijos, M. Mažvydo tautinė biblioteka, Vilniaus M. Mažvydo knygos ir "Prūsos" klubai. Į steigėjų gretas įsijungė ir labdaros bendrija "Mažoji Lietuva", telkianti lėšas Martyno Mažvydo paminklui dabar Nemanu pavadintoje Ragajinėje. Steigiamojėje konferencijoje patvirtintas statusas Mažosios Lietuvos kultūros fondan leis įsijungti ir Lietuvoje, ir užsienyje gyvenantiems asmenims bei jų grupėms. Fondas padės vystyti švietimą ir kultūrą, atstatyti M. Jankaus spaustuve, sutvarkyti Bitenų kapinaites, rūpintis Mažosios Lietuvos veikėjų palikau sigražinimu, Pagėgių, Zukų, Kretingalės, Dvilų bei kitų vietovių evangelikų liuteronų bažnyčių atstatymu, parama katalikų bažnyčioms Karaliaučiaus apylinkėse.

Vytautas Rimkevičius, prozininkas ir dramaturgas, gimęs 1930 m. gruodžio 26 d. Šakių apskrities Ramoniškiuose, mirė pakirstas sunkios ligos. Jo gausų kūrybinį palikimą sudaro: romanas "Studentai" (1957), apsakymų rinkiniai — "Kaimo kronikos" (1967), "Girėnai" (1971), "27 išpažintys" (1975), "Ilgųjų šešėlių ramybė" (1978), novelių rinkiniai — "Nuosavas velnias" (1970), "Miesto novelės" (1981), "Vilniaus novelės" (1981), "Moterys ir vyrai" (1983), "Namai" (1985), pjesės — "Vandens lėlija" (pastatyta 1958), "Ratas" (1963), "Paskolink ašara" (1969), "Girių kirtėjai" (1969), "Ejimas į Krušą" (1980), rinktinė "Pjesės", išleista 1983 m., scenarijus 1961 m. filmui "Kanonada". Apie jo mirtį sužinojome iš buvusios kompartijos aktyvisto ir ateizmo garsintojo Vytauto Radaičio nekrologo "Rasųtyjas — tiesos ieškotojas", paskelbto "Tiesos" sausio 22 d. laidoje. Deja, V. Radaitis nekrologu neįjungė V. Rimkevičiaus mirties datos. Jos nepridėjo "Tiesos" redaktoriai. Ši nepateisinama klaida beveik epideminė liga yra tapusi dabartinėje "Literatūros ir meno" redakcijoje, atspausdinusioje jautrių nekrologų be mirties datų. Net ir 1990 m. vasario 8 d. mirusios poetės Janinos Degutytės mirties datos teko ieškoti kituose šaltiniuose, atidėliojant pranešimą išeivijos spaudoje. V. Rimkevičiaus nekrologe "Tiesoje" V. Radaitis pasakoja: "Pora žodžių apie jo asmenybę. Tai buvo Tiesos žmogus. Daug kartų teko su juo kalbėtis, ginčytis ir visada jaučiau: jis nemeluoja nei sau, nei kitam, gali klysti, bet meluoti — ne. Jis visada buvo atviras Tiesai. Tik jau buvo atkakliai suvalkietiška ištikimas. Toks jis išlks ne tik mano atmintį". V. Radaitis taipgi pabrėžia, kad velionis, dar būdamas jaunas, savo pirmojoje knygoje "Studentai" driso atskleisti veržlų jaunystės nepasitenkinimą gyvenamuoju laiku. Pjesėse "Ratas" ir "Girių kirtėjai" drąsiai nuskambėjo velionies kaltinimas amoralumu bei jo kelstėjimui sudaromoms sąlygoms.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	9 1/4 %
180-185 d. term. ind.	9 1/4 %
1 metų term. indėlius	8 1/2 %
2 metų term. indėlius	8 1/2 %
3 metų term. indėlius	9 %
1 metų GIC-met. palūk.	9 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk.	9 3/4 %
3 metų GIC-met. palūk.	10 %
1 metų GIC-mėn. palūk.	9 %
RRSP, RRIF ir OHOSP ...	9 %
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	9 1/2 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	9 3/4 %
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10 %
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	8 1/4 %
Kasd. pal. čekių sąsk.	5 3/4 %

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas nuo	12 1/2 %
Sutarties paskolas nuo	12 1/2 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	11 %
2 metų	11 %
3 metų	11 1/4 %
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	11 %
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 15% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimeame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI VIRŠ 48 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent
etobicoke, ontario M9B 6G8 **232-9000**
res: 231-2839

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVŲ (KOMPIUTERĮ)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Allstate Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Hamiltono "Kovo" žinios

Trys "Kovo" jauniai, Ričardas Wesolowski-Jankus), Gedis Dziemonis ir J. Tatti-Jankus), krepšinį žaidžia Hamiltono St. Mary's gimnazijos komandoje ir yra pagrindiniai pirmojo penketuko nariai.

1991 m. ši komanda nesunkiai laimėjo pirmąją vietą Hamiltono ir apylinkių gimnazijų varžybose. Pastaruoju metu Ontario provincijos gimnazijų pirmenybėse Sudbury iš dalyvavusių 16 komandų St. Mary's krepšininkai baigėme nugalėję stiprią "W.D. Lowe Trojans" iš Windsor 73:70, pelnę aukso medalį ir meistrų titulą. Laimėjimas Hamiltono St. Mary's komandai buvo ketvirtas Ontario provincijos gimnazijų varžybose, 43-jų metų laikotarpio. Šiose rungtynėse R. Wesolowski pelnė 31 tašką ir buvo išrinktas į Ontario provincijos gimnazijų pirmąją (All Star) komandą. Gera žaidė G. Dziemonis ir J. Tatti-Jankus).

Sportiškas glūdi šeimoje. Ričardo tėvas, Dick Wesolowski buvo pagrindinis žaidėjas Hamiltono "Tiger-Cat" futbolo komandoje. Mama – Rūta Jankutė buvusi "Kovo" sportininkė. Jos sesuo Dana Jankutė iškėjęs už Bob Tatti. Jie yra tėvai Jaisono Tatti. Jaunujų krepšinininkų sesutės, Rēna Wesolowski ir Tanya Tatti, yra pagrindinės žaidėjos St. Mary's mergaičių (senj.) komandoje, kuri 1990 m. Sarnijoje Ontario provincijos mergaičių krepšinio pirmenybėse laimėjo sidabro medalį.

Hamiltono "Kovas" į 41-sias SĀLFASS-gos metines žaidynes Čikagoje (1991 m. bal. 13-14 d.) vyks ta su krepšinio vyrų A, B, jaunių A ir ledo ritulio komandomis. Taip pat vyks ta kėgiuotojų grupė. A.G.

Varžybų rezultatai

41-jų SĀLFASS-gos metinių žaidynių slidinėjimo varžybos įvyko 1991 m. vasario 23 d. Loretto vietoje, Ont., Kanadoje. Varžybos vyko didžiojo slalomo ir slalomo nusileidimose. Dalyvavo 86 slidininkai. Varžybas pravedė Toronto sporto klubas "Jungtis", vadovaujama pirmininko Rimo Kuliavo. Rezultatai:

Didysis slalomas:
Berniukai (9 ir mažiau): 1. Akelaitis Matas, 2. Rovas Mykolas, 3. Birgionas Jonas. **Berniukai (10-12):** 1. Freimanas Matas, 2. Skriniskas Tomas, 3. Ignatavičius Aras. **Berniukai (13-16):** 1. Liačias Vincas, 2. Šalkauskis Jonas, 3. Viskontas Darius.

Vyrai (17-29): 1. Medelis Darius, 2. Taraška Petras, 3. Biskys Romas. **Vyrai (30-44):** 1. Lapas Rick, 2. Akelaitis Tomas, 3. Kuliavas Rimas. **Vyrai (45 ir daugiau):** 1. Freimanas Jonas, 2. Paulionis Vincas, 3. Čiurlionis Vytenis. **Meisterių klasė – vyrai:** 1. Steponavičius Darius, 2. Stripinis Linas, 3. Šalkauskis Julius. **Atviros varžybos:** 1. Rohel Petras.

Mergaitės (9 ir mažiau): 1. Birgionaitė Angie, 2. Ignatavičiūtė Alena, 3. Šiaučiuitytė Karolina. **Mergaitės (10-12):** 1. Šileikaitė Vita, 2. Smalenskaitė Onutė. **Mergaitės (13-16):** 1. Staškevičiūtė Vanesa, 2. Staškevi-

SKAITYTOJAI PASISAKO**FESTIVALIO FILMAI**

Matydamas tiek daug reklamos Š. Amerikos lietuvių laikraščiuose apie lietuvių filmų festivalį, nutariau ir aš pasigėrėti tuo menu.

Filmas "Sugrįžimas" – skirtas dokumentuoti tremtinių palaukį parvežimui iš tremties į Lietuvą. Pradžioje klojamos gėlės ant geležinkelio bėgių. Turbūt nereta parodyt vežimo sukaktį, o traukinio riedantys ratali turėtų turėti nukelti į praeitį, bet nors gyvulinis vagonas filmuotų. Pasikartojanti muzika sminga į smegenis, autentiškos senutės pasakojimo savo pergyvenimus, bet nieko negaliu suprasti. Trūksta atpašakotojo su gera tarsena, kuris pasakotų mūsų tautiečių kančias, darbus, žiaurų klimatą, ligas, vilis, badą ir mirtį. Atkasus kaulus, verkia net balsiai, bet mirusių blaudikaulius meste meta ant skaros. O kur kiti kaulai, kaukolės? Prašosi net spėjamo atsakymo ir daugiau pagarbos mirusiems.

"Moteris ir jos keturi vyrai" maniau tikrai atsvers pirmosios klai-

čiūtė Renata, 3. Karkaitė Vilija. **Moterys (17-29):** 1. Freimanaitė Indrė. **Moterys (30-44):** Akelaitienė Sharon, 2. Birgionienė Rita, 3. Cary-Lapaitė Rita. **Meisterių klasė-moterys:** 1. Staškevičienė Dalia, 2. Karkienė Aušra, 3. Liačienė Natalija. Slalomo varžybų laimėtojus pristatysime sekantį kartą.

Naujas rekordas

Toronto York universitete, 1991 m. vasario 2 d., Ontario universitetų lengvosios atletikos pirmenybėse, Aleksandras Žaliauskas pasiekė naują Kanados universitetų rekordą šuolyje į aukštį, iššokdamas 2,28 m. Šiuo pasiekimu jis užsitikrino sau dalyvavimą Pasaulio lengvosios atletikos pirmenybėse, kurios vyks 1991 m. rugsėjo mėn. Tokijo mieste Japonijoje. Aleksandras rimtai ruošiasi šioms pirmenybėms.

Anksčiau A. Žaliauskas buvo kvalifikavęs vidaus (Indoor) pasaulio čempionato varžyboms, tačiau ten negalės dalyvauti, nes ta patį savaitgalį vyks Kanados tarptautinių lengvosios atletikos varžybų ir čia jam dalyvauti yra svarbiau.

Aleksandras yra mėginęs perskoti 2,32 m. aukščio ribą, kuri buvo pasiekta (Indoor) 1976 m. olimpiados sidabro medalisto Greg Joy, tačiau dėl kelio susižeidimo tai pasiekti dar nepavyko. Sekantį kartą... Sig. K.

"Aušros" žinios

Klubo valdyba 1991 m. kovo 24 d. posėdyje svarstė išvykos į IV-sias PLS žaidynes, kurios vyks Lietuvoje 1991 m. liepos 27 – rugpjūčio 4 d. klausimus. Nutarta siųsti moterų krepšinio komandą, grupę slidininkų ir ketelį pavienių sportininkų. Krepšinininkams vadovauja Rasa Malinauskaitė. Jos namų tel. (416)-844-7694 ir darbo – (416)-445-5702. Aušrietės Toronto universiteto moterų krepšinio rinktinės vyr. trenerė pažadėjo praveisti ketelį treniruotė. Suinteresuoti prašomi kreiptis į "Aušros" klubo pirmininką Audrių Šileiką tel. (416)-767-6520.

Toronto "Jungties" žinios

Klubo vadovybė praneša, kad "Jungties" ledo ritulinkai ir grupė slidininkų nutarė vykti į Lietuvą, IV-sias PLS žaidynes. Kelionės ir kitais klausimais, susijusiais su išvyka, prašome kreiptis į klubo pirmininką Rimą Kuliavą, namų tel. (416)-766-2996, darbo (416)-673-0800.

Svečias iš Lietuvos. Pranciškus Eigmėnas, LTOK vykdomojo komiteto, taip pat IV-jų PLS žaidynių Lietuvoje organizacinio komiteto narys, šiuo metu vieši Toronto. Pasiūniamas proga, 1991 m. kovo 24 d. su juo buvo susitikę Kanados išvykos į PLS žaidynes komiteto nariai: R. Sonda (pirm.), R. Kuliavas, A. Šileika, Ed. Stravinskas ir Sig. Krašauskas. Išklauskas svečio pranešimas apie pasirošimo darbus žaidynėms, nuotakas krašte ir diskutuota Kanados lietuvių sportininkų dalyvavimas jose. Taip pat pasidalinta mintimis apie sportininkų bendravimą – išvykas į kraštą ir Lietuvos sportininkų atvykimus čia.

das. Juk ten pagal parašytą "skriptą" režisuota, repetuota ir t.t. Bet... žvejai gaudė žuvis apsemtame name tik su rankomis, laivus traukia arkliais krantu, gyvena skolintais pinigais kaip "bytnikai", tinginiaudami ir laisvą mirštą. Skestančių gelbėjimas irgi primityvus – šoka į bangas kaip stovi ir, žinoma, prigeria. O vaiko "krikštynos" tikrai barbariškos, ir lietuvių žvejo vardui garbės nedaro.

Rengėjai turėtų tokius filmus peržiūrėti prieš reklamuodami, kad neapiltų tiek daug patriotiškai nusiteikusių žiūrovų.

A. Brazys,

Mississauga, Ont.

DAR APIE SAULĘ

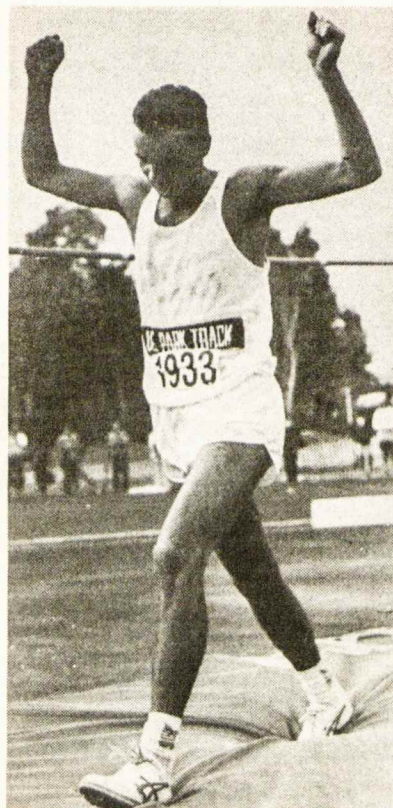
Visiškai sutinku su skaitytojo pasisakymu "TŽ" 1991 m. 7 nr., kad Lietuvos himno žodžių keisti negalima. Net nepagalvojame keisti savo vėliavos spalvų ar priklijuoti kokį ženklą prie trišpalvės. Šią simboliką lietuviai turi savo širdyse, ją grynė savo gyvybėmis.

Nesutinku tačiau su teigimu, kokius žodžius rašė Vincas Kudirka. Priedu fotostatinę kopiją "Varpo" 1898 m. 6 nr. Jame pirmą kartą išspausdinta "Tautiška giesmė", kuriai "gaidis" žodžius sudėstė V. K. Šiame Kudirkos originale yra parašyta: "Tegul saulė Lietuvoje..."

Gabrielius Žemkalnis,

Melburnas, Australija

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

ALEKSANDRAS ŽALIAUSKAS, geriausias Kanados universitetų šuolininkas į aukštį. Rekordas – 2,28 m. Nuotraukoje – po sėkmės, neužkludžius kartelės

Skautų veikla

• Balandžio 17 d., 7 v.v., Prisiėlimo par. skautų būklė šaukiamas Kanados rajono antras posėdis "Romuvos" stovyklos reikalui. Visi vadovai-vės kviečiami dalyvauti. **Rajono vadė**

• Visuotinis "Romuvos" narių susirinkimas šaukiamas gegužės 5 d., 11 v.r. Prisiėlimo par. muzikos studijoje.

• Skautų-čių stovykla "Romuvoje" vyks liepos 27 – rugpjūčio 10 d.d. Stovyklos tema "Skautas-tė gamtos draugas". Pagal temą bus pritaikyta programa. Pirmą savaitę stovyklos viršininkas – j.s. P. Butėnas, antrą – v.s. A. Baltakienė. V. s. F. Mockus paruošė registracijos ir kitus stovyklautojų-jai reikalingus lapus ir juos išsiuntinėjo tolimesniems turtams. Toronte bus registruojama per draugininkus ir Šv. Jurgio šventėje, balandžio 21 d., Lietuvos kankinių šventovės salėje. Ryšium su Lietuvos min. pirmininko apsilankymu balandžio 21, sekmadienį, Anapilyje skautai dalyvauja 9.30 v.r. Mišiose, o po jų sueigoje.

• Kanados rajono vadeiva s. fil. dr. A. Dailydė perdavė pareigas montrealiečiui s. Romui Otto. Dėkojame Arūnui už eitas pareigas ir linkim geros veiklos Romui.

• "Geležinio vilko" tunto Montrealyje naujas turtininkas – ps. Gintaras Nagys. M.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

HALLING CONTRACTING (Estonian)

- Atnaujinimai – visų rūšių
- Koklinių plytelių (tile) idėjimas
- Vandentiekio vamzdžių taisymas
- Dažymas
- Vėdinimo įvedimas
- Elektrinio šildymo taisymas

Tel. 762-9190 Lic. E 1044

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

9.25% už 90 dienų term. indėlius	
9.25% už 6 mėnesių term. indėlius	
8.5 % už 1 m. term. indėlius	
8.75% už 2 m. term. indėlius	
9 % už 3 m. term. indėlius	
9 % už 1 m. GIC mėn. palūk.	
9.5 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
9.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10 % už 3 m. GIC invest. pažym.	
8.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
9.5 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
9.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10 % už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8.75% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
8.25% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6.25% už kasd. pal. čekių sąsk.	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12.5 %	
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	10.5 %
2 metų	10.75 %
3 metų	11 %
(fixed rate)	

su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ar 3 metų	10.75%
---------------------	--------

(variable rate)

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI per 84 milijonus dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

Kredito kortelė

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

1211 Gorham St. Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1,
Telefonai: (Toronto linija) 416-773-9591,
(Newmarket linija) 416-836-1415.

Alfonsas Garbenis, jn. savininkas
Namų įkainojimo skyrius
YORK SIMCOE APPRAISAL CORPORATION

1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.

Telefonas (Toronto linija):

416-773-3779 FAX 1-416-836-1029

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7

Telefonas: 625-0707. Savininkas – Tom Thompson

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai **535-2331** arba **537-2869**

JŪS GALITE PAGELBĖTI!

Jeigu jūs norite pagelbėti savo giminėms, draugams dovanokite automobilį Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje

Mes siūlome įvairių modelių automobilius, pagamintus Sovietų Sąjungoje:
Lada 2104, Samara 2108, Samara 2109, Niva, Tavria, Luaz.

TAVRIA – 5 greičių
\$5,944 kanadiškais

LUAZ JEEP 4x4
\$6,996 kanadiškais

SAMARA 1.5-5 greičių
\$9,000 kanadiškais

Dėl daugiau informacijų prašome kreiptis pas mus

LADA CANADA INC

1790 Albion Road, Rexdale, Ontario M9V 4J8

Telefonas: (416) 748-2100 FAX: (416) 748-2107 TELEX: 06-989241

Užgavėnių karnavalo jaunimo popietėje vasario 9 d. Toronto Lietuvių namuose "Atžalyno" grupė, laimėjusi I-ją premiją. Iš kairės: D. Bonner, K. Petila, D. Sysak, J. Anskaitis, V. Grenke

Lietuvos ir Sovietų Sąjungos pasitarimai

Š.m. balandžio 4-5 d.d. Lietuvos ir Sov. Sąjungos delegacijos susitiko Maskvoje diskusijoms. Pasak ELTOS korespondento B. Bučelio, pasitarimai vyko "sunkiai". Buvo nustatyti kai kurie derybų tikslai bei principai, pasirašytas dviejų puslapių komunikatas.

Aukščiausiosios tarybos pirmininkas V. Landsbergis apie derybas pasakė: "Nors sovietų pusė ir atsisakė vadinti šį susitikimą derybų pradžia, tačiau protokole yra susitarta dėl derybų principų, tikslo ir procedūros. Protokole yra ypač svarbus trečias punktas: 'derybų tikslas yra santykių suregulavimas tarp Lietuvos respublikos ir SSSR'". AT pirmininkas apgailestauja, kad sovietų delegacija atsisakė protokolą įrašyti "nenaudoti jėgos".

Lietuvos delegacijai vadovavo Aukščiausiosios tarybos vicepirmininkas Č. Stankevičius, o Sov. Sąjungos – ministerio pirmininko pavaduotojas V. Dogužjevas.

Kitas delegacijų susitikimas numatomas balandžio pabaigoje ar gegužės pradžioje. Lietuviai pageidavo, kad tie pasitarimai vyktų Vilniuje. (LIC)

Remia baltiečius

Sheila Copps, Kanados parlamentarė, liberalų partijos vadovo pavaduotoja, atsiuntė atsakymą į V. Seniūno laišką, pažymėdama – Kanados parlamentas smerkia sovietų smurtinius veiksmus Pabaltijyje, reikalauja, kad Sov. Sąjunga laikytųsi Helsinkio paskutiniojo akto, ir remia Baltijos žmonių apsisprendimą dėl savo ateities.

Delhi, Ontario

APIE GORBAČIOVO NOBELIO TAIKOS PREMIJĄ ir jo leistas žudynes sausio 13 d. Vilniuje, gana platų straipsnį išspausdino vietinis "News-Record" vasario 6 d. laidoje. Straipsnio autorius James Barry pabrėžia, kad dėl premijos ir žudynių visi šios apylinkės lietuviai esą labai sukrėsti. Pokalbyje Mečys Norkus, kurio nuotrauka prijungta prie rašinio, paliečia Lietuvos sutartį su Sovietų Sąjunga 1920 m. Ribbentropo-Molotovo sanderį 1939 m. ir suglaustai nušviečia Lietuvos tragedijos eigą. Inf.

Atšventė aštuoniasdešimtąjį gimtadienį

Š.m. sausio mėnesio vieną šeštadienio popietę į puosnius dr. Sigitos ir inž. Vytenio Ramanauskų namus, Daytona Beach Floridoje, suvažiuojo iš plačiųjų apylinkių didelis būrys artimų draugų prisiminti torontiško, šiuo metu atostogaujančio pas dukrą ir žentą Ramanauskus, Vlado Skirgailos gražaus 80-ties metų amžiaus sukaktį.

Dukra prof. dr. Sigitos ir žentas inž. Vytenis Ramanauskai savo gerąjį tėveliui ir uošviui suruošė netikėtą pagerbimą, šaunias vaišes, kurių metu sukaktuviniuką pasveikino LB Daytona Beach apylinkės pirm. dr. Vytautas Majauskas, o gražių prisiminimų atskleidė, Aušros berniukų gimnaziją drauge lankė su Vladu Skirgaila, Vacys Dzenkauskas ir rašytojas Andrius Mironas.

Kalbėtojai prisiminė mielą sukaktuviniuką kaip taurų tėvynainį, lietuviškųjų darbų rėmėją, mielą ir draugišką, o Andrius Mironas papasakojo apie sukaktuviniuką, kaip buvusį "musės svorio" boksiniuką anais laikais nepriklausomoje Lietuvoje, laimėjusį pirmąsias vietas. Svečiai sukaktuviniukui išreiškė ilgiausius metų linkėjimus, pakeldami šampano taurę.

Dukra Sigitos, sveikindama savo tėvelį, nuoširdžiai padėkojo už visus šeimos rūpesčius, meilę savo dukroms ir žmonėlei, kuri prieš porą metų paliko šį pasaulį ir mylimą vyrą bei gražią, lietuvišką šeimą. Sukaktuviniukas Vladas tik labai trumpu žodžiu visiems už viską tarė acū.

Vladas Skirgaila gimė 1910 m. Kaune, (taigi sukaktį šventėme kiek vėluodami). Likimo buvo nublokštas drauge su tėvais į Rusiją, kur Petrapilyje praleido septynerius metus. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Vladas su tėvais sugrįžo į tėvynę, įstojo Kaune į Aušros berniukų gimnaziją ir ją baigė 1931 metais. Po to ekonominius mokslus baigė Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Tarnavo Lietuvoje ir kitose įstaigose. Labai mėgo sportą, o ypač bokšą, dalyvaudamas bokso varžybose, kaip "musės svorio" boksiniukas Lietuvoje ir kitose valstybėse, daž-

nai laimėdamas pirmąsias vietas. Daug keliavo: Vokietijoje, Prancūzijoje, Olandijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Latvijoje. Pergveno bolševikų ir vokiečių okupacijas, tad raudoniesiems antrą kartą grįžtant Lietuvon, pasitraukė į Vakarus. Vokietijoje gyveno Schwabisch Gmuende vietovėje.

Graži lietuviška šeima sukūrė nepriklausomoje Lietuvoje 1936 m., vedamas Paulina Barauskaitė, su kuria laimingai išgyveno net 52 metus. Ji mirė 1988 m. Šios šeimos didžiausias džiaugsmas dvi dukros – prof. dr. Sigitos Ramanauskienė ir mokytoja Gražina Stonkienė, gyvenanti Hamiltone, Kanadoje. Dukras išaugino lietuviškoje dvasioje. Dr. Sigitos nepaprastai uoliai dirba su jaunių grupėmis ir Floridoje amerikiečių politikus informuoja apie įvykius Lietuvoje.

Vladas Skirgaila malonaus būdo, visą gyvenimą besisielojęs Lietuvos reikalais, atidžiai seka politinius įvykius, daug skaito lietuviškos ir amerikiečių spaudos, kasdien klausia trumpomis radijo bangomis lietuvių ir kitų tautybių programas. Kai reikia aukos Lietuvai, fondams, bendruomenėi, jis visada ištiesia dosnią ranką. Šiam tyliam lietuvių tautos sūniui linkime dar daug gražių, laimingų gyvenimo metų.

Jurgis Janušaitis

Testamentiniai palikimai

Iškeliaujantiems į amžinybę kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau 40 metų sulaukę "Tėviškės žiburiai" – plačios apimties savaitraštis. Rašydami savo testamentus, neužmirškite ir jo. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o "Tėviškės žiburiai" lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis didesnės paramos, ypač nuolat kylant paruošimo ir spausdinimo išlaidoms. Testamentinis palikimas "Tėviškės žiburiams" bus prasminga parama ir visai lietuviškai veiklai. Adresas: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3, Canada. LEIDĖJAI

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

Muziko ARVYDO ir solistės NELĖS PALTINŲ

KONCERTAS

įvyks š.m. balandžio 16, antradienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose.

Programoje – estradinės ir šiuolaikinės Lietuvos dainos. Visi kviečiami dalyvauti šių populiarių ir talentingų muzikų koncerte.

Įėjimas \$6.

Rengia – LN kultūros komisija

Toronto lietuvių dramos teatro "Aitvaras" premjera - dvi Kazio Sajos vieno veiksmo pjesės

"Moteris eina per lietų" ir "Melų diena"

įvyks balandžio 28, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto lietuvių namuose,

Režisuoja Daiva Šikšniūtė.

1573 Bloor Street West.

Bilietai po \$6 gaunami prie įėjimo.

Visus dalyvauti maloniai kviečia Toronto "Aitvaras"

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1991 metais!

Siūlomos išvykimo datos su Skandinavų bendrove

SAS(SK) ir FINNAIR (AY) iš bet kurio Š. Amerikos miesto per Rygą į Lietuvą ir atgal. Grįžimo datos už 2 ar 3 savaitę.

1. Gegužės 10	5. Liepos 5	9. Rugsėjo 13
2. Gegužės 17	6. Liepos 19	10. Spalio 11
3. Gegužės 31	7. Rugpjūčio 2	11. Gruodžio 20
4. Birželio 14	8. Rugpjūčio 16	12. Gruodžio 27

Lėktuvų bilietų kaina iš Toronto į Rygą ir atgal svyruoja tarp \$1286 – \$1541 kan. + mokesčiai (tax).

Mūsų rekomenduojamos lėktuvų bendrovės grupinėms ir individualioms kelionėms:

1. Scandinavian Airline SAS (SK)	2. Finnair (AY)

Keliautojų į Lietuvą dėmesiai!

Užskaitomas pernai metų patarnavimo mokestis šių metų kelionėms. Keliaujant su SAS oro linija Torontas-Kopenhaga-Ryga – atgal, nakvynė Kopenhagoje mūsų klientams yra nemokama.

Siūlome pigius skridimus į Vieną (Austriją) ir Amsterdamą (Olandiją) šių metų vasarą. Kaina – nuo \$750 (kan.).

Smulkesnės informacijos teiraukitės "Audra Travel" biure.

2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500, FAX (416) 763-6279

ENCHANTE INC.
IMPORTERS EXPORTERS

110220 V • MULTI-SYSTEM • TV • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

TEL: (416) 769-0631
FAX: (416) 769-0586

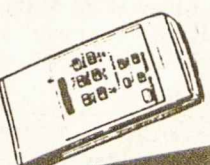
2938 Dundas Street West,
Toronto, Ontario, Canada
M6P 1Y8

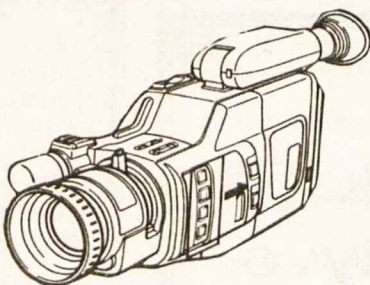
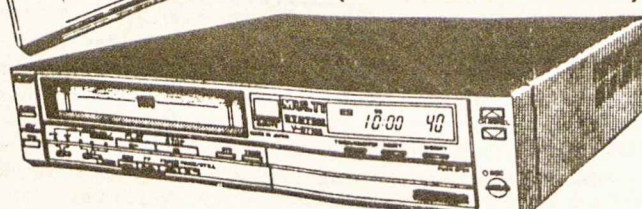
220V – 50 Hz
Video players – (PAL-SECAM)
nuo – \$199.99

Video kasetės
(PAL-SECAM) E120
\$2.60

Multisystem VCR's
nuo – \$529.99
(PAL-SECAM-NTSC)

Mes taip pat pakeičiame video juostas iš PAL į NTSC ir iš NTSC į PAL
Speciali kaina 3v. tik \$30.

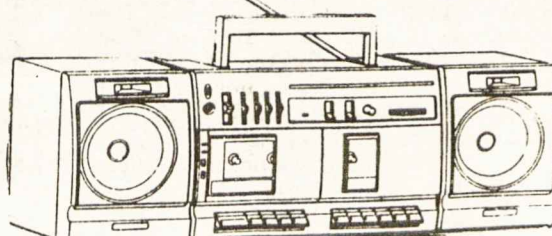
Taisome ir turime naujų dalių Vilniuje, Lietuvoje

PANASONIC & HITACHI
Video kameros
nuo – \$1199.99

Prašome atsinešti šio skelbimo iškarpą ir gausite NEMOKAMAI vieną video kasetę E120

nuo – \$349.99

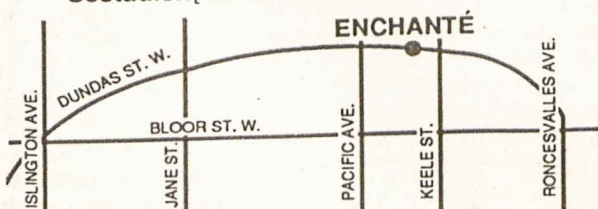

Radio su kasetėmis
nuo – \$39.99

Audio kasetės
90 minučių
tik \$0.75

Atidaryta

Pirmad. ir antrad. 10 v.r. iki 6 v.v.
Trečiad. ketvirtad., penktad. 10 v.r. iki 8 v.v.
Šeštadienį 10 v.r. iki 4 v.p.p.

EDMUNDAS M. PAKŠTAS

Namų pirkimo ir pardavimo atstovas
Torontas ir Wasagoje

Tel. 534-7788

431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N3
Fax 534-8953

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3

769-1616

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285

Tel. 233-3334

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

TORONT

Anapilio žinios

— Anapilyje vykdomas SOS vaikams vėjus balandžio 14 d. po Mišių parapijos salėje. Renkami įvairūs daiktai Lietuvos vaikams našlaičiams ir vargšams. Priimami stumtimui paruošti ir vartojimui tinkami įvairūs daiktai: kūdikėlių drabužiai, botai, batai, kojinės, marškiniai, kelnės, pižamos, žaisluai ir t.t. Priimami nevertoti čiulputukai (pacifiers), medžiaginės palutės, bonkutės ir t.t. Taipgi priimama finansinė parama persiuntimo išlaidoms padengti. Šį vėjų Anapilyje tvarko Ona Narušienė.

— Lietuvos min. pirm. Gedimino Vagnoriaus susitikimas su lietuvių visuomene bus balandžio 21, sekmadienį, 1 v.p.p. Anapilio salėje. Jis taipgi dalyvaus mūsų šventovėje 11 v.r. Mišiose.

— „Rambyno“ ir „Satrijos“ tuntai balandžio 21, sekmadienį, švęs savo globėjo Šv. Jurgio šventę bei savo 40 m. veiklos sukaktį. Ta proga mūsų šventovėje iškilmingai su savo vėliavomis jie dalyvaus 9.30 v.r. Mišiose, o po Mišių turės iškilmingą sueigą buvusioje Anapilio parodų salėje, antrame aukšte.

— Pirmosios Komunijos iškilms mūsų parapijoje bus balandžio 28, sekmadienį, 11 v.r. Mišių metu. Pirmoji išpažintis vaikams bus balandžio 24, trečiadienį, 6 v.v.

— Palaidoti: balandžio 3 — a.a. Monika Baltrukonienė; balandžio 4 — a.a. Algirdas Sukys, 56 m. amžiaus. — Metinis jaunųjų talentų pasirodymas įvyks balandžio 28, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Anapilio salėje. Prašome jaunimą, besimokantį dainavimo, muzikos instrumentų meno, deklamavimo, skulptūros ir tapybos, registruotis pas Slavą Žiemelę tel. 823-7261. Pasirodymą ruošia mūsų parapijos tarybos kultūrinė sekcija.

— Mišios balandžio 14, sekmadienį, 9.30 v.r. — už a.a. Bernardą ir Juliją Šturmaičius, 11 v.r. — už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. — už Kasperavičių šeimos mirusius.

Aukos Lietuvių slaugos namams

\$2,000 — J. Astrauskas; \$1,000 — P. Venckus; \$500 — KLM moterų draugijos Prisikėlimo skyrus.

A.a. Jono Žeko atminimui aukoję: \$60 — M.J. Astrauskai; \$50 — V.T. Gražuliai, A.V. Buragai; \$20 — L. Balsienė, V. Birštonas, I. Ignaitienė, D.A. Kersiai, A. Pavilionis, E. Radavičiūtė; \$10 — J. Janušas, A. Masilius, Z. Šimkus; \$5 — A. Lukošienė, A. Tautkuvienė, G. Venskaitis.

Statybos fonde yra \$410,195. Aukos priimamos „Paramos“, Prisikėlimo parapijos ir „Talkos“ kredito kooperatyvuose. Aukos atleidžia mūsų nuo valstybinių mokesčių. Aukos galima siųsti ir tiesiogiai šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St., W. Toronto, Ont. M6P 1A6.

V. Landsbergio knyga „Atgavė viltį“ jau išspausdinta. Leidinyje gausiai iliustruotas, turintis daugiau kaip 277 psl. ir apimantis nepriklausomybės atstatymą ir Sąjūdžio veiklos laikotarpį iki 1990 m. gruodžio mėnesio. Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininko V. Landsbergio pavedimu, knygos išleidimu rūpinosi KLB valdyba. Ją spaudai paruošė Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė, surinko „Tėviškės žiburių“ spaustuvė, korektūras atliko Birutė Juozapavičienė, spausdino Danaičių šeimos spaustuvė — „Time Press“ Toronto. Išleista 3,000 egz. Kaina, įskaitant persiuntimo išlaidas, Kanadoje \$20, JAV-se \$18. Užsakymus priima A. Juozapavičius, 68 Princeton Road, Etobicoke, Ont. M8X 2E4, Canada, tel. (416) 239-0995; V. Kamantas 1851 Skyview Drive, Sparta, MI 49345, USA, tel. (616) 887-1436. Kartu priimamos ir aukos PLB Pagalbos Lietuvai vajui. Inf.

Toronto miestas jau antri metai iš eilės jungiasi į plačios apimties sąjūdį, pavadintą „Earth Day“, kurio tikslas atkreipti dėmesį į gamtos saugą, taršą ir augmenijos naudą miestams. Šių metų programa bus pradėta balandžio 21, sekmadienį, eitynėmis. Visos savaitės užsiėmimųose numatomi medelių sodinimai, švarinimai ir kiti naudingi darbai. Inf.

Atitaisymas. „TŽ“ 14 nr. 3 psl. idėtoje nuotraukoje dainuoja ne Loreta Apanavičiūtė, o Loreta Asanavičiūtė. Ji buvo sužeista sovietų tanko vikšrais Kruvinajį sausio sekmadienį prie Vilniaus televizijos bokšto ir mirė ligoninėje.

IŠNUOMOJAMAS butas ramaus būdo vyresnio amžiaus nerūkiančiam asmeniui. Skambinti tel. 536-4968 Toronto.

JAUNA MOTERIS laisvai kalbanči angliskai ieško darbo nuo gegužės mėnesio. Skambinti tel. 848-4279.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS High parko rajone. Skambinti tel. 604-0350 po 5 v.v.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija suruošė vaikams „Velykų bobutę“. Programą atliko Lietuvos kankinių parapijos vaikų choras. Vaikai buvo pavaišinti vaisvandeniais, sausainiais bei apdovanoti lauktuvenimis.

— Balandžio 6 d. palaidotas a.a. Jonas Maniūška, 89 m.; balandžio 8 d. — a.a. Juozas Dragašius, 91 m.

— Seminaras, kuris gyldena temą iš ateinančio sekmadienio liturginių Šv. Rašto skaitinių, vyksla mūsų šventovėje trečiadieniais, 7 v.v.

— KLM moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrus rinko aukas „Caritas“ labdaros organizacijai Lietuvoje per parapijos metines rekolekcijas ir surinko \$1,485. Susirinkimas — balandžio 28 d., po 11.30 v.r. Mišių, Parodų salėje.

— Metinis parapijos susirinkimas — ateinančio sekmadienį po 11.30 v.r. Mišių didžiojoje parapijos salėje.

— Pirmosios Komunijos pamokos vyksta seselių namuose po 10.15 v.r. Mišių. Pirmosios Komunijos iškilms — gegužės 5 d. per 10.15 v.r. Mišias.

— Sutvirtinimo sakramentui pasirodymo pamokos vyksta po 10.15 v.r. Mišių klebonijos patalpose. Sutvirtinimą teikia J. E. vyskupas Paulius Baltakis, OFM, gegužės 12 d. per 10.15 v.r. Mišias.

— Mišios balandžio 14, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Leonardą Vaitėkūną, 9.20 v. r. Gegužių šeimos mirusius, 10.15 v.r. — už a.a. Balį Radzevičių, Joną ir Agotą Markevičius, Padėkos intencija, 11.30 v.r. — meldžiant Lietuvai laisvės.

Dail. Reginos Žiuraitienės tapybos ir dail. Denis Kleine skulptūros darbų paroda š.m. balandžio 28 — gegužės 17 d.d. vyks McLaren-Barnes Gallery patalpose, 133 Reynolds Street, Oakville, Ont.

Lietuvos respublikos aukščiausioji taryba Velykų šventės proga atsiuntė „TŽ“ redakcijai šį sveikinimą: „Mielieji, Jūs toli, tačiau nuolat jaučiame Jūsų paramą. Jūsų meilė Tėvynei Lietuvai. Sveikiname Jus su Šventomis Velykomis, linkėdami visada prisiminti Angelo žodžius motyteris tą rytą: „Kam ieškote gyvojo tarp mirusiųjų. Jo čia nėra, jis prisikėlė“. Tikėjimas Prisikėlimu tepada mums matyti ir mylėti gyvąją Lietuvą. Su pagarbą — Vytautas ir Gražina Landsbergiai. Vilnius, 1991 m. kovo mėn.“

Sveikinimo tekstas (atskiras lapelis) idėtas į spalvingą atviruką, vaizduojantį Vilniaus arkikatedrą, Gedimino kalną ir Tris kryžius. Šis sveikinimas yra skirtas visiems „TŽ“ skaitytojams.

„TŽ“ redakcija Velykų proga yra gavusi ir daugiau sveikinimų iš įvairių kraštų. Už visus juos reiškiamė brolišką padėką ir džiaugiamės skaitytojų gerais linkėjimais šiam savaitraščiui.

A.a. J. Sadausko atminimui S. Matulionis „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$20.

A.a. V. Girdausko atminimui, užjausdamas artimuosius, A. Gačionis „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$35.

A.a. Z. Labucko atminimui, liūdesio ir skausmo valandoje užjausdamas žmoną Jadvygą, sūnus — Joną, Vyta, Zigimą ir Saulių, Viktoriją Jasiūnienę su dukromis — Violeta ir Dalia „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$25.

A.a. Algirdui Šukiui, mylimam žentui mirus, užjausdama jaunystės draugę Veroniką Kubilienę, J. Šileikienė „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$30.

A.a. Algirdo Šukio atminimui, užjausdami mamą, žmoną Vidą, dukrą Julę, sūnų Paulių, seseris — Joaną ir Birutę bei jų šeimas, Stasė ir Sigitas Zubrickai „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$30.

A. a. V. Girdausko atminimui Albinas Gačionis su šeima „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$35.

Netekus mylimo brolio, užjausdama seserį Birutę Tamoliūnienę, Račkų šeima iš Waterloo, Ont., vietoje gėlių „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$20.

A. a. Leonardo Žyvatkausko antrųjų mirties metinių prisiminimui žmona Mėta „Tėviškės žiburiams“ aukuoja \$50.

KLM draugijos Prisikėlimo parapijos skyrus „Tėviškės žiburiams“ atsiuntė auką \$100.

Norėtų susirašinėti

Simona Pavilionytė, 15 metų, norėtų susirasti draugų Kanadoje ir susirašinėti. Rašyti angliskai arba lietuviškai šiuo adresu: Sodų 51-10, 235720 Palanga, Lithuania.

Virginija Karbauskaitė, 21 m. amžiaus „TŽ“ skaitytoja, norėtų susirašinėti su išeivijos lietuviais. Jos adresas: V. Karbauskaitė, Tauragės raj., Žygačiai, Lithuania.

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba ir Pagalbos Lietuvai vajeaus komitetas kviečia lietuvių visuomenę dalyvauti

LIETUVOS RESPUBLIKOS MINISTERIO PIRMININKO GEDIMINO VAGNORIAUS PRIĖMIMUOSE,

rengiamuose įvairiose Kanados lietuvių apylinkėse

OTAVOJE: balandžio 16, antradienį, 8 v. v., parlamento rūmuose Lietuvos min. pirmininko priėmimas ir Pagalbos Lietuvai vajeaus lėšų telkimo vakaras. Rengia KLB Otavos apylinkės valdyba, pirmininkaujama Ritos Rudaitytės.

TORONTE: balandžio 17, trečiadienį, 8 v.v. — 10 v.v., svečio priėmimas Lietuvos konsulate. Ruošia — gen. Lietuvos konsulas H. Lapas ir p. G. Lapienė. Įėjimas — su pakvietimais. Balandžio 19, penktadienį, 7.30 v.v. — 10 v.v. priėmimas Prisikėlimo parapijos salėje ir Pagalbos Lietuvai vajeaus komiteto lėšų telkimo vakaras su vyno-sūrio vaišėmis. Komiteto pirmininkas — V. Bireta. Įėjimo bilietas asmeniui — \$35, kurių \$25 bus atleidžiami nuo pajamų mokesčių. Bilietai gaunami parapijų salėse ir Lietuvių namuose sekmadieniais, o KLB raštinėje pas D. Deksnytę — bet kada tel. 533-3292.

Balandžio 20, šeštadienį, apsilankymas Maironio mokykloje.

BALANDŽIO 21, SEKMADIENĮ, Svečias dalyvaus pamaldose Lietuvos kankinių šventovėje 11 v.r.. Nuo 1 v.p.p. iki 3 v.p.p. — IŠKILMINGAS LIETUVOS MINISTERIO PIRMININKO SUTIKIMAS DIDŽIOJOJE ANAPILIO SALĖJE ir PAGRINDINIS JO PRANEŠIMAS APIE DABARTINĘ BŪKLĘ LIETUVOJE. Rengia KLB krašto valdybos kultūrinė komisija, pirmininkaujama Irenos Ross, ir komitetas.

HAMILTONE: balandžio 18, ketvirtadienį, 7.30 v.v. — 10 v.v., AV par. Jaunimo centre, priėmimas ir Pagalbos Lietuvai vajeaus komiteto lėšų telkimo vakaras. Įėjimas asmeniui — \$15. Rengia KLB Hamiltono apylinkės valdyba, pirmininkaujama Reginos Bagdonaitės-Chiarelli.

LONDONE: balandžio 20, šeštadienį, 7.30 — 10 v.v., lietuvių parapijos salėje priėmimas ir Pagalbos Lietuvai vajeaus lėšų telkimo vakaras. Rengia KLB Londono apylinkės valdyba, pirmininkaujama Pauliaus Kuro.

KALGARYJE IR EDMONTONE: balandžio 21, sekmadienį, iš Toronto min. pirmininkas išvyks į Kanados vakarus. Jo priėmimus tvarko KLB Edmontono ir Kalgario apylinkės.

MONTREALYJE: balandžio 23, antradienį, min. pirmininko išleistuvės pietų metu. Rengia KLB Montrealio apylinkės valdyba, pirmininkaujama Arūno Staškevičiaus.

Medžiotojų ir žūklausų klubas „TAURAS“ maloniai kviečia į TRADICINĮ METINĮ

BALI

PROGRAMOJE: Toronto lietuvių vyrų choras „Aras“.

Žvėrienos vakarienė su vynu. Šokiams gros „Good Time Boys“.

Įėjimas — \$20. Pakvietimai gaunami Lietuvių namų popietėse, pas J. Šimkų tel. 231-9425, V. Drešerio draudos įstaigoje tel. 233-3334, pas klubo narius, Lietuvių namų raštinėje tel. 532-3311 ir prie įėjimo.

Rengėjai

1991 m. balandžio 13, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose. (1573 Bloor St.W.)

„ATŽALYNAS“ sukaktuvinį 20 metų KONCERTA-BALI

1991 metų balandžio 27, šeštadienį, 5 valandą po pietų, Bishop Francis Marrocco Secondary School auditorijoje, 1515 Bloor Street West (Bloor-Dundas gatvių kampas, 3 min. nuo Lietuvių namų).

PROGRAMOJE visos tautinių šokių grupės: vaikučiai, studentai, vyresnieji, veteranai ir naujoji karta. Po koncerto vyksta į balių-šokius Lietuvių namuose.

VAKARIENĖ-ŠOKIAI - 7.30 val. vakaro Toronto Lietuvių namų Karaliaus Mindaugo menėje.

Šilta vakarienė su vynu, bufetas su stipriais ir gairinančiais gėrimais, turtinga loterija bei kitos staigmenos. Šokiams gros orkestras „Žagarai“.

Stalai numeruoti (10 prie stalo). Rezervuokite skambindami J. Vitkūnas tel. 621-9671 ir Lietuvių namų popietės metu. Bilietai \$20 asmeniui.

Remkime šokantį-dainuojantį jaunimą. Tėvų komitetas

Toronto ligoninės The Hospital for Sick Children fondas š. m. birželio 1-24 d.d. per CFTO-TV stotį rengia Children's Miracle Network teletoną. Užsibrėžta surinkti 2.3 mil. dolerių, kurie padėtų fondui šioje ligoninėje įvykdyti medicinos technologijos bei tyrimų išpareigojimus.

Metinis „Tėviškės žiburių“ spaudos vakaras balandžio 6 d. didžiojoje Anapilio salėje, sutraukęs daug tautiečių iš Toronto ir apylinkių, praėjo sėkmingai. Meninę programą atliko Nijolės Benotienės vadovaujamas Anapilio jaunimo choras, papildytas grupe instrumentalistų. Vaišės, šokiai ir loterijų laimėkliai išjudino visus vakaro dalyvius ir paliko prisimintiną įspūdį. S. (Placiuo kt. nr.)

Administracija prašo prenumeratorius ir bendradarbius, palaikančius su „TŽ“ ryšius paštu, jei įmanoma, vartoti kaip galima įvairesnius pašto ženklus. Įdomesnių ženklų paklausa filatelijos parduotuvėse yra gana didelė. Toronto lietuvių filatelystų dr. jos narys K. Kaminskis gautis iš „TŽ“ pašto ženklus parduoda ir tokiu originaliu būdu prisideda prie mūsų savaitraščio nuolatinių paramos. Už talpą aciu visiems.

Metinis „PARAMOS“ kredito kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š. m. balandžio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygetus.

VALDYBA

VYRAS SU ŽMONA IŠ LIETUVOS ieško pigaus kambario vasarai. Galėtų padėti namų ruošoje arba įrengimo darbuose. Skambinti Antanui tel. 259-9940 dienos metu.

CATERING Maistas gaminamas visom progom — vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiušienei tel. (416) 626-5184.

MOTERIS IŠ LIETUVOS ieško darbo. Skambinti tel. 452-9769.

„LEDAS“ REFRIGERATION Taisau — visų rūšių šaldytuvus; automobilių vėsinimo sistemas; skalbimo bei džiovinimo mašinas. Darbas garantuotas, prieinama kaina. RAIMONDA JARECKAS tel. (416) 536-8390 Toronto.

MONTREAL

Kun. Kastytis Ramanauskas iš Vašingtono Didžiąją savaitę sėkmingai pravedė rekolekcijas AV šventovėje.

Į Prisikėlimo pamaldas prisirinko pilna AV šventovė tikinčiųjų. Mišias atnašavo, pamokslą pasakė ir procesiją vadovavo kun. K. Ramanauskas. Įspūdingai giedojo parapijos choras ir sol. Gina Čapkauskienė. Vargonavo Mme M. Roch, chorui dirigavo muz. Aleksandras Stankevičius. Po pamaldų dauguma rinkosi į parapijos salę pasisveikinti Velykų proga ir pasivaizinti vynu, kava ir pyragais.

Pirmoji Komunija AV šventovėje bus gegužės 5 d. per 10 val. Mišias.

Aušros Vartų parapijos choras birželio 24 d. skrenda į Lietuvą ir dalyvaus „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ atlikime. Kartu vyks ta choro koordinatorių sol. Antanas Keblys, vienas kantatos solistų. Kantata bus atlikta Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir Žemaičių Kalvarijoje. Gaila, kad kantatos autoriai poetas dr. Henrikas Nagys ir kompozitorius Aleksandras Stankevičius šiuo metu į Lietuvą vykti negali. „Kryžių ir Rūpintojėlių Lietuva“ pirmą kartą buvo atlikta 1987 m. gegužės 23 d. Montrealio šv. Kazimiero šventovėje. Dainavo kitų dainos vienetų su stiprintas Aušros Vartų parapijos choras su solistais G. Čapkauskienė, Slava Ziemelyte, Vaclovu Verikaitiu ir Ant. Kebliu. B.S.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 C.I.B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$28,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 1/2%	Taupymo — special.	6 1/2%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	6 %
1 metų	8 1/2%	Taupymo — kasdienines	6 %
180 d. - 364 d.	8 1/4%	Einamos sąsk.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	8 %	RRIF — RRSP — term.	10 %
60 d. - 119 d.	8 %	RRIF — RRSP — taup.	6 3/4%
30 d. - 59 d.	7 3/4%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 11 %, asmenines — nuo 12 1/4%

Informacija apie naujausias palūkanas „Lite“

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

EURO-GIFT

• GREITAS TRANSATLANTINIS PATARNAVIMAS - DOVANŲ PINTINĖ •

Dovanas pristatome jūsų draugams ir giminiams Lietuvoje per 48 valandas! Gera galimybė apdovanoti artimuosius bet kokia proga! Nereikia rūpintis — pristatome asmeniškai. Dovanų pintinėje (gift basket) siunčiame: *Gėles, kvepalus (Nina Ricci), kavą (Nescafe), rūkytą kumpį, medų, alyvų aliejų, riešutus, šokoladą.*

Pasiteiraukite apie Motinos dienos, vestuvių ir kitų sukačių dovanas.

EURO-GIFT Tel. 416-234-5842
2645 Bloor St. W., Suite 403, Toronto, Ont., Canada M8X 1A3

“Paramos” kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams balandžio 14 dieną į valdomuosius „Paramos“ organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Stasys Grigaliūnas
Birutė Jankauskienė
Juozas Norkus

Kandidatus gali siųlyti du pilnateisiai „Paramos“ nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti „Paramos“ raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti „Paramos“ raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

GĖLĖS VESTUVĖMS Meniška paruošiamas gėlių puokštės visam vestuvių pulkui. Kreiptis į Valę Siminkevičienę tel. 595-9761 Toronto.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatui į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygne.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

EUROPEAN CATERING Gaminamas maistas visom progom, parpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkoma gerimų (baro) reikala. Skambinti bet kurioo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

NORIME IŠSINUOMOTI Wasagoje 2-3 miegamųjų jaukų vasarnamį prie vandens liepos 14-27 d.d. arba liepos 28 - rugpjūčio 11 d.d. Skambinti tel. (416) 259-4483.

IEŠKOMA LIETUVIŠKAI KALBANTI MOTERIS ar mergaitė, galinti dienos metu nuo pirmadienio iki penktadienio prižiūrėti dvejų metų mergytę Bloor West Village apylinkėje. Atlyginimas pagal sutarimą. Skambinti po 15-tos val. tel. 762-9311.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomos baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupko, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.